МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кваліфікаційна робота
магістра

на тему Підвищення фінансового потенціалу підприємства ТОВ «ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД» та його оцінка

Виконала: студентка 2 курсу, групи 8.0728-з
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньої програми фінанси і кредит
спеціалізації Корпоративні фінанси
_____ Н.О. Алафанова
Керівник к.е.н., доцент Щебликіна І.О._____
Рецензент к.е.н., доцент Швець Ю.О.____

Запоріжжя – 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економічний
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Рівень вищої освіти магістр
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма фінанси і кредит
Спеціалізація Корпоративні фінанси

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____А.П. Кущик

«____»_____2019 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Алафановій Надії Олексіївні

1. Тема роботи**: «**Підвищення фінансового потенціалу підприємства ТОВ «ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД» та його оцінка»
керівник роботи: Щебликіна Інна Олександрівна, к.е.н., доцент
затверджені наказом ЗНУ від 4 липня 2019 року № 1111-с.

2. Строк подання студентом роботи: 2 грудня 2019 року.

3. Вихідні дані до роботи: дані фінансової звітності ТОВ «ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД», Державної служби статистики України, а також монографічні дослідження та наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): проведення теоретичного аналізу сутності та змісту поняття «фінансовий потенціал»; визначення елементної структури, джерел формування та факторів впливу на фінансовий потенціал підприємства; здійснення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Оптімуагро Трейд»; оцінка рівня фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд»; вдосконалення ключових стратегії для підвищення фінансового потенціалу підприємства; обґрунтування методичних рекомендації щодо використання на підприємстві принципів взаємозамінності складових фінансового потенціалу для ефективного управління ресурсами.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): кваліфікаційна робота містить 12 рис., 30 табл. і 5 формул.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Щебликіна І.О. к.е.н, доцент	09.08.2019 р.	09.08.2019 р.
2	Щебликіна І.О. к.е.н, доцент	06.09.2019 р.	06.09.2019 р.
3	Щебликіна І.О. к.е.н, доцент	04.10.2019 р.	04.10.2019 р.

7. Дата видачі завдання: 05 липня 2019 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	05.07.2019 р. – 09.07.2019 р.	виконано
2.	Виконання вступу	10.07.2019 р. – 08.08.2019 р.	виконано
3.	Виконання розділу 1	09.08.2019 р. – 05.09.2019 р.	виконано
4.	Виконання розділу 2	06.09.2019 р. – 03.10.2019 р.	виконано
5.	Виконання розділу 3	04.10.2019 р. – 07.11.2019 р.	виконано
6.	Формування висновків	08.11.2019 р. – 21.11.2019 р.	виконано
7.	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	22.11.2019 р. – 29.11.2019 р.	виконано
8.	Подання роботи на кафедру	02.12.2019 р.	виконано

Студент _____ Н.О.Алафанова
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ І.О.Щебликіна
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ А.В. Линенко
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 124 с., 12 рис., 30 табл., 9 додатків, 73 джерела.

Об’єктом дослідження є процес управління фінансовим потенціалом підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» з метою підвищення ефективності його діяльності.

Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення й розвиток теоретичних підходів та методичних основ щодо підвищення фінансового потенціалу підприємства, а також розробка рекомендацій стосовно підвищення фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд».

Завдання: 1) проведення теоретичного аналізу сутності та змісту поняття «фінансовий потенціал»; 2) визначення елементної структури, джерел формування та факторів впливу на фінансовий потенціал підприємства; 3) здійснення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Оптімуагро Трейд»; 4) вдосконалення ключових стратегії для підвищення фінансового потенціалу підприємства.

Методи досліджень: аналіз і синтез – для визначення понять фінансового потенціалу; структурний аналіз – для дослідження динаміки та структури показників фінансового потенціалу.

Одержані результати та їх новизна: визначено зміст поняття «фінансовий потенціал» з урахуванням економічних зв’язків і відносин; запропоновано двоєдиний підхід щодо управління фінансовим потенціалом підприємств, який забезпечується, з одного боку, існуючою системою їх функціонування,

Практичне значення мають розробки з обґрунтування шляхів підвищення фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд».

ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ, ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ, ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ, ПРИБУТОК.

SUMMARY

Qualifying work: 124 pp., 12 fig., 30 tab., 9 annex, 73 references.

A research object is a process of management of enterprise of LLC "Optimusagro Trade" financial potential with the aim of increase of efficiency of his activity.

The aim of qualifying work are generalization and development of theoretical approaches and methodical bases in relation to the increase of financial potential of enterprise, ground of positions and practical principles on the increase of financial potential, and also development of recommendations in relation to the increase of financial potential of enterprise of LLC "Optimusagro Trade", that will provide the balanced use of financial resources.

Task: a 1) realization of theoretical analysis of essence and maintenance of concept "financial potential"; 2) determinations of element structure, sources of forming and factors of influence are on financial potential of enterprise; 3) realizations of analysis financially - economic activity of enterprise of LLC "Optimusagro Trade"; 4) perfection of key is strategies for the increase of financial potential of enterprise.

Methods of researches: analysis and synthesis - for determination of concepts of financial potential; factor analysis - for research of factors that influence on the use of financial potential of enterprises; structural analysis - for research of dynamics and structure of indexes of financial potential; extrapolation - for determination of progress of enterprises trends; grouping and classification - for systematization of factors that influence on the increase of potential of enterprises; економіко-математичне design - for development of економетричних models of prognostication of development of financial potential of enterprises and other.

Got results and their novelty : maintenance of concept "financial potential" is certain taking into account economic connections and relations, that give an opportunity to take into account the terms of development of enterprises through the real and normative levels of this potential that provides the balanced use of

resources; one in two approach offers in relation to a management financial potential of enterprises, that is provided, from one side, by the existent system of their functioning, and from the second - by development of their constituents as an integral interdependent system;

it is improved: mechanism management financial potential of enterprises, that consists of financial methods, financial instruments and orgware, in combination of that through co-ordination of actions it maybe to carry out the management of enterprises financial potential; key strategies in a management financial potential and matrix that is base on certain levels of financial potential of enterprises and strategic financial goals, due to what positioning of enterprises is on a matrix;

purchased further development: determination of features of estimation of financial potential of industrial enterprises that help to distinguish quantitative and quality levels of financial potential and pull out new requirements in relation to the financial providing of industrial enterprises and effective use of their resources; the methodical going is near the increase of efficiency of the use of financial potential of industrial enterprises due to application of principle of interchangeability of his constituents, that allows taking into account the coefficients of elasticity, to provide continuity of productive process and optimize a size and structure of financial resources; an organizational constituent of providing of mechanism of management of industrial enterprises financial potential is in direction of increase of efficiency of the use of resources and methods of modern management.

Developments have a practical value from the ground of ways of increase of financial potential of enterprise of LLC "Optimusagro Trade ".

FINANCIAL POTENTIAL, ECONOMIC POTENTIAL, FINANCIAL RESOURCES, PROPERTY ASSET, PROFIT.

ЗМІСТ

Вступ 8
1 Фінансовий потенціал підприємства: сутність, формування, використання 13
1.1 Сутність та елементи фінансового потенціалу підприємства 13
1.2 Основні напрями управління фінансовим потенціалом підприємства та його прогнозування 19
1.3 Методичні підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємства 29
Висновки до розділу 1 36
2 Аналіз фінансового стану та господарської діяльності ТОВ «Оптімусагро Трейд» 38
2.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ТОВ «Оптімусагро Трейд» 38
2.2 Аналіз фінансового стану підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» 46
2.3 Оцінка фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» 65
Висновки до розділу 2 81
3 Організаційно-економічні напрями підвищення фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» 85
3.1 Напрями удосконалення управління фінансовим потенціалом підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» 85
3.2 Шляхи підвищення ефективності використання фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» 93
3.3 Заходи, що сприятимуть нарощуванню фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» 103
Висновки до розділу 3 109
Висновки 111
Список використаних джерел 117
Додатки 125

ВСТУП

Фінансовий потенціал є одним із основних факторів, який визначає успішність роботи підприємства у сучасних умовах ринку. Чим він вищий, тим більш конкурентоспроможним та інвестиційно привабливим є підприємство. Зазвичай, під цим терміном розуміють сукупність існуючого та потенційну здатність нарощення потенціалу суб'єкта господарювання. Фінансовий потенціал також доволі часто ототожнюють із наявними фондами фінансових ресурсів підприємства. В умовах швидко мінливого ринкового середовища України перед суб'єктами господарювання постають проблеми ефективного використання наявних ресурсів, пошуку резервів підвищення продуктивності діяльності, оптимізації структури майна. Для вирішення цих проблем служби фінансового менеджменту підприємства мають управляти його фінансовим потенціалом, що зумовлює актуальність теми дослідження. Відтак, існує об'єктивна потреба у формуванні механізму управління фінансовим потенціалом підприємств, інтегрованого із стратегічним баченням розвитку підприємства на ринку [23, с. 1]. Для ефективного функціонування і забезпечення конкурентоспроможності підприємств та інших суб'єктів господарювання необхідно якісно розвивати матеріально-технічні, структурно-функціональні, соціально-трудові та інші елементи потенціалу. Це зумовлює виключну увагу керівників підприємницьких структур до ефективного управління технологічними й організаційними змінами, а особливо до алгоритмів визначення та використання їхніх потенційних соціально-економічних можливостей.

Ринкові умови господарювання вимагають вміння оцінювати стан як свого підприємства, так й існуючих потенційних конкурентів, а також здійснювати моніторинг фінансово-господарського стану діяльності підприємства.

Фінансовий стан відображає рівень збалансованості окремих структурних елементів активів і капіталу підприємства, а також рівень ефективності їх використання. Визначення фінансового стану підприємства та його оптимізація є однією з головних умов його успішного розвитку. Нестійкий або кризовий стан підприємства – свідчить про загрозу банкрутства та необідність у визначенні напрямків фінансової стабілізації.

Фінансовий потенціал є дуже важливим для підприємства, бо це обсяг власних позичених та залучених фінансових ресурсів підприємства, а достатній обсяг фінансових ресурсів, їх ефективне використання визначають стійкий фінансовий стан: платоспроможність, фінансову стійкість, ліквідність.

У цьому зв’язку найважливішим завданням підприємств є пошук резервів збільшення власних фінансових ресурсів і найбільш ефективне їх використання з метою підвищення ефективності роботи підприємства загалом.

Фінансовий потенціал підприємства визначає конкурентоздатність, можливості ділового співробітництва, оцінює, наскільки гарантовані еекономічні інтереси самого підприємства і його партнерів у фінансовому і виробничому відношеннях.

За допомогою методів та прийомів фінансового моніторингу виробляють стратегію і тактику розвитку підприємства, розробляють плани й управлінські рішення, здійснюють контроль за їх виконанням, виявляють резерви підвищення ефективності виробництва, оцінюють результати діяльності підприємства, його підрозділів і працівників.

Слід зазначити, що у сучасних умовах господарювання промислові підприємства повинні адекватно реагувати на ринкові зміни. У зв’язку з цим необхідно збільшувати обсяги виробництва, раціонально використовувати трудові, виробничі та матеріальні ресурси, враховуючи нові суспільні потреби та найважливіші їхні чинники, а також забезпечувати динамізм власного фінансового потенціалу.

В наслідок цього набувають актуальності проблеми дослідження теоретичних, методичних і практичних аспектів управління фінансовим

потенціалом підприємства; використання прогресивних методів господарського маневрування фінансовими ресурсами підприємства на основі законів ринкової економіки; вдосконалення методів вимірювання й обґрунтування оцінки фінансового потенціалу підприємства. Вирішення цих проблем обумовлює впровадження ефективної системи управління фінансовим потенціалом промислових підприємств, що не можливо без розробки принципово нових підходів до визначення ролі й місця управління фінансовим потенціалом в умовах невизначеності та динамічності зовнішнього економічного середовища.

Метою даної кваліфікаційної роботи є узагальнення й розвиток теоретичних підходів та методичних основ щодо підвищення фінансового потенціалу підприємства, обґрунтування положень та практичних засад по підвищенню фінансового потенціалу, а також розробка рекомендацій стосовно підвищення фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд», що забезпечить збалансоване використання фінансових ресурсів. Досягнення поставленої мети зумовило вирішення наступних завдань:

— проведення теоретичного аналізу сутності та змісту поняття «фінансовий потенціал»;

— визначення елементної структури, джерел формування та факторів впливу на фінансовий потенціал підприємства;

— здійснення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Оптімуагро Трейд»;

— оцінка рівня фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд»;

— вдосконалення ключових стратегії для підвищення фінансового потенціалу підприємства;

— обґрунтування методичних рекомендації щодо використання на підприємствах принципів взаємозамінності складових фінансового потенціалу для ефективного управління ресурсами.

Об’єктом дослідження є процес управління фінансовим потенціалом підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» з метою підвищення ефективності його діяльності.

Предметом дослідження є теоретичні, науково – методичні та практичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд».

Інформаційна база дослідження складається з підручників та посібників з проблем визначення фінансового потенціалу підприємства; відповідних законодавчих та нормативних актів України; періодичних видань; обліково-фінансової звітності ТОВ «Оптімусагро Трейд».

При виконанні кваліфікаційної роботи магістра використані такі методи економічних досліджень: аналіз і синтез – для визначення понять фінансового потенціалу; факторний аналіз – для дослідження факторів, що впливають на використання фінансового потенціалу підприємств; структурний аналіз – для дослідження динаміки та структури показників фінансового потенціалу; групування й класифікацію – для систематизації факторів, що впливають на зростання потенціалу підприємств та інш.

Наукова новизна отриманих результатів визначається такими основними положеннями:

— визначено зміст поняття «фінансовий потенціал» з урахуванням економічних зв’язків і відносин, які дають змогу враховувати умови розвитку підприємств через реальний і нормативний рівні цього потенціалу, що забезпечує збалансоване використання ресурсів;

Удосконалено: - механізм управління фінансовим потенціалом підприємств, що складається з фінансових методів, фінансових інструментів і організаційного забезпечення, в поєднанні яких через координацію дій можливо здійснювати управління фінансовим потенціалом підприємств;

Набули подальшого розвитку: - визначення особливостей оцінки фінансового потенціалу підприємств, які допомагають виділити кількісний і якісний рівні фінансового потенціалу та висувають нові вимоги щодо

фінансового забезпечення підприємств та ефективного використання їх ресурсів.

Впровадження пропозицій та рекомендацій, наведених в роботі дозволить покращити роботу підприємств із раціонального використання власного капіталу і залучення позикового на потрібному рівні.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати кваліфікаційного дослідження пройшли апробацію на V Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Сталий розвиток економіки на засадах ресурсоефективності» (м. Запоріжжя, 2019 р.).

За матеріалами дослідження подано до друку статтю «Міжнародний досвід впровадження податку на виведений капітал: проблемні аспекти та перспективи для України» в Вісник ЖДТУ. 2019. № 2 (88) «Економіка управління та адміністрування».

1 ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ, ФОРМУВАННЯ, ВИКОРИСТАННЯ

1.1 Сутність та елементи фінансового потенціалу підприємства

Визначенню сутності поняття фінансового потенціалу підприємства присвячено багато наукових робіт учених-економістів: А.А. Томпсона, А.Дж. Стрікленда, А.Е. Воронкової, Б.П. Плишевського, І.Р. Бузько, О.В.Ареф'євої, О.І.Амоші, В.П.Бабича, Я.Г.Берсуцького, В.М.Гриньової, С.А Лосевої, В.І. Зубкова та ін. Але думки науковців з цього питання дещо розходяться.

Одна група вчених розглядає фінансовий потенціал як сукупність фінансових ресурсів, які використовуються підприємством для досягнення поставленої мети, а інша розуміє під фінансовим потенціалом не тільки наявні можливості підприємства, але й перспективи їх розвитку, здатність залучати і максимально ефективно використовувати нові фінансові можливості у майбутньому. Залежно від того, з якої точки зору розглядати це поняття, змінюються фактори, що впливають на формування фінансового потенціалу.

Розглянемо різні погляди вчених-економістів на трактування фінансового потенціалу в табл.1.1.

Таблиця 1.1 – Погляди вчених-економістів на трактування поняття «фінансовий потенціал підприємства»

Автори	Визначення поняття
1	2
Фінансовий потенціал підприємства	
Путятин Ю.О. [46]	Це сукупність фінансових спроможностей і можливостей підприємства.
Онишко С.В. [39, с. 67-68]	Фінансовий потенціал відображає не лише наявні фінансові ресурси, а й їхні резерви, котрі можуть бути використані за певних умов.
Стецюк П.А. [52, с. 130]	Фінансовий потенціал за своєю сутністю є ширшим, ніж фінансові ресурси і включає в себе останні.

Продовження таблиці 1.1

1	2
Бланк І. О. [4, с. 107]	Характеристика фінансової незалежності підприємства, його фінансової стійкості і кредитоспроможності.
Федонін О.С., Рєпіна І.М., Олексюк О.І. [61, с. 169]	Це обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів підприємства, що ними воно може розпоряджатися для здійснення поточних і перспективних витрат.
Бикова В.Г. [3, с.56]	Це рушійна сила, необхідна для переведення сконцентрованих на підприємстві ресурсів із статичного стану в динамічний, що забезпечує максимально ефективну реалізацію цілей та напрямів розвитку підприємства
Кунцевич В. О. [28, с. 123]	Здатність до оптимізації фінансової системи із залученням та використанням фінансових ресурсів.
Кирилова Л. І., Тодорова Д. Д. [21, с. 299]	Сукупність взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих елементів, які надають можливість для досягнення запланованих фінансових результатів в поточному періоді і майбутньому.

Отже, розглядаючи окремо, зазначені складові потенціалу підприємства, слід зазначити, що під фінансовим потенціалом розуміють здатність наявних ресурсів приносити доходи підприємству в певний момент часу [11, с. 47].

Взагалі, термін «потенціал» походить від латинського слова «potentia» й означає «приховані можливості», які в господарській практиці завдяки праці можуть стати реальністю. Вперше про цей термін згадано в 1924 році Воблиєм К.Г.

У економічній літературі цей термін у широкому розумінні трактують як можливості, наявні сили, засоби, запаси, які можуть бути використані, або як рівень потужності у будь-якому відношенні, сукупність засобів, потрібних для будь-чого.

У розвитку сучасних уявлень про потенціал можна виділити три напрямки. Представники першого стверджують, що потенціал – це сукупність необхідних для функціонування і розвитку системи різних видів ресурсів. Друга група авторів уявляє потенціал як систему матеріальних та трудових факторів (умов, складових), що забезпечують досягнення мети виробництва. Учені третього напрямку розглядають потенціал як здатність комплексу ресурсів економічної системи виконувати поставлені перед нею завдання.

Потенціал, на їхню думку, – це цілісне уявлення про єдність структури і функції об'єкта, вияв їх взаємозв'язку.

Отже, потенціал підприємства – максимально можлива сукупність активних і пасивних, явних і прихованих альтернатив (можливостей) якісного розвитку підприємства у певному середовищі господарювання з урахуванням ресурсних, структурно-функціональних, часових, соціокультурних та інших обмежень.

До фінансового потенціалу можна застосувати визначення дане у Великій Радянській Енциклопедії, де «потенціал» визначається як «…засоби, запаси, джерела, що є в наявності і що можуть бути мобілізовані, приведені в дію, використані для досягнення певної мети, здійснення плану; рішення будь-якої задачі; можливості окремої особи, суспільства, держави в певній області».

У зв'язку з вищевикладеним, фінансовий потенціал можна визначити як сукупність фінансових ресурсів, за допомогою ефективного і раціонального використання яких підприємство здатне отримати прибуток та досягти поставленої мети своєї діяльності, а також отримати максимально можливий фінансовий результат (досягнення високих показників ліквідності, прибутковості, платоспроможності, стійкості і інших фінансових показників).

Але не варто забувати і про те, що саме поняття «потенціал» характеризує не лише рівень наявних можливостей підприємства, але орієнтується на розвиток, тобто відображає його майбутні спроможності і перспективи. Тому, визначаючи фінансовий потенціал підприємства, потрібно враховувати його майбутні можливості і намагатися зробити все необхідне, щоб створити найкращі умови для його розвитку.

В узагальнюючому вигляді потенціал розглядають як засоби, запаси та джерела, які є в наявності та можуть бути мобілізовані для досягнення визначеної мети, виконання виробничої програми і розв’язання існуючих проблем [40, с. 213–214]. Потенціал підприємства свідчить не тільки про наявність можливостей реалізації сформульованих завдань, а й про використання цих можливостей для досягнення визначеної мети.

Інформаційний пошук показав, що існують різні підходи до визначення поняття «потенціал підприємства» та виокремлення його видів. Так, ресурсний потенціал можна розглядати як сукупність матеріальних і нематеріальних ресурсів (виробничих та управлінських), достатній рівень яких сприяє досягненню визначених цілей, а недостатній унеможливлює таке досягнення. Функціональний і ресурсно-функціональний потенціал трактують як поєднання ресурсів та можливостей, що підпорядковуються цільовій спрямованості підприємства. Ототожнення цього поняття тільки з сукупністю або можливостей, або спроможностей, або ресурсів не є коректним; при дослідженні потенціалу підприємства потрібно враховувати інші процеси, що відбуваються на ньому [8, с. 24]. Отже визначено, поняття «потенціал» пов’язане з характером стратегічних цілей підприємства.

Функціонування та розвиток будь-якого суб’єкта господарювання є можливим лише за наявності певного потенціалу, перш за все фінансового. Зазначимо, що у більшості сучасних публікацій автори ототожнюють фінансовий потенціал з фінансовими ресурсами підприємства [6, с. 10; с. 17]. Проте ці два поняття не ідентичні, хоча і близькі за змістом. Фінансові ресурси можна розглядати як складову фінансового потенціалу, тобто як грошові доходи і накопичення, отримані підприємством від використання наявних ресурсів (матеріальних і трудових). А загалом під фінансовим потенціалом варто розуміти сукупність можливостей підприємства, які визначаються наявністю та використанням фінансових ресурсів, здатних приносити дохід у певний період.

Отже, на підставі аналізу наукових джерел можна визначити основні риси фінансового потенціалу, а саме:

• фінансовий потенціал є ширшим поняттям, ніж фінансові ресурси підприємства;

• фінансовий потенціал визначає фінансові можливості підприємства і їх реалізацію за певних умов;

• фінансовий потенціал впливає на фінансову стійкість та конкурентоспроможність підприємства;

• фінансовий потенціал передбачає досягнення позитивних фінансових результатів внаслідок його використання.

Взаємозв'язок фінансового і економічного потенціалів представлений схемою (рис. 1.1).

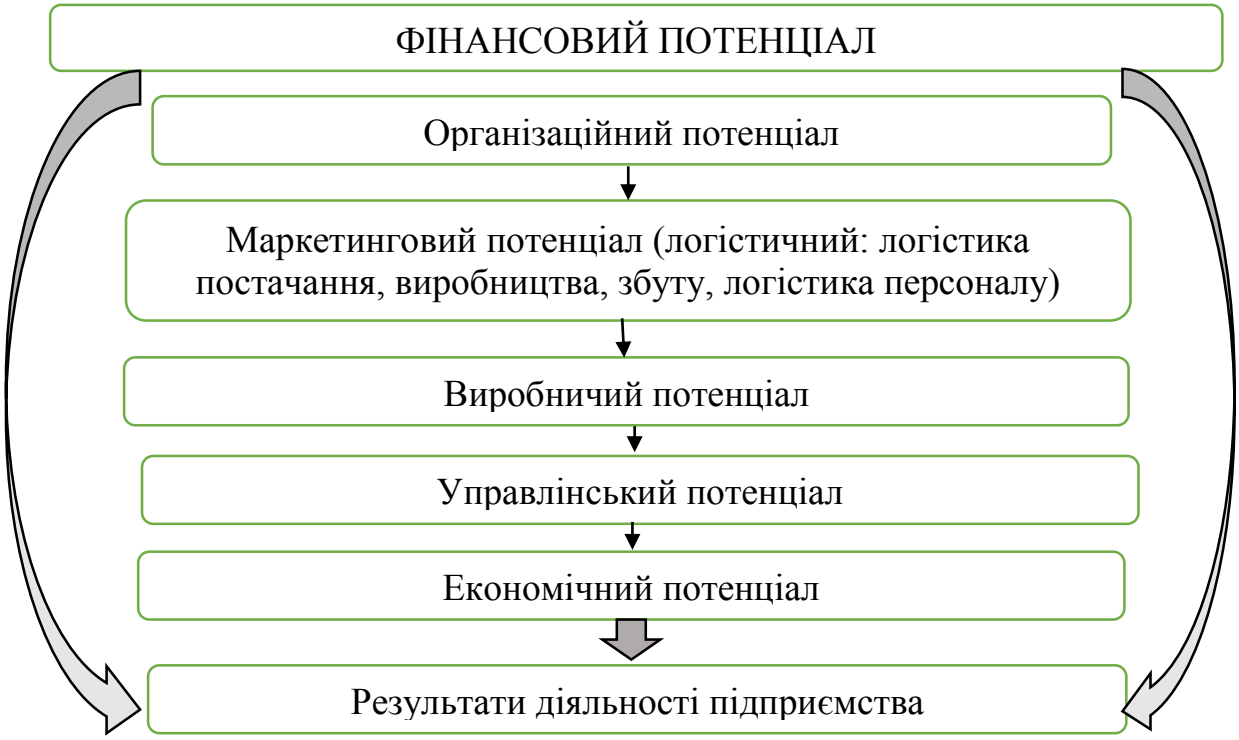

Рис. 1.1 – Структуризація фінансового потенціалу та його взаємозв'язок з економічним потенціалом підприємства.

Кожен із цих видів потенціалу робить свій внесок у формування кінцевих фінансових результатів. Як наслідок, потрібно враховувати та формувати структуру складових потенціалу підприємства з метою досягнення максимального результату. У процесі аналізу й оцінки структурних характеристик виникають певні труднощі, пов'язані з функціонуванням всіх його елементів. На практиці буває складно встановити значення кожного типу ресурсів і його внеску в потенціал. Серед складових фінансового потенціалу важливе місце відводиться організаційному потенціалу, який

характеризується спроможністю забезпечити стійке положення підприємства на ринку та реалізацію визначеної загальної стратегії підприємства. Цей потенціал визначається рівнем прогресивності підприємства (упровадженням науково-технічних розробок та інновацій) та його організаційною структурою.

Фінансові ресурси формуються, як правило, за рахунок різних джерел: власних, позичених та залучених.

При цьому власні джерела фінансування підприємства формуються за рахунок власного капіталу, тобто частина капіталу в активах підприємства, яка залишається після вирахування його зобов'язань.

Позичені джерела фінансування підприємства формуються в основному за рахунок довго- та короткострокових кредитів банку.

Залучені джерела фінансування підприємства формуються за рахунок усіх видів кредиторської заборгованності.

Усі перелічені джерела беруть участь як у формуванні активів підприємства, так і у здійсненні його виробничо-фінансової діяльності з метою отримання доходу, прибутку.

Отже, фінансові ресурси підприємства – це їх власний, позичений та залучений грошовий капітал, який вони використовують для формування власних активів і здійснення виробничо-фінансової діяльності з метою отримання прибутку.

Таким чином фінансові ресурси як джерела формування активів підприємства відображаються у пасиві балансу, а засоби, у тому числі й грошові кошти, - у активі балансу.

Зв'язок між фінансовими ресурсами і грошовими коштами виявляється у тому, що грошові кошти є матеріальним вираженням фінансових ресурсів.

Сума джерел формування активів підприємства, зафіксована у пасиві балансу, є капіталом підприємства. Власний, позичений та залучений капітал, з одного боку, формує фінансові ресурси підприємства і бере участь у фінансування його активів, з іншого боку, становить зобов'язання перед конкретними власниками – державою, юридичними та фізичними особами.

Фінансові ресурси формується у процесі створення підприємств і реалізації їх фінансових відносин при здійсненні господарсько-фінансової діяльності.

Статутний капітал є основною частиною власного капіталу та основним джерелом власних фінансових ресурсів підприємства. За рахунок його коштів формуються основні фонди і обортні активи підприємства.

Отже, власний капітал – це власні джерела фінансування підприємства, які без визначення терміну повернення внесені його засновниками або залишені ними на підприємстві з чистого прибутку.

Отже, забезпечення фінансовими ресурсами – це основа діяльності підприємства, ці ресурси створюють умови для функціонування та формують потенціал підприємства. Наявність ресурсів обумовлює безперервність процесу виробництва, розширешшя виробничих фондів (основних та оборотніх), збільшення накопичень і підвищення ефективності виробництва. Достатній обсяг фінансових ресурсів, їх ефективне використання визначають стабільний, стійкий, платоспроможний, ліквідний стан підприємства. Саме тому найважливішим завданням підприємств є пошук резервів збільшення власних фінансових ресурсів і найбільш ефективне їх використання з метою підвищення ефективності роботи підприємства загалом [25, с.328].

1.2 Основні напрями управління фінансовим потенціалом підприємства та його прогнозування

Основною метою управління фінансовим потенціалом є оптимізація фінансових потоків з метою максимального збільшення позитивного фінансового результату. Для цього підприємство повинне розробляти і ефективно застосовувати відповідні стратегії фінансування.

Під стратегією по управлінню фінансовим потенціалом підприємства слід розуміти комплекс заходів по управлінню фінансовими ресурсами

господарюючого суб'єкта з метою отримання економічної вигоди і забезпечення безперервного виробничого процесу.

Механізм формування стратегії управління фінансовим потенціалом ділиться на ряд етапів:

- Аналіз і виділення із загальної стратегії розвитку підприємства пріоритетів при формуванні стратегії управління фінансовим потенціалом;
- Розробка цільових орієнтирів, в основі яких лежать наступні процедури: аналіз і прогноз фінансово-економічного стану зовнішнього середовища, аналіз внутрішнього середовища підприємства, виявлення сильних і слабких сторін;
- Адаптація до умов зовнішнього середовища;
- Визначення основних напрямів формування, накопичення, розподіл ресурсів і пошук нових джерел позикового фінансування;
- Формування елементів стратегії управління фінансовим потенціалом (планування і контроль фінансових потоків і ресурсів, організаційно-правове оформлення, вибір фінансових інструментів, аналіз і оцінка фінансових ризиків, податкове планування);
- Розробка і реалізація стратегії управління фінансовим потенціалом в рамках стратегічних планів;
- Аналіз і контроль стратегії управління фінансовим потенціалом;
- Використовування результатів аналізу для конкретизації стратегічних напрямів розвитку підприємства.

Формування стратегії управління фінансовим потенціалом повинне включати діагностику і прогнозування фінансового потенціалу підприємства, стратегічне і тактичне планування вибір ефективних фінансових інструментів, зокрема в рамках ухвалюваних інвестиційних рішень, управління фінансовими ризиками, податкове планування. Необхідно відзначити, що вказанні елементи стратегії управління фінансовим потенціалом з рештою визначають конкурентоспроможність будь-якого підприємства, що має на своїй меті підвищення позитивного економічного ефекту.

В найзагальнішому вигляді визначення стратегії управління фінансовим потенціалом складається з трьох складових: використовування банківських інструментів фінансування, організація облігаційної позики і організація додаткової емісії акцій. Кожний з вказаних інструментів має відомі переваги і недоліки по відношенню один до одного. Необхідно відзначити, що потенційна можливість використовування конкретного виду фінансування багато в чому визначається рівнем розвитку, на якому знаходиться господарюючий суб'єкт.

Складовими фінансового потенціалу є внутрішній фінансовий потенціал (валові накопичення, дохідність підприємств, джерела грошових надходжень, показники балансу, капітал підприємства, активи) та зовнішній фінансовий потенціал (інвестори підприємства, фінансові інститути, страхові компанії та ін.). При цьому головним завданням управління фінансовим потенціалом підприємств залишається оптимізація фінансових потоків з метою максимального збільшення позитивного фінансового результату.

Фінансовий потенціал є складною, динамічною системою, елементи якої взаємозв'язані та взаємообумовлені. Кожен з елементів залежить від рівня розвитку підприємства, конкурентної позиції, можливості залучення та поєднання окремих видів джерел фінансування, ефективності системи управління. Фактори, які обумовлюють розвиток елементів фінансового потенціалу та впливають на їхню збалансованість і ефективність використання, можна розділити на дві групи – внутрішні та зовнішні (рис.1.2).

На управління фінансовим потенціалом підприємств впливає їх елементний склад, джерела надходження та фактори впливу на розвиток фінансового потенціалу. Управління фінансовим потенціалом здійснюється на підприємствах з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату за таких умов: наявність власного капіталу, достатнього для виконання умов ліквідності та фінансової стійкості; можливості залучення капіталу в обсязі, необхідному для реалізації ефективних інвестиційних проектів; рентабельності вкладеного капіталу; наявності ефективної системи

управління фінансами, яка забезпечує прозорість поточного й майбутнього фінансового стану.

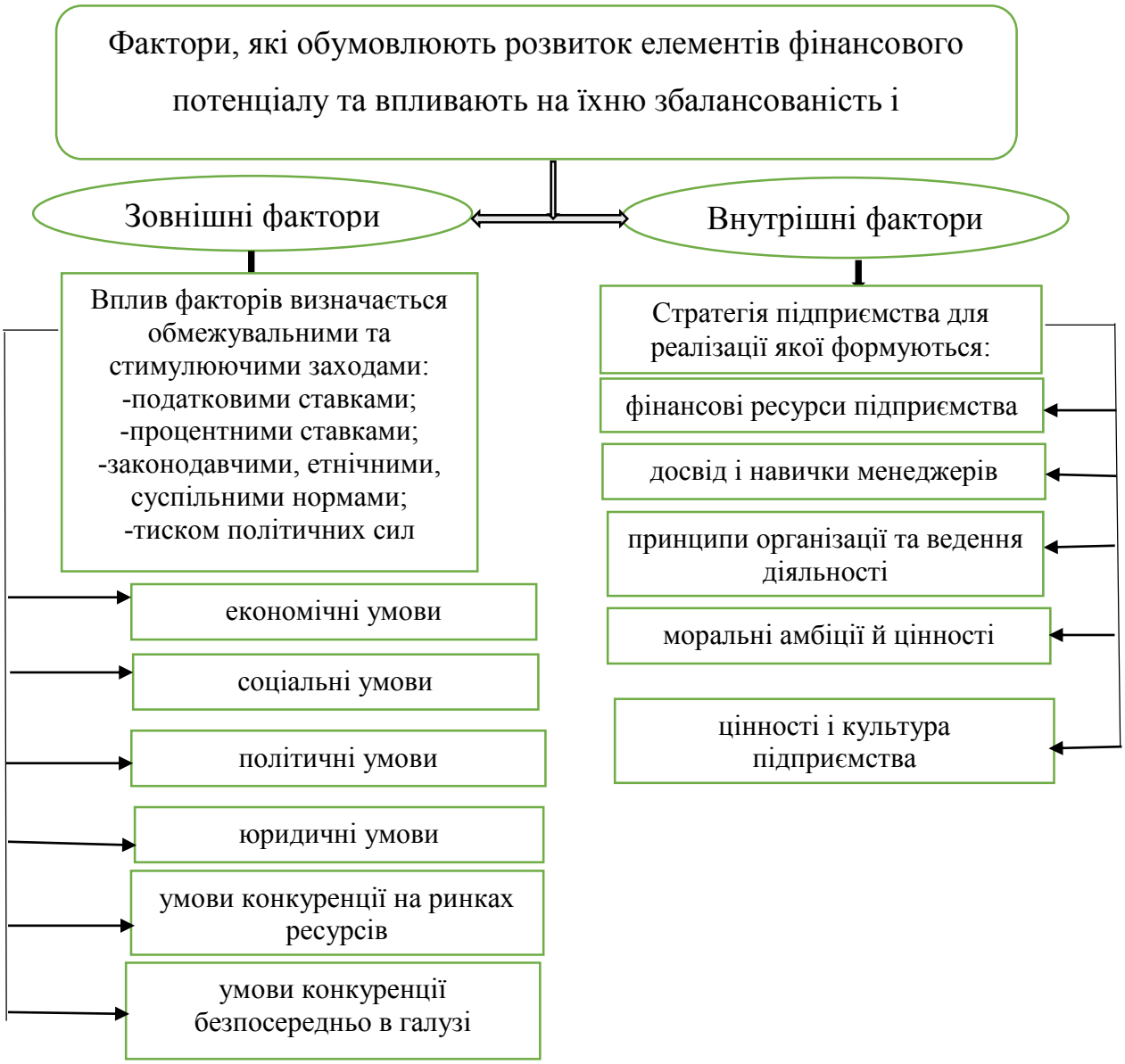

Рис.1.2 – Фактори, які обумовлюють розвиток елементів фінансового потенціалу

Управління фінансовим потенціалом – це цілеспрямований вплив суб´єкту на джерела та обсяги фінансових ресурсів з метою забезпечення ефективності операційної діяльності підприємства. З огляду на особливості розглянутих підходів можна стверджувати, що до основних завдань управління фінансовим потенціалом підприємства належать:

1) мобілізація фінансових ресурсів, які є важливими для закріплення ефективного виробничого циклу;

2) дослідження напрямів збільшення прибутку, нарощення рентабельності; оперативне виконання наявних зобов'язань як перед клієнтами, перед органами доходів і зборів, так і перед працівниками підприємства;

3) перевірка та контроль за ефективним, раціональним та цільовим використанням наявних фінансових ресурсів підприємства тощо.

Важливим аспектом управління фінансовим потенціалом є вибір підходів до його реалізації. Управління фінансовим потенціалом базується на використанні сукупності наступних наукових підходів:

− Процесний підхід – визначає управління фінансовим потенціалом підприємства, як логічно впорядкований процес, що акумулює в собі взаємопов’язані дії, спрямовані на забезпечення ефективності формування та реалізації фінансового потенціалу підприємства [16, с. 123].

− Системний підхід – згідно даного підходу управління фінансовим потенціалом розглядається як комплекс взаємопов’язаних компонентів.

− Ситуаційний підхід – визначає потребу у застосуванні певної сукупності інструментів та прийомів управління фінансовим потенціалом підприємства в особливих умовах його господарської діяльності.

− Структурний підхід – розкриває структуру компонентів фінансового потенціалу з метою виявлення раціональної співзалежності і нарощення обґрунтованості розподілу ресурсів між ними.

− Функціональний підхід – діяльність щодо управління фінансовим потенціалом розглядається як сукупність функцій, які потрібно виконати для досягнення цілей та передбачає пошук зовсім нових, оригінальних технічних рішень для задоволення реальних або потенційних потреб [12, с. 151].

− Ресурсний підхід – пов’язаний із моніторингом ресурсів і націлений на врегулювання рівня укомплектованості досліджуваного об’єкта ресурсами, потенційно необхідних для здійснення визначеної діяльності.

− Ринковий підхід – дозволяє визначити рівень фінансового потенціалу підприємства як сукупність фізичних і вартісних оцінок окремих його компонентів.

− Виробничий підхід – передбачає становлення та досягнення виробничих конкурентних переваг шляхом найбільш раціонального використання всіх видів ресурсів для задоволення потреб споживачів при найменшій шкоді навколишньому середовищі [42, с. 442].

− Вартісний підхід – головною метою при управлінні фінансовим потенціалом виступає максимізація вартості, є фундаментом механізму стратегічного і оперативного управління.

− Цільовий підхід – спрямований на досягнення кінцевих результатів, з урахуванням відповідності наявного потенціалу досягненню поставлених цілей.

Враховуючи сутність і своєрідність побудови приведених підходів до управління фінансовим потенціалом підприємства, визначено, що вони знаходяться у нерозривному зв’язку та взаємозалежності, адже формування одного тісно пов’язане з процесами створення інших.

Отже, комбінування розглянутих підходів до управління фінансовим потенціалом підприємства повинне базуватися на врахуванні багатогранних концептуальних аспектів, мати комплексний характер, що, відповідно, складатиме міцний базис для оцінки фактичного рівня фінансового потенціалу на підприємстві, ефективності його використання та розроблення стратегій розвитку.

В управлінні фінансовим потенціалом підприємства важливого значення набуває процес його планування, за допомогою якого забезпечуються і конкретизуються основні цілі розвитку підприємства та створюється база для здійснення всіх функцій управління. Планування фінансового потенціалу передбачає формування сукупності заходів, які встановлюють черговість досягнення окреслених цілей з урахуванням можливостей найефективнішого використання ресурсів. Процес планування фінансового потенціалу є

комплексним явищем та вирішує певні завдання, до основних з них слід

Чинники зовнішнього середовища управління фінансовим потенціалом

віднести: − прогнозування потенційних проблем, визначення системи очікуваних небезпек і можливостей розвитку підприємства;

− обґрунтування цілей, завдань, стратегії розвитку підприємства, проектування бажаного стану підприємства в майбутньому;

− планування ресурсів і способів їх використання для досягнення цілей розвитку підприємства, обґрунтування заходів щодо розширення ресурсної бази, структури закупівлі необхідних ресурсів і термінів їх надходження;

− організація реалізації планів і контроль за ходом їх виконання [30, с. 165].

В процесі управління фінансовим потенціалом підприємства постає необхідність контролю за його формуванням та використанням. Процес контролю складається з ряду послідовних етапів, до яких ми відносимо:

1). Формування цілей, методів та форм контролю, створення програми, визначення ключових параметрів та обрання безпосередніх виконавців контролю.

2). Визначення об’єкту контролю, збір необхідної інформації, її обробка та графічне представлення, яка дозволить здійснити оцінку ситуації.

3). Співставлення отриманих результатів з прийнятими нормативами.

4). Корегування формування та використання фінансового потенціалу з урахуванням виявлених проблем.

Виходячи із вищевикладеного постає необхідність дослідження та розробки механізму управлінні фінансовим потенціалом підприємства (рис.1.3).

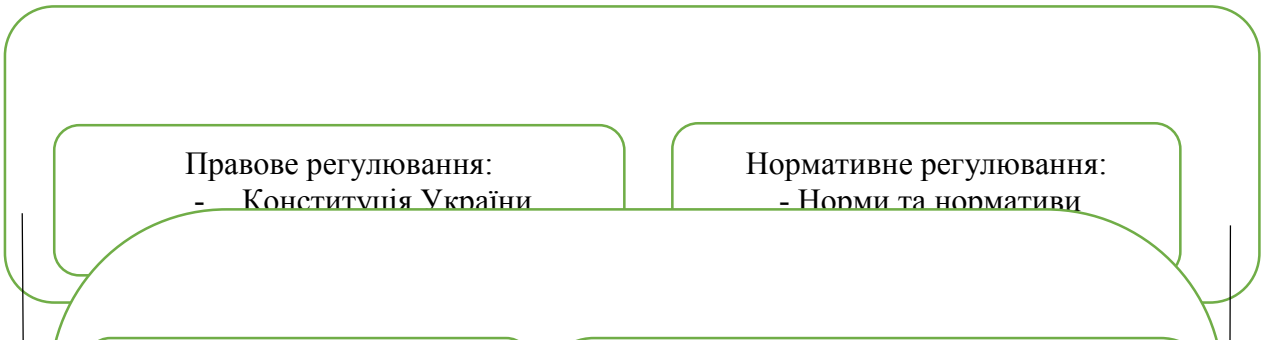

Рис. 1.3 – Механізм управління фінансовим потенціалом підприємства

Прогнозування фінансового потенціалу підприємства – це формування системи фінансових можливостей і вибір найефективніших шляхів їх оптимізації. В рамках фінансового прогнозування розробляється загальна концепція фінансового розвитку і фінансова політика підприємства по окремих аспектах діяльності.

На жаль, фінансове прогнозування не може бути проведено з великою точністю, оскільки: безліч чинників в прогнозованному періоді можуть спричинити невідповідність між дійсністю і прогнозом. Проте можливість помилки не повинна бути цією причиною, яка може привести до відмови від використовування прогнозів [25, с. 328].

Процес прогнозування фінансовго потенціалу можна зосередити на трьох аспектах: прогнозування ресурсної бази підприємства (трудові, фінансові, матеріальні); прогнозування фінансової ситуації; прогнозування фінансової політики. Процес прогнозування фінансового потенціалу починається з прогнозування об'єму виробництва і реалізації продукції, після чого прогнозують фінансові результати, рух готівки і звітність.

Реалізація будь-якого стратегічного прогнозу потребує в першу чергу в ефективному фінансуванні, яке передбачає як мобілізацію внутрішніх фінансових можливостей, так і залучення зовнішніх ресурсів. Основні стратегічні напрямки розвитку підприємства: інноваційне, маркетингове, організаційне, збутове формуються з урахуванням конкретних фінансових можливостей і фінансових перспектив.

Нині прогнозування фінансового потенціалу суб'єкта господарювання відіграє важливу роль. Потрібні нестандартні підходи, які передбачають розробку і реалізацію нових, гнучких методик, спрямованих на унівесальніше співвідношення планованних фінансових показників.

Процес прогнозування необхідно починати з прогнозу обсягів продажу, після цього визначаються необхідні активи для підтримки його рівня і приймається рішення щодо джерел фінансування необхідних активів. Потім можна спроектувати план руху готівки і балансові звіти.

Прогноз обсягу продажу, який є початком усього процесу прогнозування, дає змогу отримати таку інформацію:

- Передбачуванні затрати на здійснення мети планування або видатки, які пов'язанні з продажем (реалізацією) і маркетинговими рішеннями;
- Передбачуваний обсяг робіт, що закладений у календарний план при плануванні виробничих потужностей (інакше кажучи, потреби у трудових і матеріальних ресурсах та організації їх використання).

Наведемо деякі фактори, які повинно розглядати підприємство у процесі прогнозування обсягів продажу:

- Рівень економічної активності на ринку, де працює компанія (наскільки стійкий економічний стан очікується на кожній території збуту);

- Майбутня частка ринку, яку може зайняти підприємство на кожній території;

- Виробничі й дистриб'юторські можливості підприємства, потенціал його конкурентів, виробництво нової продукції, що може бути запланована як підприємством, так і його конкурентами; стратегії ціноутворення.

В рис.1.4 розглянемо види прогнозів фінансового стану підприємства.

Рис. 1.4 – Види прогнозів фінансового стану підприємства

Процес прогнозування фінансового потенціалу починається з прогнозування об'єму виробництва і реалізації продукції, після чого прогнозують фінансові результати, рух готівки і звітність. Визначення майбутнього об'єму виробництва і реалізації продукції є вхідною крапкою і необідним елементом встановлення взаємозв'язку між можливостями розвитку підприємства, потребами в інвестиціях і фінансових ресурсах.

Реалізація будь-якого стратегічного прогнозу потребує в першу чергу ефективного фінансування, яке передбачає як мобілізацію внутрішніх фінансових можливостей, так і залучення зовнішніх ресурсів. Основні

стратегічні напрями розвитку підприємства: інноваційне, маркетингове, організаційне, збутове формуються з урахуванням конкретних фінансових можливостей і фінансових перспектив.

Зі всього сказаного можна зробити висновок, що фінансово-економічний аналіз є базою для ухвалення управлінських рішень з питань життєдіяльності підприємства. Головною задачею управління фінансовим потенціалом підприємства є оптимізація фінансових потоків з метою максимального збільшення позитивного фінансового результату. Для цього підприємство повинне мати правильно складений фінансовий план своєї діяльності [25 с. 328].

1.3 Методичні підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємства

За сучасних умов господарювання, однією з пріоритетних задач, що стоїть перед підприємствами є збільшення ефективності відтворення капіталу. Складна економічна ситуація, недостатня ефективність управлінських рішень, нераціональне використання економічних ресурсів призводить до серйозного порушення фінансової стійкості підприємства. У цих умовах особливої актуальності набуває проблема формування методики оцінки фінансового потенціалу як найважливішого механізму управління підприємством. Адже, фінансова стійкість є якісною характеристикою ефективної діяльності підприємства, а забезпечення високого рівня його фінансового потенціалу відноситься до найбільш актуальних питань сьогодення.

Усю сукупність підходів та методів оцінки фінансового потенціалу за технологією їх побудови можна умовно розділити на дві підгрупи: 1) підходи та методи, які дозволяють здійснити його комплексну оцінку на основі конструювання і розрахунку інтегрального (узагальнюючого) вимірника. При цьому необхідність інтегральної рейтингової оцінки фінансового потенціалу

підприємства аргументується різноманіттям фінансових процесів, множинністю фінансових показників, відмінністю у рівні їх критичних оцінок, наявністю суттєвих відхилень від фактичних значень, а також складнощами, які виникають в оцінці фінансової стійкості підприємства [3, с. 230]; 2) підходи та методи, які базуються на системі показників і дозволяють оцінювати окремі складові чи аспекти функціонування фінансового потенціалу.

Можливими причинами, що впливають на формування фінансового потенціалу у частині змін фінансового забезпечення підприємств є:

– дефіцит фінансових ресурсів країни, який спричиняє недофінансування потреб у сфері матеріального виробництва підприємств;

– використання коштів підприємствами не за призначенням;

– значні розміри боргів підприємства та проблеми з їх обслуговуванням;

– невисокий рівень капіталізації банківської системи;

– зростання відсоткових ставок за користування короткостроковими кредитами; – зменшення обсягів довгострокового банківського кредитування;

– зростання інфляції та різкі зміни курсу національної валюти;

– відплив фінансових активів за кордон;

– викривлення у звітності і можливі фінансові махінації [6].

Для оптимальної оцінки фінансового потенціалу підприємства необхідно врахувати всі фактори, що прямо чи опосередковано впливають на його діяльність. Також оцінювання повинно включати всі процеси, що відбуваються на підприємстві, щоб охарактеризувати ступінь досягнення цілей, виконання завдань, вплив змін та удосконалень процесу управління на фінансовий потенціал підприємства.

Оскільки фінансовий потенціал є невід'ємною складовою економічного потенціалу, то концептуальні підходи, методи і прийоми до їх оцінки мають спільну методологічну основу.

Узагальнення літературних джерел показує, що для цілей оцінки потенціалу різних відкритих економічних систем використовується широке

коло прийомів та методів. Застосування кожного з них обумовлене в основному двома обставинами:

1) тим як інтерпретує автор методики сутність економічного потенціалу та проводить його логічну структуризацією, тобто які елементи включає до складу;

2) колом завдань, які стоять перед такою оцінкою.

У концептуальному плані існують три підходи до методики оцінки фінансового потенціалу:

1) ресурсний як досягнутий рівень наявних фінансових ресурсів, або як сукупність та комбінацію останніх і джерел їх формування;

2) результативний, який визначається спроможністю генерувати певний обсяг чи рівень позитивного результату;

3) результативно-ресурсний, який у різних варіаціях комбінує методичні інструменти обох попередніх концептуальних підходів [29, с. 11-17].

Варто вказати й на існування їх модифікації, яка включає оцінку:

1) формування фінансових ресурсів;

2) їх залучення із зовнішніх джерел;

3) використання наявних фінансових ресурсів [33, с. 43-53].

Разом з тим, наявність істотної варіації авторських підходів до визначення економічного потенціалу та завдань його оцінки обумовили існування значної кількості групувальних ознак її методичного інструментарію. Так, П. А. Стецюк групує їх в методи вартісної оцінки елементів потенціалу, нормативний (індикативний), індексний, ресурсно-регресійний, пріоритетної оцінки ресурсів [29, с. 11], а Н. Я. Шкромида — експрес-аналіз за допомогою основних фінансових показників, комплексний аналізу на основі системи аналітичних коефіцієнтів, застосування інтегральної (факторної) оцінки (моделі) та комбінований метод [43, с. 160].

Дослідники дійшли висновку, що на сьогоднішній день методичні підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємств висвітленні в повній

мірі. Крім того, жодна методика не враховує економічні умови господарювання сучасних підприємств.

Актуальність подібних досліджень обумовлена потребою у розробці єдиного методичного підходу щодо ефективної оцінки фінансово-інвестиційного розвитку підприємств, як інструменту розвитку галузей економіки в цілому. Розроблена модель оцінки фінансового потенціалу складається з трьох етапів:

- підготовчий,
- розрахунковий,
- підсумковий (рис. 1.5).

Підготовчий етап оцінки враховує збір та обробку інформації і аналіз фактичного рівня фінансового потенціалу підприємства.

Оцінка фінансового потенціалу підприємства має комплексний характер, так як утворюється з урахуванням поєднання декількох факторів (ресурси, резерви, інвестиції, результати, ефективність і т. д.), тому наступний розрахунковий етап містить у собі процес оцінки фінансово-інвестиційного потенціалу за показниками, що його характеризують: ліквідність; платоспроможність; фінансова стійкість; ділова активність; рентабельність; ефективність використання активів; ефективність системи управління фінансовими ресурсами; рентабельність інвестицій; можливість мобілізації ресурсів.

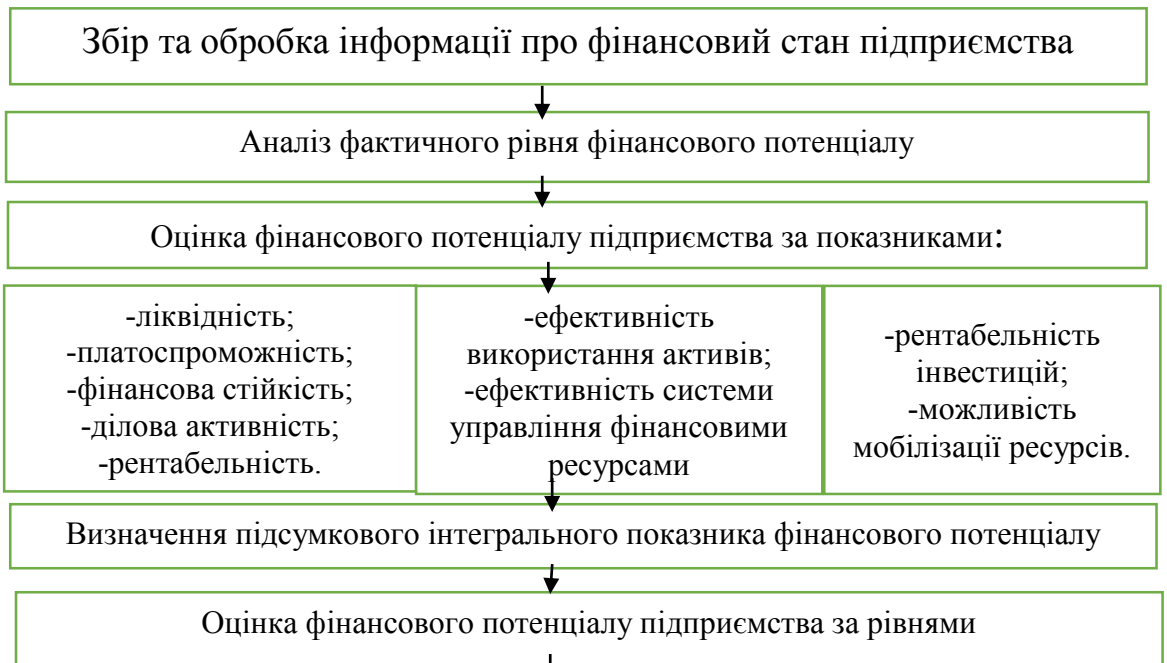

Рис. 1.4 Модель оцінки фінансового потенціалу підприємства

Рис. 1.5 – Модель оцінки фінансового потенціалу підприємства

Розрахунок підсумкового інтегрального показника фінансового потенціалу підприємства зведено до розробки системи показників і встановленню їх вагових коефіцієнтів за ступенем впливу на фінансово-інвестиційний потенціал. Методом експертної оцінки, кожному показнику присвоюється вага його відносної значущості для підприємства. Тим показникам, які, з точки зору підприємства найбільш важливі для оцінки рівня фінансово-інвестиційного потенціалу - даються більш високі ваги, тим, що менш важливі – відповідно низькі. Вагу слід розподіляти таким чином, щоб їх сума дорівнювала одиниці.

Таким чином, інтегральний показник фінансово-інвестиційного потенціалу промислового підприємства дорівнює:

$$ФІП = \sum_{i-1}^{n} Pi * ki \ , \qquad (1.1)$$

за умов, що $\sum_{i-1}^{n} = 1$,

де, - P_i - значення і-го показника фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства;

- k_i - ваговий коефіцієнт значущості і-ї складової фінансово-інвестиційного потенціалу промислового підприємства.

Таким чином, отримуючи значення підсумкового інтегрального показника слід оцінити фінансовий потенціал підприємства за рівнями (табл.1.2).

Таблиця 1.2 – Характеристика рівнів фінансового потенціалу промислового підприємства

Рівень ФП	Характеристика
Високий рівень ФП	Діяльність підприємства рентабельна. Фінансовий стан стабільний.
Середній рівень ФП	Діяльність підприємства рентабельна, при цьому фінансовий потенціал є залежним від мінливості умов внутрішнього і навколишнього середовища.
Низький рівень ФП	Діяльність підприємства є нерентабельною, фінансовий потенціал нестабільним.
Нульовий рівень ФП	Підприємство знаходиться у кризовому стані.

На підсумковому етапі оцінки здійснюється аналіз отриманих висновків про поточне становище фінансового потенціалу підприємства за рейтинговою оцінкою. Враховуючи різноманітність фінансово-інвестиційних процесів, що виникають на підприємстві, різницю у рівні їх критичних оцінок, що складається зі ступеню їх відхилень від фактичних значень, можуть виникати складності в оцінці фінансово-інвестиційного потенціалу.

Отже, слід розробити систему граничних значень обраних показників, за якими буде здійснюватися рейтингова оцінка з метою віднесення їх до того чи іншого рівня фінансового потенціалу підприємства (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 – Рейтингова оцінка фінансового потенціалу підприємства

Найменування показника	Високий рівень ФП	Середній рівень ФП	Низький рівень ФП	Нульовий рівень ФП
Ліквідність	> 1,6	0,4 – 1,6	< 0,4	< 0,1
Платоспроможність	> 1,2	0,5 – 1,2	< 0,5	< 0,1
Фінансова стійкість	> 1,0	0,2 – 1,0	< 0,2	< 0,1
Ділова активність	> 1,3	0,7 – 1,3	< 0,7	< 0,1
Рентабельність	> 1,8	1,0 – 1,8	< 1,0	< 0,1

Ефективність використання активів	> 1,5	0,8 - 1,5	< 0,8	< 0,1
Ефективність системи управління фінансовими ресурсами	> 1,5	0,8 - 1,5	< 0,8	< 0,1
Рентабельність інвестицій	> 1,8	1,0 – 1,8	< 1,0	< 0,1
Можливість мобілізації ресурсів	> 1,5	0,8 – 1,5	< 0,8	< 0,1

Отже, з отриманням висновків про поточне становище фінансового потенціалу підприємства представляється можливим розробити подальшу стратегію підвищення його рівня.

Аналіз наукових підходів до визначення поняття фінансовий потенціал дозволив уточнити зазначене поняття, як здатність підприємства мобілізовувати сукупність власних фінансових та інвестиційних ресурсів і максимально ефективно їх використовувати з метою отримання економічної вигоди і для забезпечення стійкої господарської діяльності. Аналіз наукових доробок за досліджуваною проблематикою дозволив дійти висновку, що оцінка фінансового потенціалу підприємства має комплексний характер, так як утворюється з урахуванням поєднання декількох факторів (ресурси, резерви, інвестиції, результати, ефективність і т. д.), тому повинна містити у собі процес оцінки таких показників фінансового потенціалу, як: ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість, ділова активність, рентабельність, ефективність використання активів, ефективність системи управління фінансовими ресурсами, рентабельність інвестицій, можливість мобілізації ресурсів. Запропонований науково-методичний підхід дозволяє адекватно оцінити фінансовий потенціал підприємства за зазначеними показниками. Визначення підсумкового інтегрального показника дозволяє оцінити фінансовий потенціал і здійснити рейтингову оцінку за рівнями. Від того, до якого рівня фінансового потенціалу віднесено підприємство буде залежати подальша розробка стратегії його підвищення.

Висновки до розділу 1

У даному розділі розглянуто питання про сутність та елементи фінансового потенціалу підприємства, про напрями управління фінансовим потенціалом підприємства, які існують методичні підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємства, а також прогнозування фінансового потенціалу.

Аналіз різних багатьох наукових робіт учених-економістів виявив відсутність єдиного методу проведення оцінки фінансового потенціалу, а також недостатнє опрацювання існуючих методів. Таким чином, проблема ефективного аналізу і діагностики фінансового потенціалу залишається актуальною. Що свідчить про необхідність пошуку рішення даної задачі, для здійснення вище викладеного необхідно, по-перше, конкретизувати поняття фінансового потенціалу, а по-друге, проаналізувати існуючі методи його оцінки і виявити їх загальні риси.

Існує декілька визначень фінансового потенціалу, які різні в його трактуванні, але схожі в його суті.

До фінансового потенціалу можна застосувати визначення дане у Великій Радянській Енциклопедії, де «потенціал» визначається як «…засоби, запаси, джерела, що є в наявності і що можуть бути мобілізовані, приведені в дію, використані для досягнення певної мети, здійснення плану; рішення будь-якої задачі; можливості окремої особи, суспільства, держави в певній області».

Інше визначення фінансового потенціалу підприємства говорить про те, що це відносини, які виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату. Також його можна визначити як характеристику фінансової незалежності підприємства, його фінансової стійкості і кредитоспроможності.

При цьому головним завданням управління фінансовим потенціалом підприємств залишається оптимізація фінансових потоків з метою максимального збільшення позитивного фінансового результату.

Отже, комбінування розглянутих підходів до управління фінансовим потенціалом підприємства повинне базуватися на врахуванні багатогранних концептуальних аспектів, мати комплексний характер, що, відповідно, складатиме міцний базис для оцінки фактичного рівня фінансового потенціалу на підприємстві, ефективності його використання та розроблення стратегій розвитку. В управлінні фінансовим потенціалом підприємства важливого значення набуває процес його планування, за допомогою якого забезпечуються і конкретизуються основні цілі розвитку підприємства та створюється база для здійснення всіх функцій управління.

2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД»

2.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ТОВ «Оптімусагро Трейд»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Оптімусагро Трейд» працює під торговою маркою «OPTIMUS AGRO» – це провідна українська агропромислова компанія, один з найбільших переробників сільськогосподарської продукції в Україні, який займається виробництвом соняшникової олії, шроту і лузги.

На українському ринку компанія ТОВ «Оптімусагро Трейд» входить в ТОП-5 українських переробників насіння соняшнику за встановленими потужностями. Готова продукція реалізується кінцевому споживачеві, який не обмежується тільки територіальними рамками України, він виходить і за її межі. Компанія щомісяця реалізує до 30 тис. тонн соняшникової олії, до 27 тис. тонн соняшникового шроту, а також до 7 тис. тонн гранульованого лушпиння соняшнику, на умовах: DAF/CPT/FOB/CIF.

«OPTIMUS AGRO» об’єднує під своєю торговою маркою велику приватну мережу елеваторів, які розташовані в Дніпропетровській, Кіровоградській, Харківській, Запорізькій, Херсонській, Донецькій і Черкаській областях України, з загальною потужністю одноразового зберігання понад 1,1 млн. тонн зернових, а також ПАО «Запорізький олійноекстракційний завод» із потужністю переробки 900 тис. т./рік. Взаємодія з виробниками сільгосппродукції дозволяє компанії підтримувати провідну позицію на ринку насіння та продуктів переробки.

Група компаній «OPTIMUS AGRO» співпрацює з найбільшими світовими аграрними компаніями: Cargill, Cofko Agri, ADM, BUNGE, GLENKORE та інші.

На сьогодні в компанії працює більше 2100 співробітників. Підприємство є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку із своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом, штампи, бланки організаційно-розпорядчої документації, необхідні для організації своєї роботи.

Предметом діяльності підприємства є:

- виробництво олії та тваринних жирів;
- роздрібна торгівля;
- зовнішньоекономічна діяльність;
- інші види діяльності не заборонені діючим законодавством України.

Ведення бухгалтерського обліку на підприємстві покладено на бухгалтерську службу під керівництвом головного бухгалтера.

Склад бухгалтерії встановлюється штатним розкладом, а обов’язки та відповідальність кожного працівника, який веде облік, регулюються посадовими інструкціями, що затверджуються начальником підприємства.

Керівники усіх структурних підрозділів, які оформляють первинні документи, повинні дотримуватись порядку їх заповнення.

Що стосується розрахунково-касового обслуговування можна сказати, що законодавством України передбачені готівкові та безготівкові розрахунки. Розрахунки за участю громадян, не пов'язані із здійсненням ними підприємницької діяльності, можуть провадитися готівкою, причому без обмеження суми, або в безготівковому порядку. Розрахунки з юридичними особами, а також з індивідуальними підприємцями виробляються, як правило, в безготівковому порядку, але можуть проводитися і готівкою, якщо інше не встановлено законом.

Безготівкові розрахунки, які здійснює ТОВ «Оптімусагро Трейд» з поточного рахунку це розрахунки за закупівлю зернових культур; використання послуг іншого підприємства; розрахунки за податками і зборами.

При аналізі формування і використання фінансових результатів

діяльності підприємства поставимо такі основні завдання: вивчимо величину і структуру прибутку (збитку) за видами та об'єктами діяльності; оцінимо сценарії впливу ситуації щодо зміни цін і обсягів реалізації на операційний прибуток; виявимо вплив факторів на величину валового фінансового результату; вивчимо напрями і тенденції розподілу чистого прибутку (збитку) [39, с. 447].

Аналіз фінансових результатів за елементами здійснюють відповідно з алгоритмом їх формування у фінансовій звітності (табл.2.1).

Таблиця 2.1 – Аналіз формування динаміки фінансових результатів підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд», за 2016 – 2018 рр., тис.грн.

Показники	Періоди			Відхилення (+, -)	
	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2017р. від 2016р.	2018р. від 2017р.
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції	127	3751635	7518142	+3751508	+3766507
Собівартість реалізованої продукції	0	-3442467	-6984387	+3442467	+3541920
Валовий: прибуток	127	309168	533755	+309041	+224587
Збиток	0	0	0	0	0
Інші операційні доходи	25408	109253	175253	+83845	+66000
Адміністративні витрати	-738	-47036	-104373	+46298	+57337
Витрати на збут	0	-71804	-178967	+71804	+107163
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	-641	-76207	-135970	+75566	+59763
Збиток	0	0	0	0	0
Інші фінансові доходи	0	2831	148895	+2831	+146064
Інші доходи	0	10	0	+10	-10
Фінансові витрати	0	0	-34605	0	+34605

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5	6
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	0	0	0	0	0
Збиток	-641	-73366	-21680	+72725	-51686
Чистий фінансовий результат: прибуток	0	0	0	0	0
Збиток	-676	-73366	-21680	+72690	-51686

Аналіз формування динаміки фінансових результатів підприємства за 3 роки, наведених у табл.2.1, свідчить, що підприємство у поточному періоді не досягло найкращих фінансових результатів, негативно вплинуло перевищення адміністративних витрат і витрат на збут.

Основну частину фінансового результату підприємства одержують від операційної діяльності, де формуються змінні і постійні витрати, чистий дохід, валові і операційні прибутки (збитки).

Для аналізу рівня змінних витрат (ЗВ), чистого доходу (ЧД), валового прибутку (ВП) і операційного прибутку (ПО) можливо використати показники їх співвідношень щодо цінового (РЧО), натурального (РВО) і комбінованого (РПП) факторів, а також моделі функціональних зв’язків впливу цін (Цз, Цзб) і натуральних обсягів реалізації (Нз, Нзб) на фінансові результати господарської діяльності. Показники співвідношень між факторами операційної діяльності характеризуються відносними величинами інтенсивності, які показують скільки одиниць однієї сукупності припадає на одиницю іншої. Це дозволяє за допомогою методів аналізу з високим рівнем точності оцінити величину і виконати прогнозні розрахунки показників, між якими існують чіткі причиннонаслідкові (функціональні) зв’язки. В моделях розрахунків показників операційної діяльності взаємозв’язки ефекту їх зміни реалізуються таким чином: РЧО = ЧД : ПО, рівень чистого доходу для створення операційного прибутку (РЧО) показує, яка сума чистого доходу підприємства створює 1 гривню операційного прибутку; РВО = (ЧД – ЗВ) : ПО

= ВП : ПО, рівень валового прибутку для створення операційного прибутку (РВО) показує, яка сума валового прибутку підприємства створює 1 гривню операційного прибутку; РЗП = ΔПО : ПО = [(РЧО · Цз) · (1 + Нз)] + (РВО · Нз), рівень зміни операційного прибутку від зміни цін і обсягів реалізації (РЗП) показує темп приросту (спаду) операційного прибутку від зміни цін і обсягів реалізації при заданому рівні РЧО і РВО. Операційні ціновий, натуральний і комбінований фактори впливу на формування прибутку показують у скільки разів темпи зміни прибутку перевищують темпи зміни чистого доходу, відповідно від зміни цін, натуральних обсягів реалізації і обох факторів разом при відповідних витратах.

Для аналізу і оцінки фінансового стану підприємств також використовують абсолютні і відносні показники.

Абсолютні фінансові показники надають інформацію у грошовому вираженні стосовно фінансової результативності, незалежності, платоспроможності підприємства, джерел формування його капіталу та структури капіталу. Відносні фінансові показники розраховують із використанням абсолютних та відображають певні цільові структурні співвідношення.

Структура показників виробничо-господарської діяльності підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018рр. наведена у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз формування структури фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., %.

Показники	2016	2017	2018	Відношення,%	
				2017 р. до 2016 р.	2018 р. до 2017 р.
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, послуг), тис. грн.	127	3751635	7518142	2954043,3	200,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, послуг), тис. грн.	0	3442467	6984387	0	202,9
Валовий прибуток, тис.грн.	127	309168	533755	243439,4	172,6

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5	6
Інші операційні доходи	25408	109253	175253	430	160,4
Адміністративні витрати	738	47036	104373	6373,4	221,9
Витрати на збут	0	71804	178967	0	249,2
Інші операційні витрати	25438	375788	561638	1477,3	149,5
Фінанс. результат від операційної діяльності (збиток), тис. грн.	641	76207	135970	11888,8	178,4
Інші фінансові доходи, тис. грн.	0	2831	148895	0	5259,4
Інші доходи, тис.грн	0	10	0	0	0
Фінансові витрати, тис. грн.	0	0	34605	0	0
Інші витрати, тис.грн.	0	0	0	0	0
Фінанс. результат до оподаткування -прибуток, тис. грн.	0	0	0	0	0
Збиток, тис. грн.	641	73366	21680	11445,6	29,6
Витрати з податку на прибуток, тис.грн.	35	0	0	0	0
Чистий прибуток, тис. грн.	0	0	0	0	0
Збиток, тис. грн.	676	73366	21680	10853	29,6

Дані табл. 2.2 свідчать про пропорційне збільшення показників чистого доходу від реалізації продукції, собівартості реалізованої продукції та валового прибутку у 2018р. порівняно з 2017р. на 200,4%, 202,9% та 172,6% відповідно. Фінансовий результат від операційної діяльності у 2017 р. становить 11888,8% від 2016 р., у 2018 р. 178,4% від 2017 р. Чистий прибуток у підприємства взагалі відсутній. Збиток у 2017 р. порівняно з 2016 р. становить 10853%, у 2018 р. попівняно з 2017 р. становить 29,6%. Це відбулось внаслідок перевищення фінансових витрат над фінансовими доходами підприємства.

Далі проведемо аналіз руху грошових коштів у результаті операційної діяльності за прямим методом (табл.2.3).

Таблиця 2.3 – Аналіз руху грошових коштів у результаті операційної

діяльності за прямим методом, тис.грн.

Показники	Періоди			Відхилення (+, -)	
	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2017р. від 2016р.	2018р. від 2017р.
1	2	3	4	5	6
Надходження від:					
реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	55 234	3 890 223	4 685 972	+3 834 989	+795 749
повернення податків і зборів	0	261 695	727 056	+261 695	+465 361
цільового фінансування	0	5 370	1 499	+5 370	-3 871
надходження авансів від покупців і замовників	178	1 627 396	3 646 651	+1 627 218	+2 019 255
надходження від повернення авансів	89	155 227	41 770	+155 138	-113 457
надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	0	2 831	2 579	+2 831	-252
надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3	0	15	-3	+15
надходження від операційної оренди	22 771	475	2 431	-22 296	+1 956
Інші надходження	1 708 944	85	122 234	-1 708 859	+122 149
Разом надходжень	1 787 219	5 943 302	9 230 207	+4 156 83	+3 286 905
Витрачання на оплату:					
товарів (робіт, послуг)	9 577	2 629 829	3 348 103	+2 620 252	+718 274
праці	303	86 204	172 471	+85 901	+86 267
відрахувань на соціальні заходи	72	20 902	42 541	+20 830	+21 639
зобов’язань з податків і зборів	8 091	20 171	43 497	+12 080	+23 326
витрачання на оплату авансів	2 869	3 685 608	5 162 740	+3 682 739	+1 477 132
витрачання на оплату повернення авансів	44 133	9 963	120 123	-34 170	+110 160
Інші витрачання	20	1 120 771	481 461	+120 751	-639 310
Разом витрачань	65 065	7 573 448	9 370 936	+7 508 383	+1 797 488
Чистий рух коштів від операційної діяльності	13 295	78 713	-140 729	+65 418	-62 016

За даними табл. 2.3 надходження коштів у результаті операційної діяльності включає такі напрями: від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2017 р. порівняно з 2016 р. збільшилася на 3 834 989 тис.грн., а у

2018 р. порівняно з 2017 р. збільшилася на 795 749 тис.грн.; цільового фінансування у 2017 р. порівняно з 2016 р. збільшилося на 5370 тис.грн., а у порівняні 2018 р. з 2017 р. зменшилось на 3871 тис.грн.; відсотків за залишками коштів на поточних рахунках у 2017 р. порівняно з 2016 р. збільшилася 2831 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зменшилося на 252 тис.грн.; інші надходження у 2017 р. порівняно з 2016 р. зменшилися на 1 708 859 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. збільшилися на 122 149 тис.грн. Загальна сума надходження грошових коштів у 2017 р. порівняно з 2016 р. збільшилася на 4 156 083 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зросла на 3 286 905 тис.грн.

Що стосується напрямів витрачання коштів у результаті операційної діяльності, то маємо таку динаміку: витрачання на оплату товарів (робіт, послуг) у 2017 р. порівняно з 2016 р. зросли на 2 620 252 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зросли на 718 274 тис.грн., оплату праці у 2017 р. порівняно з 2016 р. зросла на 85 901 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зросла на 86 267 тис.грн., відрахуваня на соціальні заходи у 2017 р. порівняно з 2016 р. зросли на 20 830 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зросли на 21 639 тис.грн., зобов’язань з податку на додану вартість у 2017 р. порівняно з 2016 р. зросли на 12 080 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зросли на 23 326 тис.грн. Загальна сума витрачання грошових коштів збільшилася у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 7 508 383 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зросли на 1 797 488 тис.грн. Чистий рух коштів від операційної діяльності у 2017 р. порівняно з 2016 р. збільшився на 65 418 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зменшився на 62 016 тис.грн. Отже, рух грошових коштів у результаті операційної діяльності можна вважати ефективним із позитивною динамікою.

2.2 Аналіз фінансового стану підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд»

Основним джерелом інформації для аналізу фінансового стану підприємства є баланс (звіт про фінансовий стан) (форма № 1 фінансової звітності). Його значущість настільки вагома, що аналіз фінансового стану називають аналізом балансу.

Форма і склад статей балансу (звіту про фінансовий стан) визначаються НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [21]. Питання розкриття інформації за статтями балансу (звіту про фінансовий стан) розглядається у Методичних рекомендаціях щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджених наказом Міністерства фінансів України № 433 від 28.03.2013 р. [17].

Аналіз фінансового стану підприємства починається з оцінювання складу, структури та динаміки сукупного капіталу. Сукупний капітал – це підсумок (валюта) балансу, що, з одного боку, показує загальну суму засобів, які має у своєму розпорядженні підприємство (актив), а з іншого – суму джерел утворення цих засобів (пасив) [35, с. 45].

Сучасний баланс (звіт про фінансовий стан) значною мірою наближений до балансів, які складаються у більшості країн світу. Він має три розділи в активі та чотири розділи в пасиві. Загальна вартість майна (джерел формування капіталу) підприємства дорівнює валюті балансу (рядок 1300 = рядок 1900). Валюта балансу розглядається як облікова (балансова) вартість підприємства.

Економічні ресурси підприємства забезпечуються зобов’язаннями і капіталом власників: Активи = Зобов’язання + Власний капітал.

Наведене співвідношення називається основним балансовим рівнянням. Елементами балансу, безпосередньо пов’язаними з оцінюванням фінансового стану підприємства та змін у ньому, є: активи, зобов’язання, власний капітал. Активи (НП(С)БО 1) – ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому.

Кожне підприємство, враховуючи характер використання майна (господарських засобів) та особливості діяльності, поділяє активи на необоротні активи і оборотні активи.

Необоротні активи – це ресурси, які утримуються підприємством більше дванадцяти місяців або одного операційного циклу (якщо він перевищує дванадцять місяців) з метою отримання у майбутньому економічних вигод, пов'язаних з їх використанням [35, с. 46].

До необоротних активів (розділ І активу балансу «Необоротні активи», рядок 1095) належать: нематеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції, основні засоби, інвестиційна нерухомість, довгострокові біологічні активи, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість, відстрочені податкові активи, інші необоротні активи.

Оборотні активи (НП(С)БО 1) – гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу. Операційний цикл – проміжок часу між придбанням запасів для провадження діяльності і отриманням грошей та їх еквівалентів від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг [35, с. 47].

До оборотних активів (розділ ІІ активу «Оборотні активи», рядок 1195) належать: запаси; поточні біологічні активи; дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги; дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами, з бюджетом (у тому числі з податку на прибуток); інша поточна дебіторська заборгованість; поточні фінансові інвестиції; гроші та їх еквіваленти; витрати майбутніх періодів; інші оборотні активи.Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [7] власний капітал (*К*) – частина в активах підприємства (*А*), що залишається після вирахування його зобов'язань (*З*):

$$К = А – З \qquad (2.1)$$

Власний капітал є основою для започаткування і продовження господарської діяльності підприємства, одним із найважливіших показників, оскільки виконує функції:

1) довгострокового фінансування (забезпечення безперервності діяльності) – перебуває в розпорядженні підприємства необмежено довго;

2) фінансування ризику – власний капітал є гарантією захисту капіталу кредиторів і відшкодування збитків;

3) самостійності та влади (участі в управлінні підприємством) – величина власного капіталу визначає рівень фінансової незалежності та впливу власника;

4) розподілу доходів, прибутків та активів – частки окремих власників у капіталі є основою під час розподілу фінансового результату і майна у разі ліквідації підприємства.

До власного капіталу (розділ І пасиву балансу «Власний капітал», рядок 1495) належать: зареєстрований (пайовий) капітал, капітал у дооцінках, додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений капітал; вилучений капітал.

Зобов’язання (НП(С)БО 1) – заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди.

Відповідно до П(С)БО 11 «Зобов’язання» з метою бухгалтерського обліку зобов’язання поділяються: на довгострокові зобов’язання, поточні зобов’язання, забезпечення, непередбачені зобов’язання, доходи майбутніх періодів.

Залежно від строку погашення зобов’язання поділяються на поточні та довгострокові.

Поточні зобов’язання – зобов’язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

Довгострокові зобов'язання – всі зобов'язання, які не є поточними зобов'язаннями.

Забезпечення – зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу. Забезпечення можуть бути як поточними, так і довгостроковими, і створюються для відшкодування наступних (майбутніх) операційних витрат: на виплату відпусток працівникам, додаткове пенсійне забезпечення, виконання гарантійних зобов'язань, реструктуризацію, виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів тощо.

Довгострокові зобов'язання (розділ II пасиву балансу «Довгострокові зобов'язання і забезпечення», рядок 1595) включають: відстрочені податкові зобов'язання, довгострокові кредити банків, інші довгострокові зобов'язання, довгострокові забезпечення, цільове фінансування.

Поточні зобов'язання (розділ III пасиву балансу «Поточні зобов'язання і забезпечення», рядок 1695) включають:

- короткострокові кредити банків;
- поточну кредиторську заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями; товари, роботи, послуги; розрахунками з бюджетом, у тому числі з податку на прибуток; розрахунками зі страхування; розрахунками з оплати праці; розрахунками з учасниками; розрахунками із внутрішніх розрахунків;
- поточні забезпечення;
- доходи майбутніх періодів;
- інші поточні зобов'язання.

У розділі IV пасиву «Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття» (рядок 1700) відображаються зобов'язання, що визначаються відповідно до П(С)БО.

Принцип нетто-балансу стосовно інформації пасиву виявляється у тому, що власний капітал відображається за фактично вкладеною сумою з вирахуванням непокритих збитків.

Від того, який капітал є в розпорядженні суб'єкта господарювання, наскільки оптимальна його структура та як ефективно він трансформується в основні й оборотні засоби, залежать фінансовий стан і результати діяльності підприємства.

Важливим напрямом загального оцінювання фінансового стану суб'єкта господарювання є аналіз його майнового стану за інформацією балансу (звіту про фінансовий стан).

Майновий стан – це одна з характеристик фінансового стану підприємства, за допомогою якої оцінюється склад, розміщення, структура та динаміка активів (майна) і пасивів (власного капіталу та зобов'язань).

Аналіз структури майна (активів) проводиться за системою структурних показників, серед яких частка (у відсотках):

- необоротних активів у майні;
- оборотних активів у майні;
- основних засобів у майні;
- основних засобів у необоротних активах;
- запасів у майні;
- запасів в оборотних активах;
- готової продукції і товарів у майні;
- готової продукції і товарів в оборотних активах;
- поточної дебіторської заборгованості в майні;
- поточної дебіторської заборгованості в оборотних активах;
- грошей і поточних фінансових інвестицій у майні;
- грошей і поточних фінансових інвестицій в оборотних активах та інші.

За методикою, наведеною в активі скороченого аналітичного балансу, проведемо аналіз майна підприємства (табл. 2.4).

Розрахунки виконаємо за інформацією форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за 2016-2018 рр. (додатки А, Б, В).

Таблиця 2.4 – Аналіз динаміки майна підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., тис.грн.

Вид активів (майна)	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення (+, -)	
	Сума, тис.грн.	Сума, тис.грн.	Сума, тис.грн.	2017 р. від 2016 р.	2018 р. від 2017 р.
Майно – всього	151 717	3 134 157	3 581 391	+2 982 440	+447 234
1. Необоротні активи	76 246	17 303	14 630	-58 943	-2 673
1.1. Основні засоби	64 454	15 796	10 780	-48 658	-5 016
1.2. Нематеріальні активи	1	130	428	+129	+298
1.3. Незавершені капітальні інвестиції	352	1 377	3 422	+1025	+2 045
2. Оборотні активи	75471	3116854	3566761	+3 041 383	+449 907
2.1. Запаси	0	1 809 202	1 587 831	+1 809 202	-221 371
2.1.1. Виробничі запаси	0	1 219 753	1 220 571	+1 219 753	+818
2.1.2. Готова продукція і товари	0	589 449	367 260	+589 449	-222 189
2.2.Поточні біологічні активи	0	1	1	+1	0
2.3.Поточна дебіторська заборгованність	2 590	1 164 787	1 935 376	+1 162 197	+770589
2.4.Гроші та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції	43	80 704	19 936	+80 661	-60768
2.5.Витрати майбутніх періодів	1	139	183	+138	+43
2.6.Інші оборотні активи	2 943	62 021	23 435	+59 078	-38586

Результати аналізу майна (табл. 2.4) свідчать про наявність як позитивних, так і негативних ознак і тенденцій у майновому стані підприємства за інформацією активу балансу, а саме: - у 2017р. порівняно з 2016р. вартість майна збільшилася на 2 982 440 тис.грн., що свідчить про нарощування майнового потенціалу підприємства. Необоротні активи зменшились на 58 943 тис.грн., а оборотні активи збільшилися на 3 041 383 тис.грн.;

- у 2018р. порівняно з 2017р. вартість майна збільшилася на 447 234 тис.грн., що свідчить про нарощування майнового потенціалу підприємства. Необоротні активи зменшилися на 2673 тис.грн., а оборотні активи збільшилися на 449 907 тис.грн.;

- необоротні активи представлені насамперед основними засобами, вартість яких зменшилась у порівняні 2017 р. з 2016 р. на 48 658 тис.грн., а в порівняні 2018р. з 2017р. зменшилася на 5016 тис.грн. Це свідчить про погіршення матеріальних умов для розширення основної діяльності підприємства;

- серед оборотних активів суттєво зросла поточна дебіторська заборгованість (у порівняні 2017р. з 2016р. на 1 162 197 тис.грн., а в порівняні 2018 р. з 2017 р. на 770 589 тис.грн).

- вартість готової продукції і товарів збільшилася у порівняні 2017р. з 2016р. на 589 449 тис.грн., а в порівняні 2018 р. з 2017 р зменшилася на 222 189 тис.грн. На рис. 2.1 зображено динаміку необоротних та оборотних активів підприємства за 2016-2018 рр.

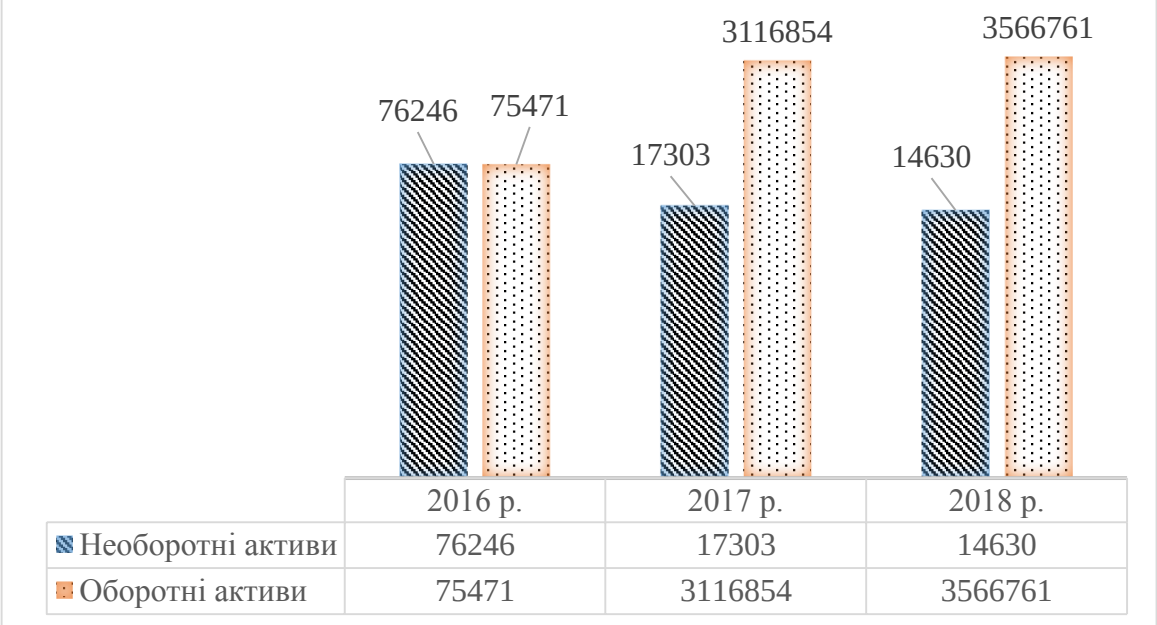

	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Необоротні активи	76246	17303	14630
Оборотні активи	75471	3116854	3566761

Рис. 2.1 – Аналіз майна підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., тис.грн.

Із зображення можно зробити висновок, що саме у 2017 р. відбулося значне зростання активів підприємства за період, що аналізується. Це відбулося завдяки реорганізації підприємства. Зокрема, зростання оборотних

активів відбулося на 3 041 383 тис.грн. у 2017 р. порівняно з 2016 р., а у 2018 р. у порівняні з 2017 р. оборотні активи зросли на 449 907 тис.грн.

Таблиця 2.5 – Аналіз структури майна (активів) підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., %

Вид активів (майна)	2016 р.		2017 р.		2018 р.		Відхилення (+, -) у %	
	Сума, тис.грн.	у % до під-сумку	Сума, тис.грн.	у % до під-сумку	Сума, тис.грн.	у % до під-сумку	2017р. від 2016р.	2018р. від 2017р.
Майно – всього	151717	100	3134157	100	3581391	100	-	-
1. Необоротні активи	76246	50	17 303	0,6	14 630	0,4	-49,4	-0,2
1.1.Основні засоби	64454	42	15 796	0,5	10 780	0,3	-41,5	-0,2
1.2.Нематеріальні активи	1	0	130	0,004	428	0,01	+0,004	+0,006
1.3.Незавершені капіт.інвестиції	352	0,2	1 377	0,04	3 422	0,1	-0,16	0,06
2.Оборотні активи	75471	49,7	3 116854	99,4	3 566761	99,6	+49,7	+0,2
2.1.Запаси	0	0	1 809202	57,8	1 587831	44,3	+57,8	-13,5
2.1.1.Виробничі запаси	0	0	1 219753	38,9	1 220571	34,1	+38,9	+4,8
2.1.2.Готова прод-я і товари	0	0	589 449	18,8	367 260	10,3	+18,8	-8,5
2.2.Поточні біологічні активи	0	0	1	0	1	0	0	0
2.3.Поточна дебіторська заборгованність	2 590	1,7	1 164787	37,2	1 935376	54	+35,5	+16,8
2.4.Гроші та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції	43	0,02	80 704	2,6	19 936	0,6	+2,58	-2
2.5.Витрати майбутніх періодів	1	0	139	0,004	183	0,005	+0,004	0,001
2.6.Інші оборотні активи	2 943	1,9	62 021	2	23 435	0,7	+0,1	-1,3

В результаті аналізу структури майна (активів) підприємства можна зробити висновок про те, що:

- у 2017р. порівняно з 2016р. необоротні активи зменшились на 49,4 %, а оборотні активи збільшилися на 49,7%;

- у 2018р. порівняно з 2017р. необоротні активи зменшилися на 0,2 %, а оборотні активи збільшилися на 0,2%;

- необоротні активи представлені насамперед основними засобами, вартість яких зменшилась у порівняні 2017 р. з 2016 р. на 41,5 %, а в порівняні 2018р. з 2017р. зменшилася на 0,2 %. Це свідчить про погіршення матеріальних умов для розширення основної діяльності підприємства;

- серед оборотних активів суттєво зросла поточна дебіторська заборгованість (у порівняні 2017р. з 2016р. на 35,5 %, а в порівняні 2018 р. з 2017 р. на 16,8 %).

- вартість готової продукції і товарів збільшилася у порівняні 2017р. з 2016р. на 18,8%, а в порівняні 2018 р. з 2017 р зменшилася на 8,5 %.

Отже, своєчасне дослідження наявних ознак і тенденцій дає змогу оперативно реагувати на зміни в складі та структурі активів шляхом обґрунтування комплексу заходів щодо поліпшення майнового і в цілому фінансового стану підприємства.

Для оцінювання інформації пасиву скороченого аналітичного балансу використовують прийоми горизонтального і вертикального аналізу. Зокрема, до показників горизонтального аналізу пасиву скороченого аналітичного балансу належать: величини джерел формування капіталу та його видів станом на кінець базового і звітного періодів; абсолютні зміни видів пасивів (у тисячах гривень); відносні зміни видів пасивів (темп приросту у відсотках); абсолютне значення одного відсотка приросту величин джерел формування капіталу та його видів – відношення абсолютної зміни до темпу приросту у відсотках. Показниками вертикального аналізу пасиву скороченого аналітичного балансу є: частка окремих видів джерел формування капіталу у валюті балансу та підсумку його розділів станом на кінець базового і звітного періодів; зміни частки (у відсоткових пунктах); зміни окремих видів джерел формування капіталу у відсотках до загальної зміни валюти балансу (показник динаміки структурних змін).

Аналіз структури джерел формування капіталу (пасивів) проводиться за системою структурних показників, серед яких частка (у відсотках): власного капіталу в джерелах формування капіталу (нормативне значення – ≥ 50 %); зобов'язань і забезпечень у джерелах формування капіталу (нормативне значення – < 50 %); довгострокових зобов'язань і забезпечень у джерелах формування капіталу; довгострокових зобов'язань і забезпечень у зобов'язаннях і забезпеченнях; поточних зобов'язань і забезпечень у джерелах формування капіталу; поточних зобов'язань і забезпечень у зобов'язаннях і забезпеченнях; поточної кредиторської заборгованості в джерелах формування капіталу; поточної кредиторської заборгованості в зобов'язаннях і забезпеченнях; поточної кредиторської заборгованості в поточних зобов'язаннях і забезпеченнях та інші [35, с. 58]. Проведемо аналіз джерел формування капіталу підприємства (табл. 2.6). Розрахунки виконаємо за інформацію форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за 2016-2018 роки (додатки А, Б, В).

Таблиця 2.6 – Аналіз джерел формування капіталу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., тис.грн.

Вид пасивів (джерел формування капіталу)	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення (+, -)	
	Сума, тис.грн.	Сума, тис.грн.	Сума, тис.грн.	2017 р. від 2016 р.	2018 р. від 2017 р.
1	2	3	4	5	6
Джерела формування капіталу – всього	151717	3134157	3581391	+2982440	+447234
1.Власний капітал	36175	73326	95006	+37151	+21680
1.1.Зареєстрований (пайовий капітал)	55003	40	40	-54963	0
1.2 Резервний капітал	0	0	0	0	0
1.3 Нерозподілений прибуток	50908	73326	95046	+22418	+21720

Продовження таблиці 2.6

1	2	3	4	5	6
2. Зобов'язання і забезпечення	115542	3207483	3676397	+3091941	+468914
2.1 Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0	958	644527	+958	+643569

2.2 Поточні зобов'язання і забезпечення	115542	3206525	3031870	+3090983	-174655
2.2.1 Поточна кредиторська заборгованість	6626	2055447	2441700	+2048821	+386253

Результати аналізу джерел формування капіталу (табл. 2.6) свідчать про наявність не дуже позитивних ознак і тенденцій у майновому стані підприємства за інформацією пасиву балансу, а саме: у 2017 р. порівняно з 2016 р. вартість джерел формування капіталу збільшилася на 2 982 440 тис.грн. У 2018 р. порівняно з 2017 р. вартість джерел формування капіталу збільшилася на 447 234 тис.грн. При цьому власний капітал у 2017 р. порівняно з 2016 р. зріс на 37 151 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зріс на 21 680 тис.грн. Зобов'язання і забезпечення збільшилися у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 3 091 941 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. збільшилися на 468 914 тис.грн. Отже, підприємство підвищило рівень фінансової стійкості за критерієм забезпеченості власним капіталом;

- у складі власного капіталу зареєстрований (пайовий) капітал який у 2017 р. порівняно з 2016 р. зменшився на 54 963 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р., взагалі – 0 грн., резервний капітал – 0 грн., нерозподілений прибуток у 2017 р. порівняно з 2016 р. зріс на 22 418 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зріс на 21 720 тис.грн.;

- збільшилась залежність підприємства від довгострокових і поточних зобов'язань і забезпечень у 2017 р. порівняно з 2016 р. зріс на 958 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зріс на 643 569 тис.грн.;

- поточна кредиторська заборгованість у 2017 р. порівняно з 2016 р. збільшилась на 2 048 821 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. збільшилась на 386 253 тис.грн.

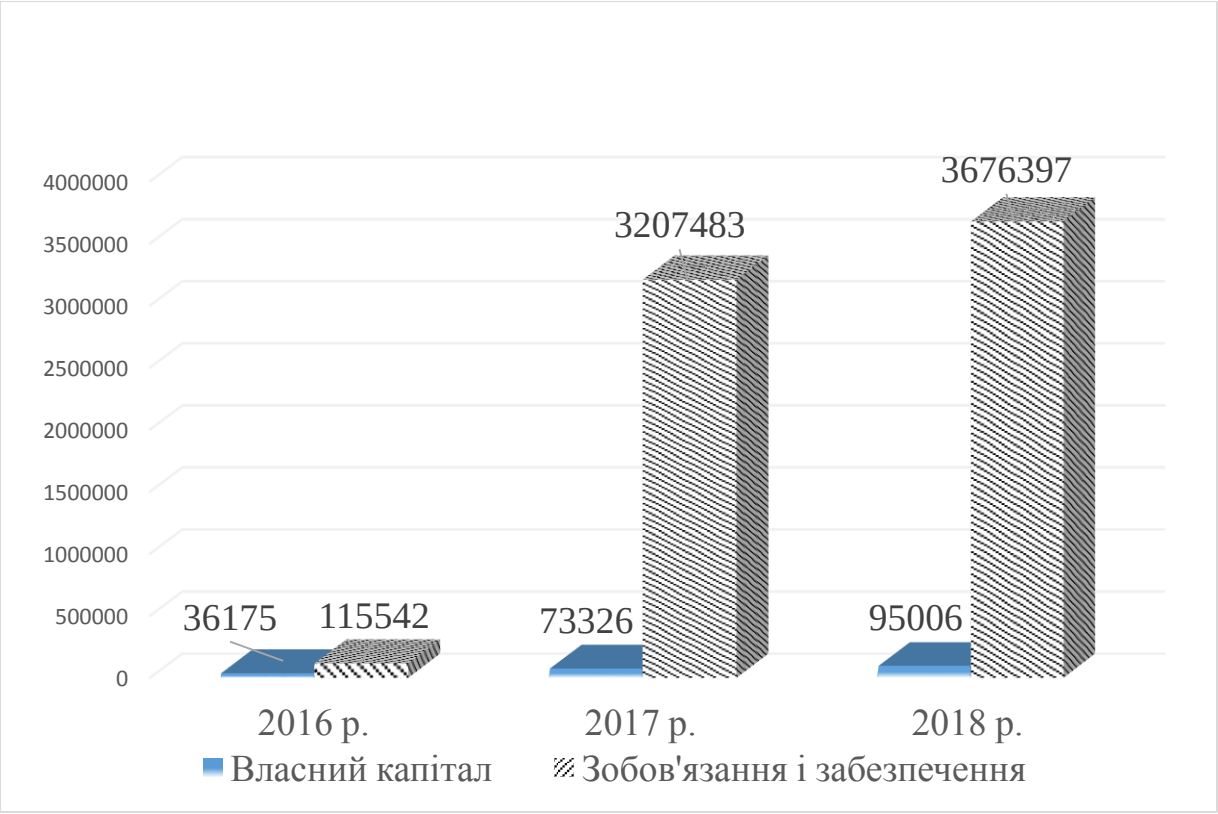

Рис. 2.2 – Динаміка формування капіталу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., тис.грн.

Із зображення можемо зробити висновок, що саме у 2017 р. у відбулися значні зміни формування капіталу підприємства, це сталося завдяки реорганізації підприємства, яке відбулося у 2017 р. При цьому власний капітал у 2017 р. порівняно з 2016 р. зріс на 37 151 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зріс на 21 680 тис.грн. Зобов’язання і забезпечення збільшилися у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 3 091 941 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. збільшилися на 468 914 тис.грн.

Отже, підприємство підвищило рівень фінансової стійкості за критерієм забезпеченості власним капіталом.

Далі за системою структурних показників проаналізуємо структуру джерел формування капіталу (пасивів) підприємства (табл.2.7).

Таблиця 2.7 – Аналіз структури джерел формування капіталу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., %

Вид пасивів (джерел формування капіталу)	2016 р.		2017 р.		2018 р.		Відхилення (+, -) у %	
	Сума, тис.грн.	у % до під-сумку	Сума, тис.грн	у % до під-сумку	Сума, тис.грн	у % до під-сумку	2017р. від 2016р.	2018 р. від 2017 р.
Джерела формування капіталу – всього	151717	100	3134157	100	3581391	100	-	-
1. Власний капітал	36175	23,8	73326	2,3	95006	2,7	-21,5	-0,4
1.1. Зареєстрований (пайовий капітал)	55003	36,3	40	0,001	40	0,001	-36,3	0
1.2. Резервний капітал	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3. Нерозподілений прибуток	50908	33,6	73326	2,34	95046	2,65	-31,26	+0,31
2. Зобов’язання і забезпечення	115542	76,2	3207483	102,3	3676397	102,7	+26,1	+0,4
2.1. Довгострокові зобов’язання і забезпечення	0	0	958	0,03	644527	18,0	+0,03	+17,97
2.2. Поточні зобов’язання і забезпечення	115542	76,2	3206525	102,3	3031870	84,7	+26,1	-17,6
2.2.1. Поточна кредиторська заборгованість	6626	4,4	2055447	65,6	2441700	68,2	+61,2	+2,6

Результати аналізу структури джерел формування капіталу (табл. 2.7) свідчать про наявність не дуже позитивних ознак і тенденцій у майновому стані підприємства за інформацією пасиву балансу, а саме: у 2017 р. порівняно з 2016 р. власний капітал зменшився на 21,5 %, а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зменшився на 0,4 %. Зобов’язання і забезпечення збільшилися у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 26,1 %, а у 2018 р. порівняно з 2017 р. збільшилися на 0,4 %.

- у складі власного капіталу зареєстрований (пайовий) капітал який у 2017 р. порівняно з 2016 р. зменшився на 36,3 %, а у 2018 р. порівняно з 2017 р., взагалі – 0 грн., резервний капітал – 0 грн., нерозподілений прибуток у 2017

р. порівняно з 2016 р. зменшився на 31,26 %, а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зріс на 0,31 %;

- збільшилась залежність підприємства від довгострокових і поточних зобов'язань і забезпечень у 2017 р. порівняно з 2016 р. зріс на 26,13 %, а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зріс на 0,37 %;

- поточна кредиторська заборгованість у 2017 р. порівняно з 2016 р. збільшилась на 61,2 %, а у 2018 р. порівняно з 2017 р. збільшилась на 2,6 %.

Водночас на підприємстві залишається нерівновага між сумами поточної дебіторської та поточної кредиторської заборгованості. Зокрема, за даними (табл. 2.6 і 2.7) поточна дебіторська заборгованість значно більша за поточну кредиторську заборгованість. Отже, шляхи зміцнення майнового стану підприємства пов'язані насамперед з удосконаленням управління дебіторською та кредиторською заборгованістю.

Важливим напрямом аналізу майнового стану підприємств є оцінювання складу, структури та динаміки необоротних активів. За інформацією форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» (додатки А, Б, В) проведемо аналіз динаміки необоротних активів підприємства (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Аналіз динаміки необоротних активів підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., тис.грн.

Вид необоротних активів	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення (+, -)	
	Сума, тис.грн.	Сума, тис.грн.	Сума, тис.грн.	2017 р. від 2016 р.	2018 р. від 2017 р.
Необоротні активи - всього	76246	17303	14630	-58943	-2673
1. Нематеріальні активи	1	130	428	+129	+298
2. Незавершені капітальні інвестиції	352	1377	3422	+1025	+2045
3. Основні засоби	64454	15796	10780	-48658	-5016
4. Довгострокові біологічні активи	0	0	0	0	0
1. Довгострокові фінансові інвестиції	0	0	0	0	0
2. Гудвіл	11439	0	0	-11439	0

За результатами аналізу динаміки необоротних активів підприємства (табл. 2.8) у 2017 р. порівняно з 2016 р. їх вартість зменшилася на 58 943 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 необоротних активів підприємства зменшилося на 2 673 тис.грн. Це відбулося за рахунок зменшення основних засобів (у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 48 658 тис.грн., у 2018 р. порівняно з 2017 р. на 5016 тис.грн.), довгострокових біологічних активів і довгострокових фінансових інвестицій за аналізуючий період 0 грн. Величина нематеріальних активів збільшилась у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 129 тис.грн., у 2018 р. порівняно з 2017 р. на 298 тис.грн. У цілому склад і структура необоротних активів підприємства не сприяють ефективному їх використанню. На рис. 2.3 зображено структуру необоротних активів підприємства за 2016-2018 рр.

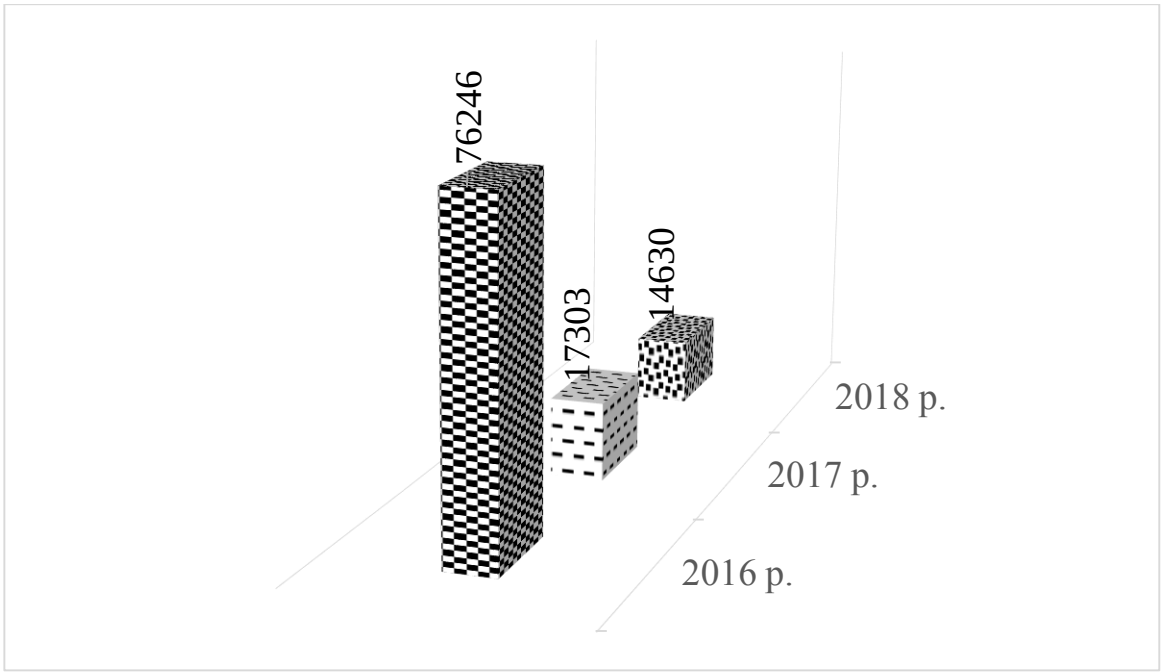

Рис. 2.3 – Динаміка необоротних активів підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., тис.грн.

Із зображення можна зробити висновок, що у 2017 р. порівняно з 2016 р. вартість необоротних активів значно зменшилася на 58 943 тис.грн., а у 2018р. порівняно з 2017р. необоротних активів підприємства зменшилося на

2 673 тис.грн. Це свідчить про те, що склад і структура необоротних активів підприємства не сприяють ефективному їх використанню.

Далі за системою структурних показників проаналізуємо структуру необоротних активів підприємства (табл.2.9).

Таблиця 2.9 – Аналіз структури необоротних активів підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., %

Вид необоротних активів	2016 р.		2017 р.		2018 р.		Відхилення (+, -) у %	
	Сума, грн.	у % до під-сумку	Сума, грн.	у % до під-сумку	Сума, грн.	у % до під-сумку	2017р. від 2016р.	2018р. від 2017р.
Необоротні активи - всього	76246	100	17303	100	14630	100	-	-
1. Нематеріальні активи	1	0,001	130	0,75	428	2,93	+0,75	+2,18
2. Незавершені капітальні інвестиції	352	0,46	1377	7,96	3422	23,39	+7,5	+15,43
3. Основні засоби	64454	84,53	15796	91,29	10780	73,68	+6,76	-17,61
4. Довгострокові біологічні активи	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Довгострокові фінансові інвестиції	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Гудвіл	11439	15,00	0	0	0	0	0	0

За результатами аналізу структури необоротних активів підприємства (табл. 2.9) у 2017 р. порівняно з 2016 р. вартість основних засобів збільшилася на 6,76%, у 2018 р. порівняно з 2017 р. вартість основних засобів зменшилася на 17,61%, довгострокові біологічні активи і довгострокові фінансові інвестиції взагалі відсутні. Величина нематеріальних активів збільшилась у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 0,75%, у 2018 р. порівняно з 2017 р. на 2,18%. Незавершені капітальні інвестиції у 2017 р. порівняно з 2016 р. збільшилися на 7,5%, у 2018 р. порівняно з 2017 р. збільшилися на 15,43%. Гудвіл, який у 2016 р. складав 15% від необоротних активів всього, у 2017 р. і 2018 р. взагалі відсутній, скоріш завсе це відбулося за рухунок реорганізації підприємства, яке сталося у 2017 р.

Оборотні активи – це активи, що необхідні для забезпечення безперервності кругообігу капіталу, послідовно набувають грошової, виробничої та товарної форм, протягом одного операційного циклу можуть бути перетворені в гроші. Оборотні активи беруть участь у виробничому процесі один раз, змінюючи при цьому свою натурально-речову форму. Водночас вартість оборотних активів повністю переноситься на вироблену продукцію. Основним призначенням оборотних активів є забезпечення безперервності виробничого процесу. Оборотні активи, як правило, мають велику частку в загальній валюті балансу. Це наймобільніша частина майна, від стану і раціонального використання якої багато в чому залежать результати господарської діяльності та фінансовий стан підприємства. За інформацією форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за 2016 - 2018 роки (додатки А, Б, В) проведемо аналіз оборотних активів підприємства (табл. 2.10).

Таблиця 2.10 – Аналіз динаміки оборотних активів підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., тис. грн.

Вид оборотних активів	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення (+, -)	
	Сума, тис.грн.	Сума, тис.грн.	Сума, тис.грн.	2017 р. від 2016 р.	2018 р. від 2017 р.
Оборотні активи - всього	75471	3116854	3566761	+3041383	+449907
1. Запаси	0	1809202	158783	+1809202	-221371
1.1 Виробничі запаси	0	1219753	122057	+1219753	+818
1.2 Незавершене виробництво	0	0	0	0	0
1.3 Готова продукція	0	589383	366047	+589383	-223336
1.4 Товари	0	66	1213	+66	+1147
2. Поточні біологічні активи	0	1	1	+1	0
3. Поточна дебіторська заборгованість	49534	1164787	1935376	+1115253	+770589
4. Поточні фінансові інвестиції	22950	0	0	-22950	0
5. Гроші та їх еквіваленти	43	80704	19936	+80661	-60768
6. Витрати майбутніх періодів	1	139	182	+138	+43

Результати аналізу оборотних активів підприємства (табл. 2.10) свідчать про наявність як позитивних, так і негативних ознак і тенденцій. У 2017р. порівняно з 2016р. оборотні активи в цілому збільшилися на 3 041 383 тис.грн., у 2018р. порівняно з 2017р. оборотні активи збільшилися на 449 907 тис.грн. При цьому запаси у 2017р. порівняно з 2016р. збільшилися на 1 809 202 тис.грн., а у 2018р. порівняно з 2017р. зменшилися на 221 371 тис.грн. Поточні біологічні активи майже відсутні. Негативним у динаміці оборотних активів стало підвищення поточної дебіторської заборгованості у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 1 115 253 тис.грн., у 2018 р. порівняно з 2017 р. на 770 589 тис.грн, а також те, що у 2017 р. порівняно з 2016 р. зменшилися поточні інвестиції до 0. На рис.2.4 зображено структуру оборотних активів підприємства за 2016-2018 рр.

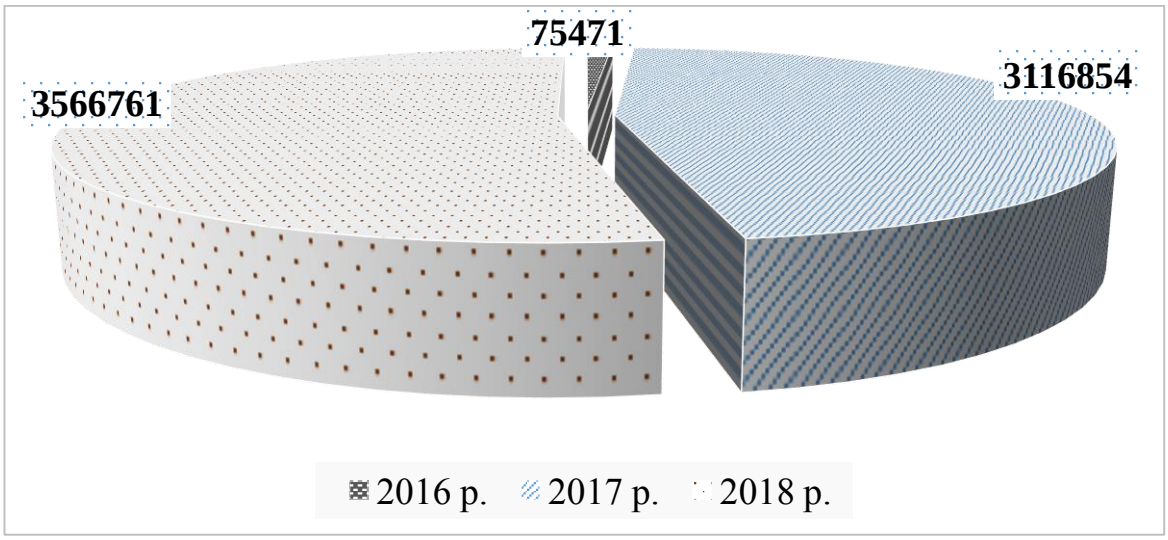

Рис. 2.4 – Динамікаа оборотних активів підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., тис. грн.

Із зображення можна зробити висновок про те, що у 2017 р. порівняно з 2016 р. оборотні активи в цілому збільшилися на 3 041 383 тис.грн., у 2018 р. порівняно з 2017 р. оборотні активи збільшилися на 449 907 тис.грн.

Далі за системою структурних показників проаналізуємо структуру оборотних активів підприємства (табл. 2.11).

Таблиця 2.11 - Аналіз структури оборотних активів підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» за 2016-2018 рр., %

Вид оборотних активів	2016 р.		2017 р.		2018 р.		Зміни (+, -)	
	Сума, тис.грн.	у % до під-сумку	Сума, тис.грн.	у % до під-сумку	Сума, тис.грн	у % до під-сумку	2017р. від 2016р.	2018р. від 2017р.
Оборотні активи - всього	75471	100	3116854	100	3566761	100	-	-
1. Запаси	0	0	1809202	58,0	1587831	44,5	+58	-13,5
1.1 Виробничі запаси	0	0	1219753	39,1	1220571	34,2	+39,1	-4,9
1.2 Готова продукція	0	0	589383	18,9	366047	10,3	+18,9	-8,6
1.3 Товари	0	0	66	0,002	1213	0,03	+0,002	+0,028
2.Поточні біологічні активи	0	0	1	0	1	0	0	0
3.Поточна дебіторська заборгованість	49534	65,6	1164787	37,4	1935376	54,3	-28,23	+16,9
4.Поточні фінансові інвестиції	22950	30,4	0	0	0	0	-30,41	0
5.Гроші та їх еквіваленти	43	0,06	80704	2,59	19936	0,6	-2,53	-1,99
6.Витрати майбутніх періодів	1	0,001	139	0,004	182	0,005	+0,003	+0,001

Результати аналізу структури оборотних активів підприємства (табл. 2.11) свідчать про наявність як позитивних, так і негативних ознак і тенденцій. У 2017 р. порівняно з 2016 р. збільшилися запаси на 58 %, а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зменшилися на 13,5%. Поточні біологічні активи майже відсутні. Поточна дебіторська заборгованість у 2017 р. порівняно з 2016 р. зменшилася на 28,23%, у 2018 р. порівняно з 2017 р. збільшилася на 16,9 %. Поточні фінансові інвестиції у 2017 р. порівняно з 2016 р. зменшилися на 30,41%., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. взагалі відсутні.

Зважаючи на істотне зниження абсолютної величини грошей і зменшення їх частки в оборотних активах, це може негативно вплинути на результати оцінювання ліквідності балансу та платоспроможності підприємства.

2.3 Оцінка фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд»

За умов переходу економіки України до ринкових відносин, суттєвого розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їхньої ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості та пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності.

Метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов’язань перед бюджетом, банком та іншими установами.

Неефективність використання фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності підприємства і, як наслідок, до можливих перебоїв у постачанні, виробництві та реалізації продукції; до невиконання плану прибутку, зниження рентабельності підприємства, до загрози економічних санкцій [14, с. 285].

Оцінка фінансового потенціалу підприємства є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення підприємств.

У результаті фінансового аналізу менеджер одержує певну кількість основних, найбільш інформативних параметрів, які дають об’єктивну та точну картину фінансового стану підприємства.

При цьому в ході аналізу менеджер може ставити перед собою різні цілі: аналіз поточного фінансового стану або оцінку фінансової перспективи підприємства.

З урахуванням обмеженого обсягу фінансової звітності аналіз фінансового стану виконується по наступних напрямках:

- аналіз ліквідності;

- аналіз платоспроможності (фінансової стабільності);

Аналіз ліквідності підприємства проводиться на підставі даних балансу й дозволяє визначити можливість підприємства погасити свої поточні зобов'язання.

Аналіз ліквідності підприємства здійснюється шляхом розрахунку таких показників (коефіцієнтів):

- коефіцієнт покриття розраховуються як відносини оборотних активів до поточних зобов'язань підприємства й показує достатність ресурсів підприємства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань.

- коефіцієнт швидкої ліквідності розраховуються як відносини найбільш ліквідних оборотних коштів (коштів і їхніх еквівалентів, що течуть фінансових інвестицій і дебіторської заборгованості) до поточних зобов'язань підприємства. Він відображає платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами.

- коефіцієнт абсолютної ліквідності розраховуються як відносини коштів і їхніх еквівалентів і поточних фінансових інвестицій до поточних зобов'язань. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина боргів підприємства може бути сплачена негайно.

- чистий оборотний капітал розраховується як різниця між оборотними активами підприємства і його поточних зобов'язань. Його наявність і величина свідчать про можливості підприємства погасити свої поточні зобов'язання й розширювати подальшу діяльність.

Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) проводиться на підставі даних балансу й характеризує структуру джерел фінансування ресурсів підприємства, ступінь фінансової стійкості й незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування діяльності.

Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства здійснюється шляхом розрахунку таких показників (коефіцієнтів:

- коефіцієнт платоспроможності (автономії) розраховуються як відносини власного капіталу підприємства до підсумку балансу підприємства й показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі коштів, авансованих у його діяльність.

- коефіцієнт фінансування розраховується як співвідношення притягнутих і власних коштів і характеризує залежність підприємства від притягнутих коштів.

- коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами розраховуються як відносини величини чистого оборотного капіталу до величини оборотних активів підприємства й показує забезпеченість підприємства власними оборотними коштами.

- коефіцієнт маневреності власного капіталу показує, яка частина власного капіталу використається для фінансування поточної діяльності, тобто вкладена в оборотні кошти, а яка - капіталізована. Коефіцієнт маневреності власного капіталу розраховуються як відносини чистого оборотного капіталу до власного капіталу.

Проаналізуємо показники рентабельності ТОВ «Оптімусагро Трейд». Коефіцієнт рентабельності (активів):

Рентабельність (пасивів) активів показує ефективність використання активів компанії для генерації прибутку. Високе значення показника свідчить про хорошу роботу підприємства. Розраховується як співвідношення отриманого чистого прибутку (або чистого збитку) до середньорічної суми активів. Інформація про вартість активів може бути отримана з балансу, а

інформація про суму чистого прибутку може бути отримана зі звіту про фінансові результати (звіту про прибутки і збитки).

Нормативне значення: Не існує єдиного нормативного значення показника. Необхідно аналізувати його в динаміці, тобто зіставляючи значення різних років за період дослідження. Крім цього, варто порівняти значення показника зі значеннями прямих конкурентів (які мають однаковий розмір суми активів або доходу). Чим вищий показник, тим більш ефективним є весь процес управління, адже показник рентабельності активів формується під впливом всієї діяльності компанії.

За формулою розрахунку розрахуємо коефіцієнт рентабельності акттивів:

Рентабельність активів = Чистий прибуток (Чистий збиток) / Середньорічна сума активів * 100%; (2.2)

Таблиця 2.12 – Розрахунок коефіцієнта рентабельності (активів)

Баланс	2016	2017	2018
Активи			
I.Необоротні активи			
Разом по розділу I	76 246	17 303	14 630
II.Оборотні активи			
Разом по розділу II	75 471	3 116 854	3 566 761
Баланс	151 717	3 134 157	3 581 391
Звіт про фінансові результати			
Чистий прибуток	0	0	0
Чистий збиток	641	73 366	21 680
Рентабельність активів	Недостатньо даних	-73366/(151717/2 + 3134157/2)*100	-21680/(3134157/2 + 3581391/2)*100
Коефіцієнт рентабельності		-4,47%	-0,65%

Отже, з розрахунку табл.2.12 можна зробити висновок, що кожна гривня сукупного капіталу підприємства не дає прибутку, а існує лише збиток. Це спричинено великою кількістю витрат підприємства і низьким рівнем доходів підприємства.

Рентабельність власного капіталу – показник, що вказує, наскільки

ефективно використовується власний капітал, тобто скільки прибутку було згенеровано на кожну гривню залучених власних коштів. Цей індикатор є найбільш важливим для власників (акціонерів, учасників), адже дозволяє визначити зростання їх добробуту за аналізований період. Також цей показник використовується при оцінці вартості акцій підприємства, адже рентабельність власного капіталу дозволяє визначити, на які дивіденди можуть розраховувати власники акцій або на скільки зросте вартість їх акцій. Він розраховується як співвідношення чистого прибутку компанії за період і середньої вартості власного капіталу за цей же період.

Розрахунок коефіцієнта для різних періодів допомагає зрозуміти зміни в прибутковості. Очевидно, що більш високі коефіцієнти кращі, тому що вони демонструють відносне збільшення чистого прибутку, що генерується на ту ж суму капіталу. Тенденція стабільного зростання коефіцієнта рентабельності власного капіталу означає підвищення здатності компанії генерувати прибуток власникам. Зниження власного капіталу (яке може бути викликаним, наприклад, викупом акцій) призводить до збільшення коефіцієнта рентабельності власного капіталу. Високий рівень боргу також викликає збільшення показника, адже це означає, що компанія використовує кредитний капітал замість власного як джерело фінансування.

Таблиця 2.13 – Розрахунок коефіцієнта рентабельності власного капіталу

Баланс	2016	2017	2018
Пасиви			
I.Власний капітал			
Разом по розділу I	36 175	73 326	95 006
Баланс	151 717	3 134 157	3 581 391
Звіт про фінансові результати			
Чистий прибуток	0	0	0
Чистий збиток	641	73 366	21 680
Рентабельність власного капіталу	Недостатньо даних	-73366 / (73326/2 + 36175/2) * 100	-21680 / (95006/2 + 73326/2) * 100
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу		-134,00%	-25,76%

Отже, з розрахунку табл. 2.13, можна зробити висновок, що кожна гривня власного капіталу не дає прибутку підприємству, а навпаки.

Далі розрахуємо коефіцієнт рентабельності реалізованої продукції (табл. 2.14). Показник розраховується як співвідношення чистого прибутку до обсягу продажів. Значення вказує на частку виручки компанії, яка залишається після вирахування всіх витрат за поточний період. Рентабельність реалізованої продукції розраховується як відношення прибутку, отриманого від продажу всієї продукції, до її собівартості:

$$Р = П/С * 100\%, \quad (2.3)$$

де Р — рівень рентабельності продукції, %;

П —прибуток, отриманий від продажу всієї продукції, грн.;

С—собівартість усієї проданої продукції, грн.

Таблиця 2.14 – Розрахунок коефіцієнта рентабельності реалізованої продукції

Звіт про фінансові результати	2016	2017	2018
Чистий дохід від реалізації продукції	127	3 751 635	7 518 142
Чистий прибуток (збиток)	641	73 366	21 680
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	641/127 * 100%	73366/3751635 * 100%	21680/7518142 * 100%
Коефіцієнт рентабельності реалізованої прод-ї	504,7%	1,96%	0,29%
Рентабельність виробництва продукції	127/0*100	3751635/3442467*100	7518142/6984387*100
Коефіцієнт рентабельності виробництва прод-ї	0	108,98%	107,64 %

Отже, з розрахунку можна зробити висновок про те, що на підприємстві низький рівень відтворення капіталу.

Далі розрахуємо показники ліквідності (табл.2.15). Коефіцієнт загальної ліквідності визначається співвідношенням усіх поточних активів до короткострокових зобов’язань, характеризує достатність оборотних засобів для покриття своїх боргів.

Таблиця 2.15 – Розрахунок коефіцієнта загальної ліквідності

Баланс	2016	2017	2018
Ативи			
II.Оборотні активи			
Усього за розділом II	75 471	3 116 854	3 566 761
Пасиви			
III. Поточні зобов’язання			
Усього за розділом III	115 542	3 206 525	3 031 870
Розрахунок коефіцієнта	75471/115542	3116854/3206525	3566761/3031870
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,65	0,97	1,18

Отримані дані показують, що протягом 2016-2018 років компанія не могла вчасно відповідати за своїми поточними зобов'язаннями. Це веде до зниження довіри до компанії. У разі виникнення системної кризи ліквідності компанія може бути оголошена банкрутом.

Показник поточної ліквідності - показує співвідношення оборотних активів і поточних зобов'язань (табл.2.16).

Оборотні активи - це середньо- і високоліквідна частина активів підприємства. Особливість оборотних активів порівняно з необоротними полягає в тому, що вони можуть бути перетворені в грошові кошти протягом одного року (якщо період одного виробничого циклу вищий одного року, то протягом одного виробничого циклу).

Показник поточної ліквідності - це індикатор здатності компанії відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів. Показник демонструє, скільки в компанії є гривень оборотних коштів на кожну гривню поточних зобов'язань.

Таблиця 2.16 – Розрахунок коефіцієнта поточної ліквідності

Баланс	2016	2017	2018
Активи			
Оборотні активи			
Запаси	0	1 809 202	1 587 831
Дебіторська заборгованість	49534	1 164 787	1 935 478
Грошові кошти та грошові еквіваленти	43	80 704	19 936
Разом по розділу	49577	3 054 693	3 543 245
Короткострокові зобов’язання			
Разом по розділу	115 542	3 206 525	3 031 870
Розрахунок коефіцієнта поточної ліквідності	49577/115542	3054693/3206525	3543245/3031870
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,43	0,95	1,17

З розрахунку ми бачимо, що у 2018 році підприємство ТОВ «Оптімусагро Трейд» мало більші можливості для своєчасних розрахунків з кредиторами, ніж у 2017 і 2016 році.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності, який буде розрахований наступним це (табл.2.17) - співвідношення найбільш ліквідної частини активів і поточних (короткострокових) зобов'язань. Якщо значення показника нижче нормативного, то компанія може залучити позикові кошти, реалізувати частину зайвих активів для збільшення суми найбільш ліквідних активів. Якщо значення показника є вище нормативного, то компанія може вкласти частину коштів (вище норми) у виробничо-збутову діяльність, у фінансові інвестиції і т.д.

Таблиця 2.17 – Розрахунок коефіцієнта абсолютної ліквідності

Баланс	2016	2017	2018
Активи			
Оборотні активи			
Грошові кошти та грошові еквіваленти	43	80 704	19 936
Короткострокові зобов’язання			
Разом по розділу	115 542	3 206 525	3 031 870
Розрахунок коефіцієнта абсолютної ліквідності	43/115542	80704/3206525	19936/3031870
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0	0,025	0,007

У 2016, 2017 і 2018 році значення нижче нормативного, це може вказувати на проблеми в компанії і свідчити про неефективну стратегію управління фінансовими ресурсами. Грошові кошти, на відміну від інших активів, не беруть участі у виробничо-збутовому процесі, вони не генерують дохід компанії. Тому занадто низький показник абсолютної ліквідності говорить про те, що значна частина капіталу відволікається на формування непродуктивних активів. Для підвищення цього значення доцільно направити частину коштів, наприклад, на купівлю облігацій інших підприємств. Це дозволить отримати додатковий процентний дохід і при цьому - залишатися ліквідним.

Наступним розрахунком розрахуємо показники фінансової автономії (незалежності (табл.2.18)). Показник фінансової автономії - один з найбільш важливих коефіцієнтів фінансової стійкості. Він дорівнює співвідношенню власного капіталу компанії до всіх фінансових ресурсів. Значення показника говорить про те, яку частину своїх активів компанія здатна профінансувати за рахунок власних фінансових ресурсів.

Низька частка власного капіталу при високій рентабельності буде говорити про ефективне використання коштів власників та їх високу прибутковість. Менеджменту компанії необхідно знайти золоту середину між забезпеченням інтересів власників і забезпеченням фінансової стійкості компанії.

Таблиця 2.18 – Розрахунок коефіцієнта автономії (фінансової незалежності)

Баланс	2016	2017	2018
Пасиви			
Власний капітал і резерви			
Разом у розділі	36 175	73 326	95 006
Баланс	151 717	3 134 157	3 581 391
Розрахунок коефіцієнта автономії	36175/151717	73326/3134157	95006/3581391
Коефіцієнт автономії	0,24	0,023	0,027

Значення фінансової автономії нижче нормативного значення, тобто необхідно працювати в напрямку підвищення значення показника. Якщо платоспроможність вже порушена, то бажаним заходом є вкладання додаткових коштів власниками або залучення стороннього інвестора.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу (табл.2.19), це коефіцієнт, який показує співвідношення між власними оборотними ресурсами і власним капіталом компанії. Значення показника говорить про те, яка частина власного капіталу може бути використана для фінансування оборотних активів, а яка частина спрямована на фінансування необоротних активів.

Таблиця 2.19 – Розрахунок коефіцієнта маневреності власного капіталу

Баланс	2016	2017	2018
Ативи I. Необоротні активи			
Разом по розділу I	76 246	17 303	14 630
II. Оборотні активи			
Разом по розділу II	75 471	3 116 854	3 566 761
Баланс	151 717	3 134 157	3 581 391
Пасиви I. Власний капітал			
Разом розділ I	36 175	73 326	95 006
II. Довгострокові зобов’язання			
Разом у розділі II	0	958	644 527
III. Поточні зобов'язання			
Разом у розділі III	115 542	3 206 525	3 031 870
Баланс	151 717	3 134 157	3 581 391
Розрахунок коефіцієнта маневреності власного капіталу	(0-36175-76246)/ 36175	(958-73326-17303)/73326	(644527-95006-14630)/95006
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-1,11	-1,22	5,65

Нормативним вважається значення 0,1 і вище. Позитивне значення свідчить про достатність власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів і частини оборотних. Від’ємне значення показника свідчить, що власний капітал і кошти, залучені на довгостроковій основі, спрямовані на фінансування необоротних засобів, тому для фінансування оборотних активів необхідно звертатися до позичкових джерел фінансування. Це веде до зниження фінансової стійкості.

Далі розрахуємо індикатори ділової активності (табл.2.20). Оборотність активів - показник ділової активності, який демонструє ефективність використання активів компанії. Значення показника говорить про те, скільки товарів і послуг продано за досліджуваний період на кожну гривню використаних активів.

Якщо показник недостатньо високий, то необхідно працювати в напрямку оптимізації суми активів. Для цього можна продати частину незавантажених необоротних активів (якщо збільшення завантаженості не планується), знизити суму запасів (якщо їх обсяг надмірний), вжити заходів по поверненню дебіторської заборгованості і т.д. Заходи по збільшенню виручки компанії також позитивно впливають на оборотність активів.

Таблиця 2.20 – Розрахунок коефіцієнта оборотності активів

Баланс	2016	2017	2018
Ативи			
I.Необоротні активи			
Разом по розділу I	76 246	17 303	14 630
II. Оборотні активи			
Разом по розділу II	75 471	3 116 854	3 566 761
Баланс	151 717	3 134 157	3 581 391
Звіт про фінансові результати			
Виручка (чистий дохід)	127	3 751 635	7 518 142
Розрахунок коефіцієнта оборотності активів	Дані відсутні	3751635 / (3134157/2+151717/2)	3751635 / (3134157/2+151717/2)
Коефіцієнт оборотності активів		2,28	2,24

З розрахунку робимо висновок, що ТОВ «Оптімусагро Трейд» ефективно використовує весь капітал підприємства.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості - показник ділової активності, який вказує на кількість оборотів, які здійснила кредиторська заборгованість протягом року. Порівнюючи оборотність кредиторської та дебіторської заборгованості можна визначити якість політики комерційного (товарного) кредитування в компанії. Перевищення кредиторської

заборгованості над дебіторською означає, що компанія використовує кошти кредиторів в якості джерела фінансування своїх дебіторів, а інша частина грошей використовується фірмою для фінансування своїх інших операцій. Показник розраховується як співвідношення собівартості до середньорічної суми кредиторської заборгованості.

Таблиця 2.21 – Розрахунок коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості

Баланс	2016	2017	2018
Активи			
II.Оборотні активи			
Дебітор. заборгованість	49 534	1 164 787	1 935 478
Разом по розділу II	75 471	3116 854	3 566 761
Баланс	151 717	3 134 157	3 581 391
Пасиви			
III. Короткострокові зобов’язання			
Кредит.заборгованість	6 641	2 055 447	2 441 700
Разом по розділу III	115 542	3 206 525	3 031 870
Баланс	151 717	3 134 157	3 581 391
Звіт про фінансові результати			
Виручка	127	3 751 635	7 518 142
Собівартість продажів	0	3 442 467	6 984 387
Розрахунок коефіцієнта оборотності кредит. заборгован.	Дані відсутні	3442467/ (2055447/2+6641/2)	6984387/ (2441700/2+2055447/2)
Коефіцієнт оборотності кредит. заборгованості		3,34	3,11
Розрахунок терміну погашення кредит.заборгованості		360*(2055447/2+ 6641/2)/3442467	360*(2441700/2+ 2055447/2)/6984387
Термін погашення, дні		107,8	115,9

Результат розрахунку показує, скільки раз компанія погасила свої зобов'язання перед постачальниками, підрядниками і т.д. протягом періоду дослідження. Дані показують, що оборотність кредиторської заборгованості була стабільною протягом 2017-2018 рр. Значення показника коливається в межах 3,34-3,11 оборотів в рік. Порівнюючи суму кредиторської заборгованості та дебіторської заборгованості можна підсумувати, що компанія використовує кредиторську заборгованість для фінансування власних дебіторів, а також частина цих коштів використовує для фінансування

інших активів. Середній термін погашення боргів підприємства у 2018 році становив 115 днів, а у 2017 році був швидшим 107 днів.

Далі розрахуємо коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (табл.2.22).

Таблиця 2.22 - Розрахунок коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості

Баланс	2016	2017	2018
Ативи			
II.Оборотні активи			
Дебіторська заборгованість	49 534	1 164 787	1 935 478
Разом по розділу II	75 471	3116 854	3 566 761
Баланс	151 717	3 134 157	3 581 391
Звіт про фінансові результати			
Виручка	127	3 751 635	7 518 142
Розрахунок коефіцієнта оборотності дебітор. заборгованості	Недостатньо даних	3751635/ (1164787/2+49534/2)	7518142/ (1935478/2+1164787/2)
Коефіцієнт оборотності дебітор. заборгованості		6,18	4,85
Розрахунок терміну погашення дебіторської заборгованості		360*(1164787/2+ 49534/2)/3751635	360*(1935478/2+ 1164787/2)/7518142
Термін погашення дебіт.заборгованості, дні		58,26	74,23

З розрахунку ми бачимо, що існує проблема постійного зниження оборотності дебіторської заборгованості. Для вирішення проблеми необхідно відкоригувати поточну політику управління дебіторською заборгованістю і працювати тільки на умовах передоплати з клієнтами, які не платять вчасно за надані послуги. Середній термін погашення дебіторської заборгованості у 2017 році становив 58 днів, а у 2018 році він значно виріс і становив 74 дні.

Оборотність запасів (англомовний аналог - Inventory Turnover, Times) - показник ділової активності, який вказує на ефективність управління запасами в компанії. Значення показника свідчить про кількість оборотів, що здійснили запаси за рік. Він розраховується як співвідношення собівартості продукції і середньорічної суми запасів. Ефективна політика управління запасами

означає, що поточний рівень виробничих запасів, незавершеного виробництва, готової продукції та іншого забезпечує безперебійність процесу виробництва і збуту товарів і послуг, але при цьому мінімальний обсяг фінансових ресурсів відволікається на фінансування запасів. Якщо операційний процес безперебійний, але обсяг запасів є значним, то витрати компанії будуть зростати. Необхідно оплачувати оренду приміщення, в якому зберігаються запаси, здійснювати процентні платежі за коштами, які залучені для закупівлі зайвого обсягу запасів і т.д.

Таблиця 2.23 – Розрахунок коефіцієнта оборотності виробничих запасів

Баланс	2016	2017	2018
Активи			
Оборотні активи			
Запаси	0	1 809 202	1 587 831
Разом по розділу	75 471	3 116 854	3 566 761
Баланс	151 717	3 134 157	3 581 391
Звіт про фінансові результати			
Виручка	127	3 751 635	7 518 142
Собівартість продажів	0	3 442 467	6 984 387
Розрахунок коефіцієнта оборотності виробничих запасів	Недостатньо даних	3442467/ (1809202/2+0)	6984387/ (1587831/2+1809202/2)
Коефіцієнт оборотності виробн. запасів		3,81	4,11
Розрахунок середнього терміну обороту виробничих запасів		360*(1809202/2+0) /3442467	360*(1587831/2+ 1809202/2)/6984387
Середній термін обороту виробничих запасів (дні)		94,60	87,55

Таким чином, неможливо зробити однозначний висновок про ефективність управління запасами ТОВ «Оптімусагро Трейд». З одного боку, оборотність запасів зросла з 3,81 до 4,11 обороти в рік. Однак з іншого боку відбувається постійне зниження рівня виробництва і збуту. Можливо, причиною є недостатній обсяг запасів, що призводить до перебоїв в операційному процесі.

Ефективність управління запасами підвищується. Про це свідчить значне зниження періоду одного обороту запасів - з 94,60 днів у 2017 році до

87,55 днів в 2018 р. Причиною такої тенденції є підвищення обсягу виробництва і збуту.

Необхідно ще працювати в напрямку підвищення оборотності запасів і зниження періоду одного обороту запасів.

Далі розрахуємо коефіцієнт оборотності власного капіталу (табл. 2.24). Показник оборотності власного - показник ділової активності, який демонструє ефективність управління власним капіталом компанії.

Коефіцієнт розраховується як співвідношення виручки до середньорічної суми власного капіталу.

Високе значення показника свідчить про ефективне використання капіталу власників. Значення коефіцієнта вказує на те, скільки товарів та послуг було продано на кожну гривню залучених від власників коштів.

Таблиця 2.24 – розрахунок коефіцієнта оборотності власного капіталу

Баланс	2016	2017	2018
Пасиви			
I.Власний капітал			
Разом по розділу I	-36 175	-73 326	-95 006
Баланс	151 717	3 134 157	3 581 391
Звіт про фінансові результати			
Виручка	127	3 751 635	7 518 142
Розрахунок коефіцієнта оборотності власного капіталу	Недостатньо даних	3751635 / (-73326/2)+ (-36175/2)	7518142 /(-95006/2)+ (-73326/2)
Коефіцієнт оборотності власного капіталу		-68,52	-89,33

Отже, ефективність використання власного капіталу підприємства мала, швидкість його втілення у вартості наданих послуг також мала.

Порівняння фактичних показників ліквідності, рентабельності, оборотності та нормативних значень виявило наступні тенденції.

Перелічені коефіцієнти та їх нормативні значення наведені у табл. 2.25.

Таблиця 2.25 – Аналіз показників фінансової стійкості підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд»

Найменування показника	Норматив-не значення	Значення			Абсолютне відхилення	
		2016	2017	2018	2017 р. від 2016 р.	2018 р. від 2017 р.
Коефіцієнт поточної ліквідності	2-3	0,43	0,95	1,17	+0,52	+0,22
Коефіцієнт загальної ліквідності	>1,0	0,65	0,97	1,18	0,32	0,21
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,1-0,35	-	0,025	0,007	-	-0,018
Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	0,4-0,6	0,24	0,23	0,027	-0,01	-0,20
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	>0,1	-1,11	-1,22	5,63	-0,11	-4,41
Коефіцієнт рентабельності активів	>0	-	-4,47	-0,65	-	-3,82
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	>0	-	-134,0	-25,76	-	-108,24
Коефіцієнт рентабельності реалізованої продукції	>0	504,7	1,96	0,29	-502,74	-16,7
Коефіцієнт рентабельності виробництва продукції	>0	-	108,98	107,64	-	-1,34
Коефіцієнт оборотності активів	Збільшення	-	2,28	2,24	-	-0,04

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Збільшення	-	3,34	3,11	-	-0,23
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Збільшення	-	6,18	4,85	-	-1,33
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	Збільшення	-	3,81	4,11	-	+0,3

Основними завданнями аналізу є:

1) Своєчасне виявлення і усунення недоліків у фінансовій діяльності і пошук резервів поліпшення фінансового стану підприємства і його платоспроможності.

2) Прогнозування можливих фінансових результатів, економічної рентабельності виходячи з реальних умов господарської діяльності і наявності власних і позикових ресурсів, розробка моделей фінансового стану при різноманітних варіантах використання ресурсів.

3) Розробка конкретних заходів, направлених на ефективніше використання фінансових ресурсів і зміцнення фінансового стану підприємства.

Висновки до розділу 2

У даному розділі здійснено аналіз результатів господарської діяльності підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд». Зокрема визначено динаміку показників виробничо-господарської діяльності підприємства, проведено аналіз активів та фінансових ресурсів, проаналізовано показники ділової активності підприємства, ліквідності і фінансової стійкості.

Аналіз проведений на основі фінансової звітності підприємства за 2016-2018 рр. У процесі аналізу показники порівнювалися з нормативними

значеннями та значеннями попередніх років, за результатами визначалося наскільки ефективно підприємство здійснює господарську діяльність, та як використовує власні можливості.

Із проведеного аналізу результатів господарської діяльності підприємства можна виділити наступне: - аналіз формування структури фінансових результатів підприємства за 3 роки свідчить, що підприємство у поточному періоді не досягло найкращих фінансових результатів, негативно вплинуло перевищення адміністративних витрат і витрат на збут;

- рух грошових коштів у результаті операційної діяльності можна вважати ефективним із позитивною динамікою;

- результати аналізу майна свідчать про наявність як позитивних, так і негативних ознак і тенденцій у майновому стані підприємства, а саме: - у 2017р. порівняно з 2016р. вартість майна збільшилася на 2 982 440 тис.грн., із них. необоротні активи у 2017 р. порівняно з 2016 р. зменшились на 58 943 тис.грн., а оборотні активи збільшилися на 3 041 383 тис.грн. У 2018р. порівняно з 2017р. вартість майна збільшилася на 447 234 тис.грн., що свідчить про нарощування майнового потенціалу підприємства. Необоротні активи у 2018 р. порівняно з 2017 р. зменшилися на 2673 тис.грн., а оборотні активи збільшилися на 449 907 тис.грн.;

- результати аналізу джерел формування капіталу свідчать про наявність не дуже позитивних ознак і тенденцій у майновому стані підприємства за інформацією пасиву балансу, а саме: у 2017 р. порівняно з 2016 р. вартість джерел формування капіталу збільшилася на 2 982 440 тис.грн. У 2018 р. порівняно з 2017 р. вартість джерел формування капіталу збільшилася на 447 234 тис.грн. Водночас на підприємстві залишається нерівновага між сумами поточної дебіторської та поточної кредиторської заборгованості. Зокрема, за даними (табл. 2.6 і 2.7) поточна дебіторська заборгованість значно більша за поточну кредиторську заборгованість. Отже, шляхи зміцнення майнового стану підприємства пов’язані насамперед з удосконаленням управління дебіторською та кредиторською заборгованістю;

- за результатами аналізу динаміки необоротних активів підприємства бачимо, що у 2017 р. порівняно з 2016 р. їх вартість зменшилася на 58 943 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. необоротних активів підприємства зменшилося на 2673 тис.грн. Це відбулося за рахунок зменшення основних засобів (у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 48 658 тис.грн., у 2018 р. порівняно з 2017 р. на 5016 тис.грн.), довгострокових біологічних активів і довгострокових фінансових інвестицій за аналізуючий період 0 грн. Величина нематеріальних активів збільшилась у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 129 тис.грн., у 2018 р. порівняно з 2017 р. на 298 тис.грн. У цілому склад і структура необоротних активів підприємства не сприяють ефективному їх використанню;

- результати аналізу оборотних активів підприємства свідчать про наявність як позитивних, так і негативних ознак і тенденцій. У 2017 р. порівняно з 2016 р. оборотні активи в цілому збільшилися на 3 041 383 тис.грн., у 2018 р. порівняно з 2017 р. оборотні активи збільшилися на 449 907 тис.грн. При цьому запаси у 2017 р. порівняно з 2016 р. збільшилися на 1 809 202 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зменшилися на 221 371 тис.грн. Поточні біологічні активи майже відсутні. Негативним у динаміці оборотних активів стало підвищення поточної дебіторської заборгованості у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 1 115 253 тис.грн., у 2018 р. порівняно з 2017 р. на 770 589 тис.грн, а також те, що у 2017 р. порівняно з 2016 р. зменшилися поточні інвестиції до 0.

З розрахунок коефіцієнта рентабельності (активів), рентабельності власного капіталу можна зробити висновок про те, що гривня сукупного капіталу підприємства не дає прибутку, а існує лише збиток. Це спричинено великою кількістю витрат підприємства і низьким рівнем доходів підприємства. Також на підприємстві існує низький рівень відтворення капіталу. З рохрахунку коефіцієнта загальної, поточної ліквідності дані показують, що протягом 2016-2018 р. підприємство не могло вчасно відповідати за своїми поточними зобов’язаннями. Це може призвести до

зниження довіри до підприємства. У разі виникнення системної кризи ліквідності компанія може бути оголошена банкрутом. З розрахунку коефіцієнта абсолютної ліквідності помітно, що у 2016, 2017 і 2018 році значення нижче нормативного, це може вказувати на проблеми в компанії і свідчити про неефективну стратегію управління фінансовими ресурсами.

Грошові кошти, на відміну від інших активів, не беруть участі у виробничо-збутовому процесі, вони не генерують дохід компанії. Тому занадто низький показник абсолютної ліквідності говорить про те, що значна частина капіталу відволікається на формування непродуктивних активів. Для підвищення цього значення доцільно направити частину коштів, наприклад, на купівлю облігацій інших підприємств. Це дозволить отримати додатковий процентний дохід і при цьому - залишатися ліквідним. Платоспроможність підприємства також порушена, бажаним заходом є вкладання додаткових коштів власниками або залучення стороннього інвестора. Порівнюючи суму кредиторської заборгованості та дебіторської заборгованості можна підсумувати, що компанія використовує кредиторську заборгованість для фінансування власних дебіторів, а також частина цих коштів використовується для фінансування інших активів.

Таким чином, оцінювання фінансового потенціалу підприємства є важливим етапом управління, що формує підґрунтя для ідентифікації рівня стану потенціалу та оптимізації управлінських рішень щодо його розвитку. Використана у кваліфікаційній роботі методика розрахунку охоплює всі основні внутрішньофірмові процеси, що протікають в різних функціональних областях його внутрішнього середовища та враховують вплив зовнішнього середовища. В результаті забезпечується системний підхід до управління фінансовим потенціалом підприємства, який передбачає виявлення сильних і слабких сторін його діяльності, можливостей та загроз.

3 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД»

3.1 Напрямки вдосконалення управління фінансовим потенціалом підприємства

Сучасний розвиток економіки України в певній мірі можна охарактеризувати як період потрясінь. Зміни, пов'язані з ризиками, збитками та умовами прогресуючої фінансової кризи стали нормою сьогодення. Якщо підприємства не будуть прямувати до змін, які охоплюють весь сучасний світ, вони зазнають краху й збанкрутують.

Ефективна діяльність підприємства залежить від багатьох чинників, при цьому одним з найважливіших є його фінансовий потенціал. У сучасних умовах господарювання для підприємств важливим є врахування таких елементів управління фінансовим потенціалом, як платоспроможність, фінансова стійкість та ділова активність, що визначається, зокрема, ефективністю оборотних коштів, прибутковістю підприємства, таких, як потенціал формування та повнота використання фінансових ресурсів, збалансування грошових потоків і рівень фінансового ризику [2, с. 270].

Ефективність використання ресурсів і підвищення рівня економічної стійкості підприємства в сучасних економічних умовах значною мірою залежить від наявності, використання й вдосконалення фінансового потенціалу підприємства. Однією з особливостей нестійкого функціонування сучасних підприємств є кількісна, якісна та структурна недосконаліть фінансового потенціалу господарюючих суб'єктів, що зумовлена значними втратами ресурсів у здійсненні реформ і складним фінансовим становищем підприємств.

Використання й вдосконалення фінансового потенціалу до необхідного рівня повинно надавати можливість підприємству для ефективного застосування своїх ресурсів, а значить сприяти поглинанню зовнішніх й внутрішніх дестабілізуючих факторів, що є свідченням стійкості функціонування.

Напрями управлінського впливу щодо зміцнення фінансового потенціалу підприємства представлено на рис. 3.1.

Рис. 3.1 – Напрями управлінського впливу щодо зміцнення фінансового потенціалу підприємства

Першочерговим етапом у покращанні фінансового потенціалу українських підприємств є пошук оптимального співвідношення власного і

позикового капіталу, яке б забезпечило мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу. Оптимізація ліквідності підриємства реалізується за допомогою оперативного механізму фінансової стабілізації - системи заходів, спрямованих, з одного боку, на зменшення фінансових зобов'язань, а з іншого, на збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання. Фінансові зобов'язання підприємство може зменшити за рахунок:

- зменшення суми постійних витрат (зокрема витрат на утримання управлінського персоналу);

- зменшення рівня умовно-змінних витрат;

- продовження строків кредиторської заборгованості за товарними операціями;

- відтермінування виплат девідендів та відсотків.

Збільшити суму грошових активів можна за рахунок:

- рефінансування дебіторської заборгованості (шляхом факторингу, врахування та дисконтування векселів, форфейтингу, примусового стягнення);

- прискорення оборотності дебіторської заборгованості (шляхом скорочення термінів надання комерційного кредиту);

- оптимізація запасів товарно-матеріальних цінностей (шляхом встановлення нормативів товарних запасів методом техніко-економічних розрахунків);

- скорочення розмірів страхових, гарантійних та сезонних запасів на період перебування підприємства у фінансовій кризі.

В умовах конкурентного середовища актуальності набуває оптимізація збутової політики підприємства. Підприємству необхідно активізувати політику в галузі маркетингу з метою просування своєї продукції, яка фактично за рахунок високої якості та ціни, нижчої від середньогалузевої є конкурентноспроможною. Важливими для вирішення є питання реклами, упаковки, випуску високоякісної продукції, фірмова торгівля, стимулювання збуту різними шляхами. Правильний підхід до просування продукції

виробників товарів дозволить збільшити реалізацію продукції, що створить реальні передумови для виходу підприємства з фінансово-економічної кризи.

Конкурентоспроможність, на ринку збуту, можна досягти шляхом зниження собівартості продукції, за рахунок впровадження нової техніки, технологій, раціональнішого використання як матеріальних, так і трудових ресурсів, зменшення питомої ваги постійних витрат в собівартості продукції, адже зниження собівартості продукції прямо пропорційно впливає на збільшення прибутку підприємства [24, с. 45].

Ще одним напрямом нарощування фінансового потенціалу підприємства є збільшення грошових коштів на розрахунковому рахунку підприємства, що збільшить коефіцієнт абсолютної ліквідності і дозволить підприємству брати довго- і короткострокові позики в банку для фінансування поточної діяльності, які видаються лише платоспроможним підприємствам, в яких коефіцієнт абсолютної ліквідності відповідає нормі. Збільшення грошових коштів можна забезпечити за рахунок реалізації зайвих виробничих і невиробничих фондів, здачі їх в оренду.

Наступним напрямом покращання фінансового потенціалу підприємства може стати виробництво і розробка нових видів продукції, яка зацікавить споживачів, а також отримання ліцензій на виробництво «ходових» товарів, що дасть змогу стабілізувати і покращити фінансовий стан підприємства.

Фінансовий стан підприємства не може бути стійким, якщо воно не отримує прибутку у розмірах, що забезпечують необхідний приріст фінансових ресурсів, спрямованих на зміцнення матеріально-технічної бази підприємства та їх соціальної сфери.

Оскільки наявний фінансовий потенціал - це одна з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства, то його треба систематично і всебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Це уможливить критичну оцінку фінансових результатів діяльності підприємства як у статиці за певний період, так і в динаміці - за низку періодів,

дасть змогу визначити «больові точки» у фінансовій діяльності та способи ефективності використання фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення.

Враховуючи проблеми управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах фінансової кризи, а також необхідність стабілізації фінансової стійкості підприємств в умовах фінансової нестабільності, варто вжити таких заходів:

- усунення зовнішніх факторів банкрутства;

- удосконалення поточного календаря фінансового документа, у якому докладно відображається грошовий обіг підприємства;

- регулювання рівня незавершеного виробництва;

- переведення низькооборотних активів до високооборотних;

- вживання локальних заходів з поліпшення фінансового стану;

-забезпечення фінансового становища підприємства в середньостроковій перспективі, яке виявляється в стабільному надходженні виручки від реалізації в достатньому рівні ліквідності активів, підвищенні рентабельності продукції, установлення призупинення штрафних санкцій за прострочену кредиторську заборгованість, забезпечення достатності фінансових ресурсів для покриття нових поточних зобов'язань;

- поступове погашення старих боргів, скорочення витрат до мінімально допустимого рівня, проведення енерго- і ресурсоощадних заходів;

- створення стабільної фінансової бази;

- забезпечення стійкого фінансового становища підприємств у довгостроковій перспективі, створення оптимальної структури балансу та фінансових результатів, фінансової системи підприємства до несприятливого зовнішнього впливу [26, с. 125].

На рівні управління фінансовим потенціалом необхідно глибоко визначити всі можливості, які є у кожного підприємця для досягнення та підтримання стійкого й ефективного розвитку економіки. І, що важливо, від вирішення цих проблем підприємствами залежить фінансова стійкість на всіх

інших рівнях управління виробництвом. Збалансованість досягається шляхом забезпечення оптимальних кількісних співвідношень між елементами загальної фінансово-економічної системи, які дозволяють їй гармонійно розвиватися.

Система заходів для підтримки фінансового потенціалу підприємства на найбільш оптимальному рівні повинна передбачати:

- постійний моніторинг зовнішнього і внутрішнього станів підприємства;

- розробку заходів із зниження зовнішньої вразливості підприємства;

- розробку підготовчих планів при виникненні проблемних ситуацій, здійсненні попередніх заходів для їхнього забезпечення;

- впровадження планів практичних заходів при виникненні кризової ситуації, прийняття ризикових і нестандартних рішень у випадку відхилення розвитку ситуації;

- координацію дій всіх учасників і контроль за виконанням заходів та їхніми результатами.

Саме за таких умов можна забезпечити систему фінансового моніторингу кожної із складових фінансового потенціалу підприємств, яка змогла б надати можливість оптимізувати її відповідно до перспектив розвитку. Так, якщо моніторингом виявлено недостатній рівень фінансової стійкості підприємства, то можна реалізувати такі дії:

- оптимізація руху фінансових ресурсів підприємства і врегулювання фінансових відносин, які виникають під час розрахункових відносин між господарюючими суб'єктами з метою ефективного їхнього розподілу;

- розробка стійкої фінансової стратегії підприємства;

- розробка проектів перспективних і поточних фінансових планів, прогнозних балансів та бюджетних коштів;

- розрахунок прогнозних значень реалізації продукції (планів продажів) і планів капіталовкладень, собівартості продукції тощо;

- визначення джерел фінансування господарської діяльності, а також

бюджетне фінансування, довго- та короткострокове кредитування тощо;

- координація фінансових підрозділів підприємства.

Саме за рахунок стійкої фінансової складової підприємство спроможне вкладати кошти у розробку нових товарів (послуг), освоювати нові ринки збуту шляхом демпінгу, забезпечувати або сприяти забезпеченню маркетингової стійкості підприємства, розвивати нові напрями діяльності, підтримувати інвестиційну стійкість, і, маючи висококваліфікований персонал, забезпечувати кадрову стійкість підприємства, ефективний процес управління.

Крім власних фінансових ресурсів підприємство має можливість на безоплатній основі протягом певного періоду використовувати для свого розвитку кошти, що прирівнюються до власних - стійкі пасиви.

Під стійкими пасивами розуміють постійну заборгованість підприємства перед робітниками, бюджетом та позабюджетними фондами, що обумовлена періодичністю виконання цих зобов'язань та постійним утворенням коштів для їх покриття. В якості стійких пасивів може розглядатися лише нормальний поточний обсяг заборгованості, в межах, що не перевищують встановлені терміни проведення розрахунків.

Формування цього джерела коштів підприємства пов'язане з тим, що в складі виручки передбачається певна частка на проведення розрахунків з робітниками, бюджетом та позабюджетними фондами. Але оскільки ці розрахунки проводяться періодично (в означені терміни) грошові кошти не витрачаються, а нагромаджуються підприємством. До встановленого терміну розрахунків сформований обсяг стійких пасивів поряд з іншими джерелами капіталу знаходиться в обігу підприємства. При рівномірному процесі формування обсяг використання цього джерела капіталу дорівнює 50% від максимального обсягу нагромадження стійких пасивів, що відповідає обсягу зобов'язань, які виконуються одноразово.

Тимчасова потреба в додатковому фінансуванні задовольняється за рахунок позикових ресурсів, що дозволяє підприємствам найбільш ефективно

використовувати власні обігові кошти. Оскільки потреба в коштах з часом змінюється, її забезпечення тільки за рахунок власних коштів з економічної точки зору є недоцільним. Застосування лише власних коштів для фінансування діяльності обумовило б необхідність їх формування з розрахунку на максимальну потребу, що призвело б до уповільнення швидкості обертання обігових коштів та зниження ефективності їх використання.

Ринкові умови господарювання породжують об‘єктивну необхідність використання суб‘єктами підприємницької діяльності позичених фінансових ресурсів поряд із власними коштами, які є у їх розпорядженні, тобто поряд зі статутними, резервними, амортизаційними і іншими фондами цільового призначення. За питомою вагою перше місце серед позичених ресурсів у більшості підприємств займає банківський кредит.

Дослідники дійшли висновку, що основними аспектами ефективного управління фінансовим потенціалом:

- оптимальність розподілу фінансових ресурсів, а також дієздатність фінансової системи підприємства;

- досягнення компромісу між вимогами прибутковості, надійності та ліквідності капіталу;

- конкуренція, оскільки через неї підприємства йдуть на ризик нововведень для утвердження своєї позиції на ринку;

- фінансова стійкість є найважливішим компонентом загального сталого розвитку підприємства. Іншим напрямком удосконалення механізму управління потенціалом є вдосконалення інноваційного процесу, що забезпечує поліпшення структури управління економічними ресурсами та пошук прихованих резервів потенціалу .

Можна зробити висновок, що досягнення фінансової стійкості підприємства можливе лише за умови використання елементів сучасного фінансового менеджменту, своєчасної реакції на зміни зовнішнього середовища та стратегічного бачення майбутнього стану підприємства.

Удосконалення фінансової роботи на підприємстві доцільно здійснювати за такими напрямами: системний і постійний фінансовий аналіз їх діяльності; організацію обігових активів відповідно до існуючих вимог з метою оптимізації фінансового стану; впровадження управлінського обліку і на цій підставі оптимізацію витрат підприємства; оптимізацію розподілу виручки і вибір найефективнішої дивідендної політики; більш широке впровадження комерційного кредиту з метою оптимізації джерел грошових коштів; застосування лізингових операцій з метою розвитку виробництва тощо.

3.2 Шляхи підвищення ефективності використання фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд».

Головною стратегією ТОВ «Оптімусагро Трейд» є збільшення своєї частки на ринку переробників насіння соняшника в Україні. Дана стратегія вимагає постійного вдосконалення якості продукції і послуг, розширення об'ємів діяльності підприємства, збільшення фонду основних засобів, налагодження договірних відносин зі споживачами.

Фінансова діяльність підприємства спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства.

Поліпшення фінансової стійкості підприємства відбувається за умови, що власний капітал збільшується, а зобов'язання зменшуються; власний капітал збільшується більшими темпами, ніж зобов'язання; власний капітал зменшується меншими темпами, ніж зобов'язання.

Дослідження засвідчили, що компанія ТОВ «Оптімусагро Трейд» здійснює власну фінансово-господарську діяльність у сфері закупівлі зернових, насіневих культур, переробці насіння соняшника та надання послуг

по зберіганню зернових, насіневих культур. Процес закупівлі зерна та насіння, надання послуг по зберіганню зерна пов'язаний з необхідністю вкладання значних фінансових ресурсів. За таких умов, компанія ТОВ «Оптімусагро Трейд» використовує як власний, так і залучений капітал.

Основний недолік використання власних обігових коштів для фінансування постачальницької діяльності ТОВ «Оптімусагро Трейд» по'язаний з тим, що таким чином відволікаються фінансові ресурси із внутрішнього обороту компанії, що негативно відображається на показниках ліквідності, платоспроможності, оборотності активів, і в підсумку призводить до нестабільності фінансового стану підприємства.

За таких умов, у підприємства постійно виникає потреба у використанні зовнішніх позикових джерел фінансування на придбання зерна, насіння соняшника та устаткування. Такими джерелами традиційно виступає банківське кредитування, яке в умовах триваючої фінансової кризи в Україні, надзвичайно дорого коштує компанії ТОВ «Оптімусагро Трейд». Водночас, як свідчить світова практика, надзвичайно актуальним інструментом як джерело інвестування для підприємств України слід вважати фінансовий лізинг.

Оперативна оренда (лізинг) на сьогоднішній день є досить розповсюдженою господарською операцією, а тому вважаємо за доцільне впровадити лізингові операції, як перспективний напрям підвищення фінансового потенціалу ТОВ «Оптімусагро Трейд». Для розвитку фінансового лізингу України сприяють умови:

- українська економіка характеризується високим ступенем зношеності основних фондів;

- в країні є недостатньо розвинутим сектор малих та середніх підприємств, насамперед через ускладнений доступ до фінансування.

Незважаючи на це в Україні існує низка перешкод, такі як:

- недостатня фінансова стійкість лізингодавців;

- брак стартового капіталу у лізингових компаній;

- незацікавленість банків у довгостроковому кредитуванні лізингових угод;

- недосконаліть правового регулювання: відсутність державної зацікавленості та її підтримки у формуванні розвинутого ринку лізингових послуг;

- нестача кваліфікованих фахівців з питань фінансового лізингу на рівні учасників лізингових відносин;

- макроекономічна і політична невизначеність обстановки в країні.

Також можна виділити переваги які фінансовий лізинг надає лізингоодержувачам:

- використання дорогої, нової техніки, при обмежених фінансових витратах;

- лізингові платежі є більш гнучкими порівняно з кредитними угодами;

- фінансовий лізинг припускає 100% кредитування і, не завжди, потребує негайного початку платежів;

- фінансовий лізинг доступний малим і середнім підприємствам

- підвищується ліквідність підприємства лізингоодержувачів,

- перевагою фінансового лізингу є також можливість придбання лізингоодержувачем устаткування за залишковою вартістю після завершення лізингової угоди.

Для розвитку ринку лізингу в Україні існує низка перешкод, до яких можна віднести:

- висока вартість лізингових послуг, обмежений доступ до вітчизняних лізингових компаній до дешевих фінансових ресурсів;

- недосконала законодавча база по регулюванню функціонування ринку лізингу;

- складність доступу до лізингового ринку підприємств;

- податок на додану вартість щодо комісій та процентів за договорами лізингу;

- відсутність стимулювань державою підприємств до використання лізингу, як джерело оновлення основних фондів;

- невідповідність державного законодавства до міжнародних норм з питань лізингу.

Лізинг може стати альтернативним джерелом формування фінансового капіталу промислових підприємств, але він потребує удосконалення законодавчої бази. Активізація лізингових послуг на фінансовому ринку України суттєво може вплинути на розширення реального сектору економіки та вивести вітчизняні підприємства на зовнішній ринок як конкурентоспроможні.

Отже, лізинг - господарська діяльність, один з різновидів орендних правовідносин, суть якого полягає в тому, що за договором лізингу лізингодавець зобов'язується придбати у власність вказане лізингоотримувачем майно у визначеного останнім продавця і надати лізингоотримувачу це майно за плату в тимчасове володіння і користування для виробничих цілей.

Вважаємо, що при використанні лізингу ТОВ «Оптімусагро Трейд» отримає ряд переваг, які не можуть виникнути при інших формах фінансування придбання основних активів (рис. 3.2).

Організація і техніка реалізації умов лізингового договору визначаються складністю фінансових, організаційних та правових відносин, що виникають при здійсненні лізингу. Необхідно враховувати особливості чинного законодавства країни, зокрема з питань регулювання оподаткування.

Необхідно обґрунтувати фінансово-економічний механізм здійснення лізингових операцій ТОВ «Оптімусагро Трейд», тобто сукупність взаємопо'язаних і взаємообумовлених елементів організаційно-економічного та фінансового характеру, спрямованого на розвиток лізингу на підприємстві.

Особливо важливим елементом організаційного механізму є взаємовідносини між двома основними учасниками: лізингодавцем і лізингоодержувачем.

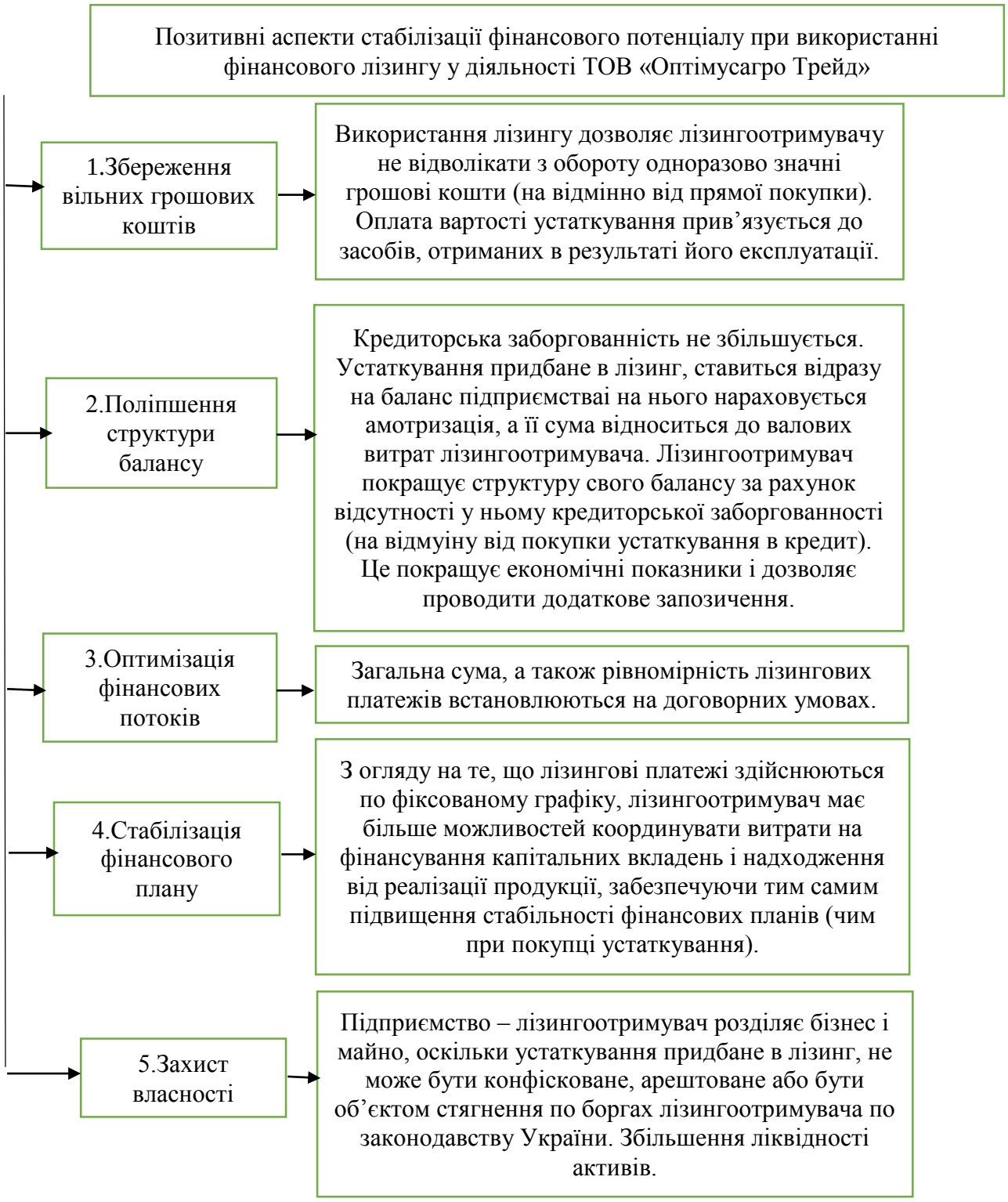

Рис. 3.2 – Позитивні аспектистабілізації фінансового потенціалу при використанні фінансового лізингу ТОВ «Оптімусагро Трейд»

Організація лізингового процесу на підприємстві ТОВ «Оптімусагро Трейд», що пропонується до впровадження складатиметься з певної послідовності етапів.

Перш за все, майбутній лізингоодержувач (ТОВ «Оптімусагро Трейд») складає заявку, в якій зазначається о’єкт лізингу (обладннання для переробки насіння соняшника), його технічні характеристики, його вид, дані про господарсько-фінансовий стан лізингоодержувача тощо, та надає її лізингодавцю.

Після одержання заявки та інших необхідних документів, лізингодавець перевіряє їх та всебічно аналізує лізинговий проект, одночасно з’ясовуючи кредитоспроможність потенційного лізингоодержувача.

Прийнявши позитивне рішення про участь у лізинговому договорі, а також про кредитоспроможність лізингоодержувача (ТОВ «Оптімусагро Трейд»), лізингодавець сповіщає про це останнього та направляє постачальникові замовлення-наряд та інші документи, що визначають умови виконання лізингової угоди.

Між лізингодавцем і лізингоодержувачем (ТОВ «Оптімусагро Трейд») укладається договір лізингу. При використанні кредиту як джерела фінансування лізингової угоди лізингодавець одержує у банку кредит.

Між постачальником і лізингодавцем укладається договір купівлі-продажу об'єкта лізингу, яким, зокрема, регулюються їхні заємовідносини в процесі виготовлення, доставлення й оплати об'єкта лізингу.

Постачальник відвантажує об'єкт лізингу лізингоодержувачу, який бере на себе обов‟язки щодо його прийняття. Постачальник, як правило, здійснює монтаж і введення в експлуатацію об'єкта лізингу.

Після закінчення роботи складається акт прийняття в експлуатацію об'єкта лізингу, який підписується всіма сторонами лізингової угоди.

Підписання акта дає право постачальнику на одержання грошових коштів від лізингодавця.

Лізингова угода підлягає страхуванню за домовленістю сторін договору лізингу відповідно до чинного законодавства.

Право лізингоодержувача на ремонт і технічне обслуговування об'єкта лізингу визначається договором лізингу або окремим договором, укладеним з

продавцем. Лізингоодержувач за користування об'єктом лізингу вносить періодичні лізингові платежі. Після закінчення строку дії договору відбувається повернення об'єкта лізингу лізингодавцю, якщо інше не передбачено договором лізингу. Періодично лізингодавець здійснює погашення кредиту та виплату процентів банку.

Строки договору лізингу визначаються за домовленістю сторін. Відносини між суб'єктами лізингу повинні регулюватись договором, який укладається у письмовій формі або як багатостороння угода за участі лізингодавця, лізингоодержувача та продавця майна, або як двостороння угода між лізингодавцем і лізингоодержувачем

Рівень ризику авансування фінансових ресурсів у господарську діяльність є не лише індикатором фінансової стійкості, а й впливає на величину чистого прибутку і власного капіталу.

При збільшенні частки залучених фінансових ресурсів зростає плата за їх використання і, відповідно, зменшується чистий прибуток. Рівень ефективності формування фінансових ресурсів за рахунок зобов’язань (РЕЗ) визначають за відношенням темпів приросту чистого прибутку (Δ ЧП %) і темпів приросту створеного прибутку до покриття витрат за користування залученим капіталом і сплати податків на прибуток (ΔСП %):

$$РЕЗ = ΔЧП\ \% : ΔСП\ \%. \qquad (3.1)$$

Де ΔЧП – приріст чистого прибутку;

ΔСП – приріс створеного прибутку.

Показник характеризує пропорцію, за якою змінюються величини створеного і чистого прибутку підприємства.

Залучення зобов’язань до формування фінансових ресурсів є ефективним за умови, що приріст чистого прибутку буде відбуватися більшими темпами, ніж створеного прибутку в процесі господарської діяльності. Процес оптимізації структури фінансових ресурсів за критерієм

максимізації рівня прибутковості власного капіталу здійснюється в такий спосіб (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Розрахунок оптимізації структури фінансових ресурсів підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд»

Показники	Варіанти розрахунку						
	1	2	3	4	5	6	7
1	2	3	4	5	6	7	8
1.Власний та прирівняний до нього капітал, тис.грн.	84166	84166	84166	84166	84166	84166	84166
2.Можлива сума зобов'язань (залучених фінанс. ресурсів), тис.грн.	-	21041	42083	84166	126249	168332	210415
3.Загальна сума фінансових ресурсів, розміщених в активах, тис.грн (ряд.1+ряд.2)	84166	105207	126249	168332	210415	252498	294581
4.Рівень зобов'язань на 1 грн власного капіталу, грн. (ряд.2/ряд.1)	-	0,25	0,50	1,00	1,50	2,00	2,50
5.Прибутковість активів, без витрат за користування залученими фінанс. ресурсами, коп.	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
6.Створений підприємством прибуток, тис.грн. (ряд.3*ряд.5/100)	13467	16833	20200	26933	33666	40400	47133
7.Витрати за користування залученими фінанс. ресурсами, в середньому на 1 грн.	-	15,0	15,5	16,0	16,5	17,0	17,5
8.Витрати за користування залученими фінанс. ресурсами, тис.грн. (ряд.2*ряд.7/100)	-	3156	6523	13467	20831	28616	36823
9.Прибуток до оподаткування, тис.грн. (ряд.6-ряд.8)	13467	13677	13677	13466	12835	11784	10310

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5	6	7	8
10.Податок на прибуток, при ставці 18%, тис.грн. (ряд.9*0,18)	2424,1	2461,9	2461,9	2423,9	2310,3	2121,1	1855,8
11.Чистий прибуток, тис.грн. (ряд.9-ряд.10)	11042,9	11215,1	11215,1	11042,1	10524,7	9662,9	8454,2
12.Прибутковість власного капіталу за чистим прибутком, на 1 гривню, коп. (ряд.11/ряд.1*100)	13,12	13,32	13,32	13,12	12,50	11,48	10,0

Як видно з даних табл. 3.1, найвища прибутковість досягається при рівні зобов'язань на 1 грн власного капіталу, що визначається співвідношенням залучених і власних фінансових ресурсів в пропорції 75 %: 25 %.

Багатоваріантні розрахунки формування джерел активів підприємства дають можливість визначити оптимальну структуру фінансових ресурсів, що забезпечує максимальну прибутковість інвестиційних вкладень в господарську діяльність.

Для підприємств-переробників сільськогосподарської продукції з метою обґрунтування резервів зменшення витрат необхідно створити систему моніторингу витрат, відстеження відхилень їх фактичного рівня від планового.

Основною метою створення моніторингу є вдосконалення системи економічного аналізу. Регуляторний моніторинг витрат виробництва, проведений на основі залучення до цієї роботи фахівців різних напрямів діяльності, забезпечить аналіз і прогнозування економічних процесів. Це дасть змогу вдосконалювати методику прийняття науково обґрунтованих управлінських рішень і методи їх реалізації на основі більш повного та своєчасного аналізу, а також прогнозувати найважливіші пропорції та структурні зміни у витратах виробництва, виявляти й усувати проблемні місця у відповідній діяльності.

Значна кількість підприємств в Україні має незадовільну структуру капіталу та відчуває нестачу власних коштів. Одним з головних шляхів покращення фінансового стану є мобілізація внутрішніх резервів

підприємства. За рис. 3.3 розглянемо шляхи удосконалення фінансового стану підприємства

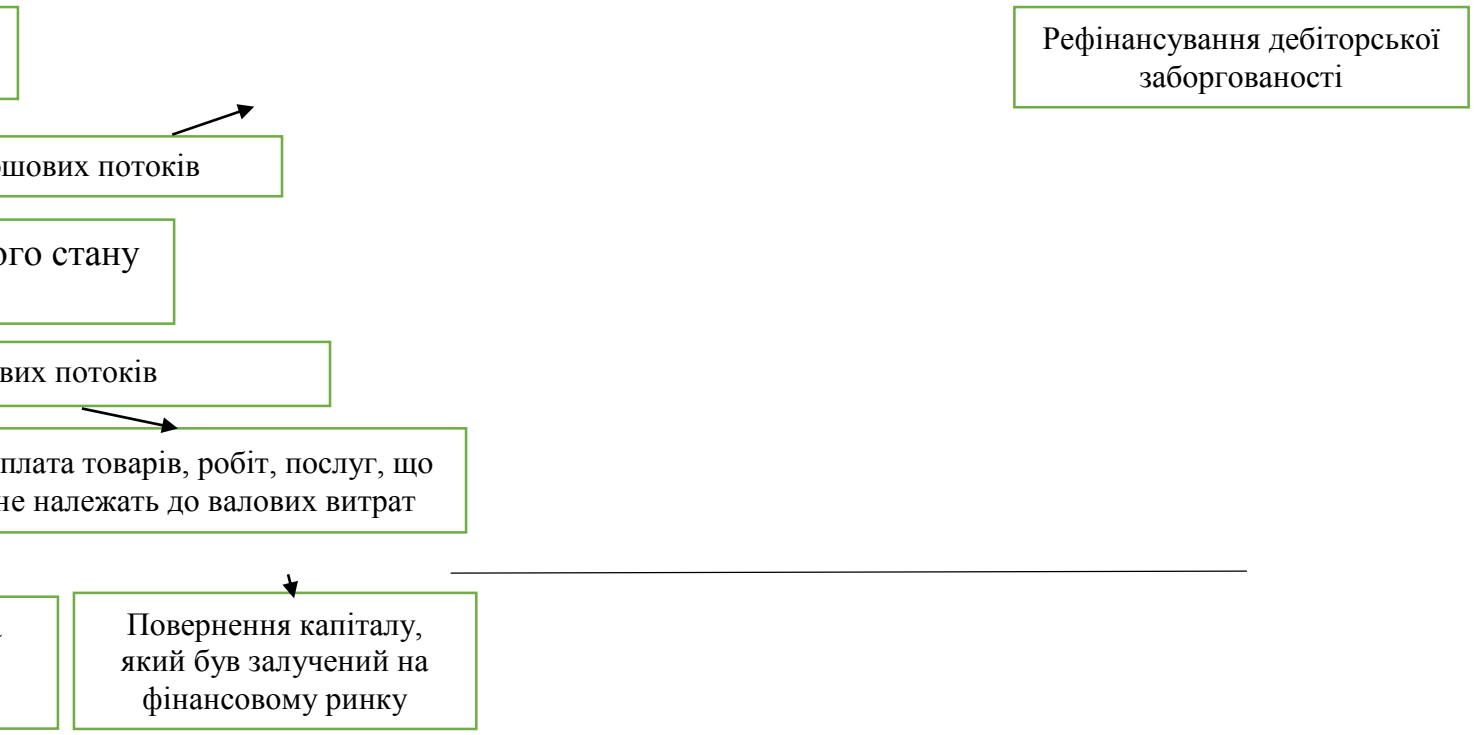

Рис. 3.3 – Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства

Система управління підприємств переробників сільськогосподарської продукції має бути спрямована на реалізацію стратегічних цілей і сприяти адаптації підприємства до ринкового середовища.

Це сприятиме більш ефективному використанню наявних ресурсів підприємства, забезпечить конкурентоспроможність і життєву стійкість підприємства

3.3 Заходи, що сприятимуть нарощуванню фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд».

Кінцевим позитивним результатом господарської діяльності підприємства є прибуток.

Прибуток - це грошовий дохід, утворений у результаті виробничо-господарської діяльності. Прибуток виконує такі основні функції: оцінки підсумків діяльності підприємства; розподілу (розподілу доходу між підприємством і державою, підприємством і його робітниками, між сферою виробництва і невиробничою сферою); джерела утворення фондів економічного стимулювання і соціальних фондів.

Одним із інструментів з'ясування реальної конкурентоспроможності є аналіз фінансового стану підприємства. Аналіз фінансового стану навіть найблагополучнішого підприємства є постійною необхідністю, бо не можна вести господарство без аналізу його доходів і витрат. Це було важливо завжди, а тим більше - нині, коли на зміну безгосподарності й безвідповідальності приходить підприємництво, сувора дисципліна й ощадливість. Закони ринкової економіки потребують відповідного способу мислення й поведінки всіх її учасників.

Щоб постійно забезпечувати зростання прибутку, треба шукати невикористані можливості його збільшення, тобто резерви зростання.

Резерв - це кількісна величина. Резерви виявляються на стадіях планування та безпосереднього виробництва продукції і її реалізації. Визначення резервів збільшення прибутку базується на науково обґрунтованій методиці розроблення заходів з їх мобілізації.

Після закінчення аналізу пошуку резервів збільшення прибутку результати узагальнюються. Під час пошуку резервів прибутку протягом звітного року можуть раптово виявлятися резерви короткострокової дії.

Проаналізувавши показники діяльності ТОВ «Оптімусагро Трейд» можна запропонувати шляхи щодо покращення його фінансового стану:

- зниження собівартості продукції дозволить підприємству бути конкурентно спроможним на ринку збуту. Це можливе за рахунок впровадження нової техніки, технологій, більш раціонального використання як матеріальних так і трудових ресурсів, зменшення питомої ваги постійних затрат в собівартості продукції, адже зниження собівартості продукції прямо пропорційно впливає на збільшення прибутку підприємства.

- Збільшення грошових коштів на розрахунковому рахунку підприємства призведе до збільшення коефіцієнта абсолютної ліквідності і дозволить підприємству брати довго і короткострокові позики в банку для фінансування поточної діяльності, які видаються лише платоспроможним підприємствам, в яких коефіцієнт абсолютної ліквідності відповідає нормі. Збільшення грошових коштів можна забезпечити за рахунок реалізації зайвих виробничих і невиробничих фондів, здачі їх в оренду.

Ще одним шляхом до покращення фінансово-економічної діяльності підприємства є оптимізація обсягів дебіторської заборгованості та її рефінансування. Для оптимізації обсягів дебіторської заборгованості потрібно вибрати найбільш доцільні строки платежів та форми розрахунків зі споживачами (попередня оплата, з відстрочкою платежу, за фактом відвантаження продукції). Незважаючи на значні обсяги дебіторської заборгованості, доцільним є надання відстрочки платежу споживачам, адже за рахунок цього збільшується обсяг реалізації, а водночас і прибуток (для стимулювання збуту в умовах високої конкуренції).

З іншого боку, в цьому випадку є ризик виникнення додаткових витрат із залучення короткострокових банківських кредитів для компенсації дебіторської заборгованості. Основними формами рефінансування дебіторської заборгованості є факторинг, облік векселів та форфейтинг. До заходів рефінансування дебіторської заборгованості відноситься також комплекс процедур примусового стягнення заборгованості, зокрема й за позовом до господарського суду. Однак слід визначити, що не існує для всіх підприємств єдиного рецепту збільшення обсягів реалізації. Тип заходів

залежить від особливостей конкретного підприємства та обраної ним стратегії маркетингу.

Ще одним напрямом покращення фінансового стану є його прогнозування і моніторинг, оскільки, щоб грамотно керувати виробництвом, активно впливати на формування показників господарської і фінансової діяльності, необхідно постійно використовувати дані про його стан, а також зміни, які в ньому відбуваються. Система заходів для підтримки економічної стійкості підприємства, на нашу думку, повинна передбачати постійний моніторинг зовнішнього і внутрішнього стану підприємства, розробку заходів зі зниження зовнішньої вразливості підприємства, розробку підготовчих планів при виникненні проблемних ситуацій, здійсненні попередніх заходів для їхнього забезпечення, впровадження планів практичних заходів при виникненні кризової ситуації, прийняття ризикових і нестандартних рішень у випадку відхилення розвитку ситуації, координацію дій всіх учасників і контроль за виконанням заходів та їхніми результатами. Саме за таких умов можна забезпечити систему моніторингу кожної зі складових економічної стійкості підприємств, яка змогла б надати можливість оптимізувати її відповідно до перспектив розвитку.

Для покращення фінансового стану ТОВ «Оптімусагро Трейд» повинне: підвищувати продуктивність праці працівників; захопити якомога більшу частку на ринку; розширювати асортимент послуг і підвищувати їх якість; з максимальною віддачею використовувати усі види ресурсів; грамотно будувати договірні відносини з постачальниками та покупцями; зі знанням справи вести цінову політику.

Отже, на основі проведеного аналізу техніко-економічних показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «Оптімусагро Трейд» можна зробити висновок, що підприємство протягом 2016-2018 років працювало недостатньо ефективно, що підтверджується зниженням вартості майна і воно має певний потенціал, для покращення своїх результатів в подальшому.

Але для цього йому потрібно застосувати наступні заходи:

- поповнювати і розширювати інформаційну базу;

- підвищувати ефективність використання фінансових ресурсів;

- застосовувати нові технології поліграфічної діяльності;

- розповсюджувати в рекламі свої види діяльності;

- поновлювати матеріально-технологічну базу;

- використовувати методи і прийоми економічного аналізу при оцінці ефективності господарської діяльності та прийнятті оптимальних управлінських рішень.

У майбутньому підприємству варто залучити закордонні капіталовкладення у формі портфельних інвестицій. Це дозволить не тільки розширити виробничу діяльність, а і посприяє виходу вітчизняних товарів на світовий ринок.

Удосконалення фінансового стану підприємства можливе за рахунок збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків.

Підвищення розмірів вхідних грошових потоків можливе за рахунок:

- збільшення виручки від реалізації;

- продажу частини основних фондів;

- рефінансування дебіторської заборгованості.

Скорочення вихідних грошових потоків можливе за рахунок:

- зниження витрат, які відносяться на собівартість продукції;

- зниження витрат, які покривають за рахунок прибутку.

Запропоновані шляхи покращення показників діяльності наведені в наступній табл.3.2.

Основним заходом покращення фінансового стану є збільшення виручки від реалізації. В свою чергу розмір виручки від реалізації залежить від: обсягів реалізації продукції; ціни одиниці продукції, що реалізується.

Щоб збільшити обсяги реалізації, треба максимально активізувати збутову діяльність підприємства. Стимулювати збут можна різними методами. Бажаний результат можна отримати наданням знижок покупцям, помірними зменшеннями цін, застосуванням масової реклами.

Таблиця 3.2 – Характер впливу запропонованих заходів на динаміку показників звітності ТОВ «Оптімусагро Трейд»

Заходи	Активи	Капітал	Зобов'язання	Доходи	Витрати	Грошовий потік
1	2	3	4	5	6	7
Збільшення обсягів реалізації послуг	↑	-	-	↑	-	ПГП ↑
Підвищувати продуктивність праці працівників надбавками, преміями	↓	-	↑	-	↑	НГП↑
Збільшити виручку від реалізації	↑	-	↑	↑	↑	ПГП ↑
Проведення рекламних акцій	↓	-	↑	-	↑	НГП ↑
Виконання робіт та надання послуг з використанням більш дешевих матеріалів	↑	-	-	↑	-	ПГП↑
Захопити якомога більшу частку на ринку	↑	-	-	↑	-	ПГП ↑
Зниження витрат, що відносяться на собівартість продукції	-	-	↓	-	↓	НГП↓
Надання підприємством нових видів послуг	↑	-	-	↑	-	ПГП↑
Покращення трудової дисципліни	↑	-	-	↑	-	ПГП↑
Продаж основних засобів, що не використовуються на підприємстві	↑	-	-	↑	-	ПГП↑
Підвищення кваліфікації кадрів	↓	-	↑	-	↑	НГП↑

Також одним із важливих шляхів удосконалення фінансового стану є мобілізація внутрішніх резервів. Це: проведення реструктуризації активів підприємства; сукупність заходів, пов'язаних зі зміною структури та складу активів балансу; перетворення в грошову форму наявних матеріальних та фінансових активів підприємства.

Основними факторами успіху у забезпеченні ефективного управління фінансовим потенціалом є [26, с. 123-130]:

1) Удосконалення фінансового потенціалу за рахунок збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків (за рахунок збільшення виручки від реалізації; скорочення вихідних грошових потоків можна досягти за рахунок: зниження витрат, які відносяться на собівартість продукції та які покривають за рахунок прибутку).

2) Мобілізація внутрішніх резервів (проведення реструктуризації активів підприємства; сукупність заходів, пов'язаних зі зміною структури та складу активів балансу; перетворення в грошову форму наявних матеріальних та фінансових активів підприємства).

3) Врахування впливу конкуренції.

4) Необхідність оптимального розподілу й перерозподілу фінансових ресурсів.

5) Розробка й прийняття рішень по досягненню певного компромісу між вимогами прибутковості, надійності й ліквідності капіталу підприємств.

Важливою складовою діяльності підприємства має бути ефективний стан фінансового потенціалу, оскільки він є підґрунтям створення й розвитку стійких конкурентних переваг підприємства на основі формування унікальних комбінацій ресурсів і високих компетенцій. Головною задачею управління фінансовим потенціалом підприємства є оптимізація фінансових потоків з метою максимального збільшення позитивного фінансового результату. Для цього підприємство повинне мати правильно складений фінансовий план своєї діяльності.

Отже, удосконалення фінансового стану підприємства можливе шляхом підвищення результативності розміщення та використання ресурсів підприємства. При цьому забезпечується розвиток виробництва чи інших сфер діяльності на основі зростання прибутку й активів, при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності.

Висновки до розділу 3

За результатами проведеного дослідження організаційно-економічних напрямів удосконалення управління фінансовим потенціалом підприємства можна зробити наступні висновки:

1). Визначено, що ефективність використання ресурсів і підвищення рівня економічної стійкості підприємства в сучасних економічних умовах значною мірою залежить від наявності, використання й вдосконалення фінансового потенціалу підприємства. Однією з особливостей нестійкого функціонування сучасних підприємств є кількісна, якісна та структурна недосконаліть фінансового потенціалу господарюючих суб'єктів, що зумовлена значними втратами ресурсів у здійсненні реформ і складним фінансовим становищем підприємств.

2). Встановлено, що до основних чинників, які можуть спричинити фінансову кризу на підприємствах, належать: зовнішні, або екзогенні (які не залежать від діяльності підприємства) та внутрішні, або ендогенні (що залежать від підприємства).

3). Доведено, що за рахунок стійкої фінансової складової підприємство спроможне вкладати кошти у розробку нових товарів (послуг), освоювати нові ринки збуту шляхом демпінгу, забезпечувати або сприяти забезпеченню маркетингової стійкості підприємства, розвивати нові напрями діяльності, підтримувати інвестиційну стійкість, і, маючи висококваліфікований персонал, забезпечувати кадрову стійкість підприємства, ефективний процес управління.

4). Обгрунтовано, що основний недолік використання власних обігових коштів для фінансування постачальницької діяльності ТОВ «Оптімусагро Трейд» пов'язаний з тим, що таким чином відволікаються фінансові ресурси із внутрішнього обороту компанії, що негативно відображається на показниках ліквідності, платоспроможності, оборотності активів, і в підсумку призводить до нестабільності фінансового стану підприємства.

5). Доведено, що надзвичайно актуальним інструментом як джерело інвестування для підприємств України слід вважати фінансовий лізинг. Оперативна оренда (лізинг) техніки, обладнання на сьогоднішній день є досить розповсюдженою господарською операцією, а тому вважаємо за доцільне впровадити лізингові операції, як перспективний напрям підвищення фінансового потенціалу ТОВ «Оптімусагро Трейд».

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження управління фінансовим потенціалом підприємства з метою підвищення ефективності його діяльності можна зробити наступні висновки:

Визначено, що формування та використання фінансових ресурсів – це невід'ємна складова фінансових відносин, необхідна умова здійснення фінансово-економічної діяльності, що безпосередньо визначає та впливає на його фінансовий потенціал та виступає його головною складовою. Сутність фінансового потенціалу полягає насамперед не так у наявності фінансових ресурсів у конкретний проміжок часу, як у здатності підприємства формувати

та відтворювати необхідні активи у повному обсязі з мінімальними витратами та у стислі терміни.

Головним завданням управління фінансовим потенціалом підприємств залишається оптимізація фінансових потоків з метою максимального збільшення позитивного фінансового результату. Комбінування розглянутих підходів до управління фінансовим потенціалом підприємства повинне базуватися на врахуванні багатогранних концептуальних аспектів, мати комплексний характер, що, відповідно, складатиме міцний базис для оцінки фактичного рівня фінансового потенціалу на підприємстві, ефективності його використання та розроблення стратегій розвитку. В управлінні фінансовим потенціалом підприємства важливого значення набуває процес його планування, за допомогою якого забезпечуються і конкретизуються основні цілі розвитку підприємства та створюється база для здійснення всіх функцій управління.

Зі всього сказаного можна зробити висновок, що фінансово-економічний аналіз є базою для ухвалення управлінських рішень з питань життедіяльності підприємства. Головною задачею управління фінансовим потенціалом підприємства є оптимізація фінансових потоків з метою максимального збільшення позитивного фінансового результату. Для цього підприємство повинне мати правильно складений фінансовий план своєї діяльності.

Встановлено, що існує цілий перелік завдань управління фінансовим потенціалом підприємства. На наш погляд, їх необхідно краще структурувати, виділивши дві групи: ті, що безпосередньо ним вирішуються, та ті, що можуть бути досягнуті з його допомогою. Іншими словами, визначимо завдання управління фінансовим потенціалом за двома групами: функціональні (дійові) та цільові (результативні).

Доведено, що сучасні технології управління фінансовою діяльністю передбачають необхідність опрацювання системи моніторингу та контролю за процесами формування й використання фінансового потенціалу, які

дозволяють оперативно виявити відхилення від запланованих параметрів економічного розвитку та своєчасно внести необхідні корективи. Без реалізації цього завдання проблематично забезпечити дієвість функціонування всього економічного механізму.

Обгрунтовано, що фінансовий потенціал забезпечує можливість трансформації ресурсного і виробничого потенціалів у результати діяльності підприємства. До певної міри фінансовий потенціал виступає в ролі важеля, що формує механізм динамічної трансформації ресурсів у результати діяльності підприємства. Не менш важлива і його роль у відтворювальних процесах на підприємстві.

Для того, щоб посісти своє місце на ринку й успішно працювати, підприємство має враховувати багато чинників, що впливають на його діяльність, планувати й прогнозувати власні кроки . Звичайно, досить важливе значення має професійна діяльність маркетингової служби підприємства. Також не останню роль відіграє формування інформаційної бази управління позиковими ресурсами, яке потребує моніторингу ринку позикових ресурсів. Ще одним із головних резервів поліпшення параметрів діяльності підприємства є підвищення рівня кваліфікації фахівців, відповідальних за управління фінансами підприємства, і розробка якісно нових підходів до організації роботи фінансових служб саме у сфері фінансування .

Здійснено аналіз результатів господарської діяльності підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд». Зокрема визначено динаміку показників виробничо-господарської діяльності підприємства, проведено аналіз активів та фінансових ресурсів, проаналізовано показники ділової активності підприємства, ліквідності і фінансової стійкості.

Аналіз проведений на основі фінансової звітності підприємства за 2016-2018 рр. У процесі аналізу показники порівнювалися з нормативними значеннями та значеннями попередніх років, за результатами визначалося наскільки ефективно підприємство здійснює господарську діяльність, та як використовує власні можливості.

Із проведеного аналізу результатів господарської діяльності підприємства можна виділити наступне:

- аналіз формування структури фінансових результатів підприємства за 3 роки свідчить, що підприємство у поточному періоді не досягло найкращих фінансових результатів, негативно вплинуло перевищення адміністративних витрат і витрат на збут;

- рух грошових коштів у результаті операційної діяльності можна вважати ефективним із позитивною динамікою;

- результати аналізу майна свідчать про наявність як позитивних, так і негативних ознак і тенденцій у майновому стані підприємства, а саме: - у 2017р. порівняно з 2016р. вартість майна збільшилася на 2 982 440 тис.грн., із них. необоротні активи у 2017 р. порівняно з 2016 р. зменшились на 58 943 тис.грн., а оборотні активи збільшилися на 3 041 383 тис.грн. У 2018р. порівняно з 2017р. вартість майна збільшилася на 447 234 тис.грн., що свідчить про нарощування майнового потенціалу підприємства. Необоротні активи у 2018 р. порівняно з 2017 р. зменшилися на 2673 тис.грн., а оборотні активи збільшилися на 449 907 тис.грн.;

- результати аналізу джерел формування капіталу свідчать про наявність не дуже позитивних ознак і тенденцій у майновому стані підприємства за інформацією пасиву балансу, а саме: у 2017 р. порівняно з 2016 р. вартість джерел формування капіталу збільшилася на 2 982 440 тис.грн. У 2018 р. порівняно з 2017 р. вартість джерел формування капіталу збільшилася на 447 234 тис.грн. Водночас на підприємстві залишається нерівновага між сумами поточної дебіторської та поточної кредиторської заборгованості. Отже, шляхи зміцнення майнового стану підприємства пов’язані насамперед з удосконаленням управління дебіторською та кредиторською заборгованістю;

- за результатами аналізу динаміки необоротних активів підприємства бачимо, що у 2017 р. порівняно з 2016 р. їх вартість зменшилася на 58 943 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. необоротних активів підприємства зменшилося на 2 673 тис.грн. Це відбулося за рахунок

зменшення основних засобів (у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 48 658 тис.грн., у 2018 р. порівняно з 2017 р. на 5016 тис.грн.), довгострокових біологічних активів і довгострокових фінансових інвестицій за аналізуючий період 0 грн. Величина нематеріальних активів збільшилась у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 129 тис.грн., у 2018 р. порівняно з 2017 р. на 298 тис.грн. У цілому склад і структура необоротних активів підприємства не сприяють ефективному їх використанню;

- результати аналізу оборотних активів підприємства свідчать про наявність як позитивних, так і негативних ознак і тенденцій. У 2017 р. порівняно з 2016 р. оборотні активи в цілому збільшилися на 3 041 383 тис.грн., у 2018 р. порівняно з 2017 р. оборотні активи збільшилися на 449 907 тис.грн. При цьому запаси у 2017 р. порівняно з 2016 р. збільшилися на 1 809 202 тис.грн., а у 2018 р. порівняно з 2017 р. зменшилися на 221 371 тис.грн. Поточні біологічні активи майже відсутні. Негативним у динаміці оборотних активів стало підвищення поточної дебіторської заборгованості у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 1 115 253 тис.грн., у 2018 р. порівняно з 2017 р. на 770 589 тис.грн, а також те, що у 2017 р. порівняно з 2016 р. зменшилися поточні інвестиції до 0.

З розрахунок коефіцієнта рентабельності (активів), рентабельності власного капіталу можна зробити висновок про те, що гривня сукупного капіталу підприємства не дає прибутку, а існує лише збиток. Це спричинено великою кількістю витрат підприємства і низьким рівнем доходів підприємства. Також на підприємстві існує низький рівень відтворення капіталу. З рохрахунку коефіцієнта загальної, поточної ліквідності дані показують, що протягом 2016-2018 р. підприємство не могло вчасно відповідати за своїми поточними зобов’язаннями. Це може призвести до зниження довіри до підприємства. У разі виникнення системної кризи ліквідності компанія може бути оголошена банкрутом. З розрахунку коефіцієнта абсолютної ліквідності помятно, що у 2016, 2017 і 2018 році

значення нижче нормативного, це може вказувати на проблеми в компанії і свідчити про неефективну стратегію управління фінансовими ресурсами.

Грошові кошти, на відміну від інших активів, не беруть участі у виробничо-збутовому процесі, вони не генерують дохід компанії. Тому занадто низький показник абсолютної ліквідності говорить про те, що значна частина капіталу відволікається на формування непродуктивних активів. Для підвищення цього значення доцільно направити частину коштів, наприклад, на купівлю облігацій інших підприємств. Це дозволить отримати додатковий процентний дохід і при цьому - залишатися ліквідним. Платоспроможність підприємства також порушена, бажаним заходом є вкладання додаткових коштів власниками або залучення стороннього інвестора. Порівнюючи суму кредиторської заборгованості та дебіторської заборгованості можна підсумувати, що компанія використовує кредиторську заборгованість для фінансування власних дебіторів, а також частина цих коштів використовується для фінансування інших активів.

Таким чином, оцінювання фінансового потенціалу підприємства є важливим етапом управління, що формує підґрунтя для ідентифікації рівня стану потенціалу та оптимізації управлінських рішень щодо його розвитку.

Використана у кваліфікаційній роботі методика розрахунку охоплює всі основні внутрішньофірмові процеси, що протікають в різних функціональних областях його внутрішнього середовища та враховують вплив зовнішнього середовища. В результаті забезпечується системний підхід до управління фінансовим потенціалом підприємства, який передбачає виявлення сильних і слабких сторін його діяльності, можливостей та загроз.

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства.

Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичної оцінки фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного фінансового стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ареф'єва О. В., Харчук Т. В. Економічні засади формування потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. Київ, 2008. № 7. С. 71–76.

2. Белінська О. В. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Вісник ХНУ. Економічні науки.* Хмельницький, 2012. № 4. С. 267–274.

3. Бикова В. Г. Фінансово-економічний потенціал підприємств загальнодержавного значення – оцінка і управління. *Фінанси України.* Київ, 2005. № 6. С. 56–61.

4. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Київ : Ельга, 2008. 722 с.

5. Боронос В. Г. Формування механізму оптимізації структури капіталу та його вплив на фінансовий потенціал підприємства. *Механізм регулювання економіки.* Суми, 2010. Т. 1. № 3. С. 154–166.

6. Вдовенко Л. О. Механізми банківського кредитування в аграрній сфері : монографія. Вінниця : ФОП Корзун Д Ю. 2013. 378 с.

7. Воробйова Ю. М., Холода Б. І. Управління ресурсами підприємства: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 288 с.

8. Глущенко В. В. Концептуальні основи формування фінансового потенціалу суб'єктів господарювання в Україні. *Фінансовий потенціал суб'єктів господарювання як чинник сталого розвитку ринкової економіки* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Харків, 2013. С. 13–25.

9. Гнип Н. О. Формування фінансового потенціалу підприємства за джерелами фінансування. *Інноваційна економіка.* Харків : № 5. 2011. С. 270–274.

10. Гудзь Ю. Ф. Фінансовий потенціал переробних підприємств АПК та методи оцінки. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки.* Херсон, 2015. Вип.11. Ч. 2. с. 89–93.

11. Гудзь О. Є., Стецюк П. А., Навроцький С. А., Алексійчук В. М. Науково-методичне забезпечення формування та реалізації фінансової політики підприємства. *Облік і фінанси*. Київ : 2013. № 2(60). С. 69–86

12. Демчишак Н. Б. Інвестиційний та фінансовий потенціал в умовах відкритості економіки: специфіка формування *Вісник ЛНУ*. Львів : 2016. № 41. С. 156–164.

13. Дем'яненко М. Я., Гудзь О. Є., Стецюк П. А. Оцінка кредитоспроможності агроформувань (теорія та практика) : монографія. Київ : ННЦ ІАЕ, 2008. 302 с.

14. Денисюк О. Г. Майновий потенціал підприємства: сутність, відтворення, управління : автореф. дис. …канд. екон. наук : 08.00.04 Укр.н.-д. ін.-т продуктивності АПК. Київ, 2010. 21 с.

15. Деркач О. В., Кавтиш О. П. Проблеми аналізу фінансового стану підприємств. *Ефективна економіка.* 2013. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2013 (дата звернення: 19.09.2019).

16. Зайчук Т. О. Теоретичні аспекти визначення ринкового потенціалу і маркетингу вітчизняними підприємствами. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. Суми, 2012. №1. С. 96–104.

17. Зеліско І. М. Особливості формування фінансових ресурсів інтеграційних аграрних формувань. *Інвестиції: практика та досвід*. Київ, 2012. № 12. с. 41–44.

18. Іванець О. О. Концептуальні підходи до управління потенціалом розвитку підприємства. *Економіка, організація і управління підприємством*. Полтава, 2012. № 4. с. 151–155.

19. Ільїна К. Фінансовий потенціал інноваційного розвитку підприємства. Формування ринкової економіки в Україні. Київ, 2009. №19. С. 256–261.

20. Касьянова Н. В., Солоха Д. В., Морєва В. В., Бєлякова О. В., Балакай О. Б. Потенціал підприємства: формування та використання. 2-ге вид. перероб. та доп. підручник. Київ : ЦУЛ, 2013. 248 с.

21. Кирилова Л. І., Тодорова Д. Д. Фінансовий потенціал підприємства та його складові. *Сталий розвиток економіки*. Запоріжжя, 2012. № 11. с. 298–302.

22. Ковбасюк М. Р. Економічний аналіз діяльності комерційних банків і підприємств. навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Скарби». 2001. 336 с.

23. Комарецька П.В. Фінансовий потенціал: його складові, фактори впливу та умови розвитку. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна «Еволюція наукових знань і сучасні проблеми економічної теорії». Економічна серія*. Харків : ХНУ ім.Каразіна, 2005. Вип. № 663, 2005. С. 144–148.

24. Костевич О. Д. Фінансовий потенціал підприємств легкої промисловості в Україні. *Легка промисловість.* Київ, 2010. № 3. с. 27–30.

25. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства. Київ : Центр навчальної літератури, 2008. 352 с.

26. 12.Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. *Економіка та управління національним господарством.* Харків, 2015. № 4. с. 123–130.

27. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Діагностика потенціалу підприємства. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. Львів, 2011. №1. С. 155–166.

28. Кунцевич В. О. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки. *Актуальні проблеми економіки*. 2004. №7(37). С. 123–130.

29. Курінна О. В. Теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємств. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Економіка*. Київ, 2014. Вип. 1. С. 161–171.

30. Лупенко Ю. О., Фещенко В. В. Сучасні інструменти для фінансування аграрного сектору економіки. Київ: URL: http//www.unif.com.ua/analit_mat/sdv/132.htm. (дата звернення: 28.09.2019).

31. Маслак О. І., Безручко О. О. Особливості оцінювання економічного потенціалу підприємства в умовах циклічних коливань. *Вісник соціально-економічних досліджень*. Кременчук, 2013. Вип. 1. С. 121–127.

32. Міценко Н. Г. Методичні підходи до оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. Львів, 2012. № 22(7). С. 213–219.

33. 17.Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності. Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 433 від 28.03.2013 р., із змінами. URL: http://www.minfin.gov.ua. (дата звернення: 10.08.2019).

34. Мельник І. І. Оцінка та діагностика фінансового потенціалу підприємств. Економічний простір. Київ, 2014. № 20. С. 190–199.

35. Морщенюк Т. С., Біляк О. М. Огляд підходів до визначення економічної сутності поняття «ефективність». *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії.* Запоріжжя, 2014. №. 8. С. 82–89.

36. Назаренко А. С. Теоретичні підходи до визначення сутності економічної категорії «фінансовий потенціал підприємства». *Економіка фінанси і право.* Київ, 2009. № 8. С. 22–29.

37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р., із змінами. URL: http://www.minfin.gov.ua. (дата звернення: 21.08.2019).

38. Непочатенко О. О. Організаційно-економічні механізми кредитування аграрних підприємств : монографія. Умань, 2007. 456 с.

39. Онишко С. В. Фінансовий потенціал інноваційного розвитку економіки. *Фінанси України*. Київ, 2003. № 6. С. 67–74

40. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: http://www.ukrstat.gov.ua/. (дата звернення: 05.09.2019).

41. Парацій О. О. Аналіз фінансового потенціалу. URL: http://www.library.tane.edu.ua/images/nauk_vydannya/c6rTyp.pdf. (дата звернення: 10.10.2019).

42. Партин Г. О., Задерецька Р. І., Граціян О. В. Формування фінансового потенціалу підприємства. УДК 330.658. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4754. (дата звернення: 14.10.2019).

43. Плікус І. Й. Потенціал підприємства, його оцінка й трансформація: економічна та бухгалтерська інтерпретація. *Фінанси України*. Київ, 2012. № 4. с. 91–105.

44. Поль У. Фэррис, Нейл Т. Бендл, Филлип И. Пфайфер, Девид Дж. Рейбштейн. Маркетинговые показатели. *Энциклопедия маркетинга*. URL: http://www.marketing.spb.ru/lib-mm/tactics/marketing&finances.htm. (дата звернення: 19.09.2019).

45. Пономаренко В. С., Тридід О. М., Кизим М. О. Стратегія розвитку підприємства в умовах кризи: монографія. Харків : ІНЖЕК, 2003. 328 с.

46. Путятин Ю. О., Пушкар О. І., Тридід О. М. Фінансові механізми стратегічного управ-ління розвитком підприємства : монографія. Харків : Основа, 1999. 488 с.

47. Развитие бухгатерского учета и аналитического инструментария предприятия: коллективная монография. Под ред.. И. Й. Яремко и проф. Г. Ронэка. Львов : Издательство Львовской политехники, 2014. 208 с.

48. Рудницька О., Біленька Я. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Львів, 2009. № 639. С. 132–138.

49. Саблук П. Т., Білоус О. Г., Власов В. І. Глобалізація і продовольство : монографія. Київ : ННЦ ІАЕ, 2008. 632 с.

50. Савчук С. И. Основы теории конкурентоспособности. Мариуполь : ИПРЭЭИ НАН Украины, Рената, 2007. 520 с.

51. Свірський В. С. Фінансовий потенціал: теоретико-концептуальні засади. *Світ фінансів*. Іванно-Франківськ, 2007. № 4 (13). С. 43–51.

52. Стецюк П. А. Економічна суть фінансових ресурсів. *Фінанси України*,. Київ, 2007. № 1. С. 129–149.

53. Стецюк П. А. Методичні аспекти оцінки фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит»*. Суми, 2009. № 1. С. 11–17.

54. Стратегія підприємства: навч. посіб. для вищих навч. закладів Г. В. Строкович, Нар. укр. акад. каф. Економіки підприємства. Харків: Вид-во НУА, 2011. 180 с.

55. Теорія організації: навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей. Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». уклад.: М. Л. Гончарова, Г. О. Мірошниченко. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 134 с.

56. Трусова Н. В. Оцінка елементів забезпечення фінансового потенціалу сільського господарства. *Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки)*. Мелітополь, 2014. № 4 (28). С. 241–246.

57. Толпежніков Р. О. Сутність та методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. Маріуполь, 2013. № 2. Т. 1. С. 277–282.

58. Турчак В. В., Чижинська С. Д. Методика оцінки фінансового потенціалу підприємства в сучасних умовах господарювання. *Молодий вчений.* Херсон, 2014. №8 (11). С. 49–52.

59. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава, 2016. 432 с.

60. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посіб. С. М. Клименко, Т. В. Омельяненко, Д. О. Барабась, О. С. Дуброва, А. В. Вакуленко. Київ : КНЕУ, 2008. 520 с.

61. Федонін О. С., Репіна І. М., Олексюк О. І. Потенціал підприємства : формування та оцінка : посіб. Київ: КНЕУ, 2004. 316 с.

62. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Г. В. Митрофанов, Г. О. Кравченко, Н. С. Барабаш та ін. за ред. проф. Г. В. Митрофанова. Київ : нац. торг. екон. ун-т, 2002. 301 с.

63. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : Центр учбової літератури, Київ : 2008. 566 с.

64. Чевганова В. Я., Карпенко Ю. В. До питання визначення економічної категорії «потенціал підприємства». *Регіональні перспективи*. Київ, 2000. № 2-3. С. 213–214.

65. Черниш С. С. Проблеми застосування методик аналізу фінансового стану на вітчизняних підприємствах. *Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка».* Київ, 2012. № 5. С. 142–146.

66. Чубай В. М. Факторна модель оцінювання конкурентоспроможності машинобудівних підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. Львів, 2009. № 6. С.156–163.

67. Шандрівська О. Є., Кузяк В. В., Бек О. М. Підходи до управління потенціалом підприємства та його стратегічним розвитком. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та*

підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. Львів, 2013. № 776. С. 442–448. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2013_776_67. (дата звернення: 05.11.2019).

68. Шкромида Н. Я. Механізм оцінки економічного потенціалу підприємства. *Моделювання регіональної економіки: зб. наук. праць. ПНУ ім. В. Стефаника*. Івано-Франківськ, 2010. № 2 (16). С. 160–166.

69. Barr, N. Higher education financing. The reforms in Great Britain can provide a useful basis for other countries (Финансирование высшего образования). N. Barr. Финансы и развитие. 2005. июнь. С. 84–89.

70. Brigham, E. F., Gapenski, L.C. (1994). Financial Management: Theory and Practice. Cucago; New York; San Francisco: Dryden Press. 425 p.

71. Peteraf M. A. The cornerstones of competitive advantage a resource-based view. Strategic Management Journal. 1993. P. 14–3.

72. Toynbee A. A Study of History. Abridienent by D. Somervell, A. Toynbee. London ; New York ; Toronto, 1946.

73. Vargas-Hernandez J. G., Noruzi M. R., Sariolghalam N. Risk or innovation, which one is far more preferable in innovation projects. International Journal of Marketing Studies. 2010. Vol. 2, No. 1, pp. 233–244.

Декларація академічної доброчесності
здобувача вищої освіти ЗНУ

Я, Алафанова Надія Олексіївна, студентка 2 курсу, заочної форми навчання, економічного факультету, спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування, освітньої програми «Фінанси і кредит», адреса електронної пошти n.alafanova@ukr.net, підтверджую, що

- написана мною кваліфікаційна робота на тему «Підвищення фінансового потенціалу підприємства ТОВ «Оптімусагро Трейд» та його оцінка»

відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;
- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям *академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою* Інтернет-системи, а також на архівування роботи в базі даних цієї системи.

Дата_____ Підпис_____ ПІБ (студент)

_____

Дата_____ Підпис_____ ПІБ (науковий керівник) _____

ДОДАТОК А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

		КОДИ		
	Дата (рік, місяць, число)	2017	01	0
Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД»**	за ЄДРПОУ	41161689		
Територія ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за КОАТУУ	1210136600		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності Виробництво олії та тваринних жирів	за КВЕД	10.41		

Середня кількість працівників[1] 1057

Адреса, телефон проспект Богдана Хмельницького, буд. 122, корпус Е-5, кімната 11, м.Дніпро, 7899980

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 49033

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	V
за міжнародними стандартами фінансової звітності	

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2016 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1	1
первісна вартість	1001	4	4
накопичена амортизація	1002	3	3
Незавершені капітальні інвестиції	1005	234	352
Основні засоби	1010	56 067	64 454
первісна вартість	1011	92 603	105 353
знос	1012	36 536	40 899
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	11 439	11 439
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**67 741**	**76 246**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	-
Виробничі запаси	1101	-	-
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	97	2 590
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 508	1 398
з бюджетом	1135	376	393
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 835	45 153
Поточні фінансові інвестиції	1160	22 950	22 950
Гроші та їх еквіваленти	1165	46	43
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	46	43
Витрати майбутніх періодів	1170	1	1
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	2 921	2 943
Усього за розділом II	**1195**	**29 734**	**75 471**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**97 475**	**151 717**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	55 003	55 003
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	32 080	32 080
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(50 232)	(50 908)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**36 851**	**36 175**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-

товари, роботи, послуги	1615	502	5 894
розрахунками з бюджетом	1620	480	713
у тому числі з податку на прибуток	1621	21	15
розрахунками зі страхування	1625	1	2
розрахунками з оплати праці	1630	13	12
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	5 852	5
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	24	38
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов’язання	1690	53 752	108 878
Усього за розділом III	**1695**	**60 624**	**115 542**
IV. Зобов’язання, пов’язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
Баланс	**1900**	**97 475**	**151 717**

ДОДАТОК Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

		КОДИ		
	Дата (рік, місяць, число)	2018	01	0
Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД»**	за ЄДРПОУ	41161689		
Територія ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за КОАТУУ	1210136600		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності Виробництво олії та тваринних жирів	за КВЕД	10.41		

Середня кількість працівників[1] 1 311

Адреса, телефон проспект Богдана Хмельницького, буд. 122, корпус Е-5, кімната 11, м.Дніпро, 7899980

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 49033

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	V
за міжнародними стандартами фінансової звітності	

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2017 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1	130
первісна вартість	1001	4	138
накопичена амортизація	1002	3	8
Незавершені капітальні інвестиції	1005	352	1 377
Основні засоби	1010	64 454	15 796
первісна вартість	1011	105 353	23 674
знос	1012	40 899	7 878
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	11 439	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**76 246**	**17 303**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	1 809 202
Виробничі запаси	1101	-	1 219 753

Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	589 383
Товари	1104	-	66
Поточні біологічні активи	1110	-	1
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 590	192 689
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 398	449 936
з бюджетом	1135	393	347 043
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	45 153	175 119
Поточні фінансові інвестиції	1160	22 950	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	43	80 704
Готівка	1166	-	4
Рахунки в банках	1167	43	80 700
Витрати майбутніх періодів	1170	1	139
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	2 943	62 021
Усього за розділом II	**1195**	**75 471**	**3 116 854**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**151 717**	**3 134 157**
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	55 003	40
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	32 080	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(50 908)	(73 366)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**36 175**	**73 326**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	958
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-

Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	-	**958**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	5 894	642 307
розрахунками з бюджетом	1620	713	1 559
у тому числі з податку на прибуток	1621	15	-
розрахунками зі страхування	1625	2	1 120
розрахунками з оплати праці	1630	12	4 927
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	5	1 405 534
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	38	6 887
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	108 878	1 144 191
Усього за розділом III	**1695**	**115 542**	**3 206 525**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**151 717**	**3 134 157**

ДОДАТОК В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

		КОДИ		
	Дата (рік, місяць, число)	2019	01	0
Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД»**	за ЄДРПОУ	41161689		
Територія ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за КОАТУУ	1210136600		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності Виробництво олії та тваринних жирів	за КВЕД	10.41		

Середня кількість працівників[1] 1 919

Адреса, телефон проспект Богдана Хмельницького, буд. 122, корпус Е-5, кімната 11, м.Дніпро, 7899980

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 49033

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	V
за міжнародними стандартами фінансової звітності	

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2018 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	130	428
первісна вартість	1001	138	472
накопичена амортизація	1002	8	44
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 377	3 422
Основні засоби	1010	15 796	10 780
первісна вартість	1011	23 674	23 696
знос	1012	7 878	12 916
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**17 303**	**14 630**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 809 202	1 587 831

Виробничі запаси	1101	1 219 753	1 220 571
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	589 383	366 047
Товари	1104	66	1 213
Поточні біологічні активи	1110	1	1
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	192 689	539 851
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	449 936	703 384
з бюджетом	1135	347 043	531 598
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	102
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	175 119	160 543
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	80 704	19 936
Готівка	1166	4	5
Рахунки в банках	1167	80 700	19 931
Витрати майбутніх періодів	1170	139	182
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов’язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	62 021	23 435
Усього за розділом II	**1195**	**3 116 854**	**3 566 761**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**3 134 157**	**3 581 391**
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	40	40
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(73 366)	(95 046)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**73 326**	**95 006**
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов’язання	1500		
Пенсійні зобов’язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов’язання	1515	-	644 345
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	958	182
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов’язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-

Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**958**	**644 527**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	642 307	581 120
розрахунками з бюджетом	1620	1 559	1 398
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 120	1 427
розрахунками з оплати праці	1630	4 927	7 142
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 405 534	1 850 613
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	6 887	10 981
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 144 191	579 189
Усього за розділом III	**1695**	**3 206 525**	**3 031 870**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**3 134 157**	**3 581 391**

ДОДАТОК Г

Дата (рік, місяць, число) 2017

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД"** (найменування) за ЄДРПОУ **41161689**

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

За Рік 2016 р.

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	127	62
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестрахування	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(7)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	2090	127	55
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	25 408	19 943
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130	(738)	(553)
Витрати на збут	2150	()	(-)
Інші операційні витрати	2180	(25 438)	(20 129)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(641)	(684)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-

Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(-)	(-
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			-
прибуток	2290	-	
збиток	2295	(641)	(684)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(35)	(53)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:		-	-
прибуток	2350		
збиток	2355	(676)	(737)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	12 221	7 320
Витрати на оплату праці	2505	385	379
Відрахування на соціальні заходи	2510	77	80
Амортизація	2515	4 794	3 665
Інші операційні витрати	2520	8 693	8 581
Разом	2550	26170	20025

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**		(676)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	12 221	7 320
Витрати на оплату праці	2505	385	379
Відрахування на соціальні заходи	2510	77	80
Амортизація	2515	4 794	3 665
Інші операційні витрати	2520	8 693	8 581
Разом	**2550**	26170	20025

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	--
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник Базилевич І.А.

Головний бухгалтер Базилевич І.А.

ДОДАТОК Д

ДОДАТОК Є

КОДИ

Дата (рік, місяць, число) 2019 0101

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД"**

за ЄДРПОУ **41161689**

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік 2018 р.

Форма N 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7 518 142	3 751 635
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестрахування	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6 984 387)	(3 442 467)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			309 168
прибуток	2090	533 755	
збиток	2095	()	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	175 253	109 253
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130	(104 373)	(47 036)
Витрати на збут	2150	(178 967)	(71 804)
Інші операційні витрати	2180	(561 638)	(375 788)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-

Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	-	-
прибуток			
збиток	2195	(135 970)	(76 207)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	148 895	2 831
Інші доходи	2240	-	10
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(34 605)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	()
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:	2290	-	-
прибуток			
збиток	2295	(21 680)	(73 366)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:	2350	-	-
прибуток			
збиток	2355	(21 680)	(73 366)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	(21 680)	(73 366)

ІІІ. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	5 157 080	2 923 111
Витрати на оплату праці	2505	219 272	113 300
Відрахування на соціальні заходи	2510	43 608	23 132
Амортизація	2515	29 522	7 936
Інші операційні витрати	2520	763 013	447 234
Разом	**2550**	6212495	3514713

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник Буркатовська О.С.

Головний бухгалтер Мироненко Т.П.

ДОДАТОК Е

Дата (рік, місяць, число) 2017

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД"** за ЄДРПОУ **41161689**

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

За Рік 2017 р.

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

	Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
	1	2	3	4	
	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 751 635	127	
	Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-	
	Премії підписані, валова сума	2011	-	-	
	Премії, передані у перестрахування	2012	-	-	
	Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-	
	Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-	
	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 442 467)	(-)	
	Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-	
	Валовий:			127	
	прибуток	2090	309 168		
	збиток	2095	(-)	(-)	
	Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-	
	Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-	
	Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-	
	Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-	
	Інші операційні доходи	2120	109 253	25 408	
	Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-	
	Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-	
	Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123			
	Адміністративні витрати	2130	(47 036)	(738)	
	Витрати на збут	2150	(71 804)	(-)	

	Інші операційні витрати	2180	(375 788)	(25 438)
	Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
	Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
	Фінансовий результат від операційної діяльності:		-	-
	прибуток	2190		
	збиток	2195	(76 207)	(641)
	Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
	Інші фінансові доходи	2220	2 831	-
	Інші доходи	2240	10	-
	Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
	Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
	Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
	Інші витрати	2270	(-)	(-)
	Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
	Фінансовий результат до оподаткування:			-
	прибуток	2290	-	
	збиток	2295	(73 366)	(641)
	Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	(35)
	Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
	Чистий фінансовий результат:		-	-
	прибуток	2350		
	збиток	2355	(73 366)	(676)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-

Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	(73 366)	(676)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 923 111	12 221
Витрати на оплату праці	2505	113 300	385
Відрахування на соціальні заходи	2510	23 132	77
Амортизація	2515	7 936	4 794
Інші операційні витрати	2520	447 234	8 693
Разом	**2550**	3514713	26170

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник Базилевич І.А.

Головний бухгалтер Базилевич І.А.

ДОДАТОК Є

КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2016	12	31
за ЄДРПОУ	41161689		

Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД»
(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2016 р.

Форма № 3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	55 234	66 414
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	-	36
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	178	7 287
Надходження від повернення авансів	3020	89	67
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	3	3
Надходження від операційної оренди	3040	22 771	14 264
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	85	14
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(9 577)	(17 469)
Праці	3105	(303)	(340)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(72)	(78)
Зобов’язань з податків і зборів	3115	(8 091)	(8 059)
Витрачання на оплату зобов’язань з податку на прибуток	3116	(41)	(32)
Витрачання на оплату зобов’язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов’язань з інших податків і зборів	3118	(8 050)	(8 027)
Витрачання на оплату авансів	3135	(2 869)	(12 777)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(44 133)	(33 608)

Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(20)	(40)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	**3195**	13 295	15 714
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	8	858
Надходження від отриманих: відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(13 306)	(16 552)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	**3295**	-13 298	-15 694
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	(-)	(-)
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	**3395**	-	-
Чистий рух грошових коштів за звітний період	**3400**	-3	20

Залишок коштів на початок року	3405	46	26
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-	-
Залишок коштів на кінець року	3415	43	46

ДОДАТОК Ж

КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2017	12	31
за ЄДРПОУ	41161689		

Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД»
(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2017 р.

Форма № 3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	3 890 223	55 234
Повернення податків і зборів	3005	261 695	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	261 684	-
Цільового фінансування	3010	5 370	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	1 627 396	178
Надходження від повернення авансів	3020	155 227	89
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	2 831	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	3
Надходження від операційної оренди	3040	475	22 771
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	1 708 944	85
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(2 629 829)	(9 577)
Праці	3105	(86 204)	(303)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(20 902)	(72)
Зобов’язань з податків і зборів	3115	(20 171)	(8 091)
Витрачання на оплату зобов’язань з податку на прибуток	3116	(-)	(41)
Витрачання на оплату зобов’язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов’язань з інших податків і зборів	3118	(20 171)	(8 050)
Витрачання на оплату авансів	3135	(3 685 608)	(2 869)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(9 963)	(44 133)

Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов’язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(1 120 771)	(20)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	**3195**	78 713	13 295
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	8
Надходження від отриманих: відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(-)	(13 306)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	**3295**	-	-13 298
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності Надходження від: Власного капіталу	3300	38	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	(-)	(-)
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	**3395**	38	-
Чистий рух грошових коштів за звітний період	**3400**	78 751	-3

Залишок коштів на початок року	3405	-	46
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	1 953	-
Залишок коштів на кінець року	3415	80 704	43

ДОДАТОК 3

КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2018	12	31
за ЄДРПОУ	41161689		

Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОПТІМУСАГРО ТРЕЙД»
(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2018 р.

Форма № 3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	4 685 972	3 890 223
Повернення податків і зборів	3005	727 056	261 695
у тому числі податку на додану вартість	3006	726 992	261 684
Цільового фінансування	3010	1 499	5 370
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	3 646 651	1 627 396
Надходження від повернення авансів	3020	41 770	155 227
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	2 579	2 831
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	15	-
Надходження від операційної оренди	3040	2 431	475
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	122 234	1 708 944
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(3 348 103)	(2 629 829)
Праці	3105	(172 471)	(86 204)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(42 541)	(20 902)
Зобов’язань з податків і зборів	3115	(43 497)	(20 171)
Витрачання на оплату зобов’язань з податку на прибуток	3116	(102)	(-)
Витрачання на оплату зобов’язань з податку на додану вартість	3117	(1)	(-)
Витрачання на оплату зобов’язань з інших податків і зборів	3118	(43 394)	(20 171)
Витрачання на оплату авансів	3135	(5 162 740)	(3 685 608)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(120 123)	(9 963)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)

Витрачання на оплату зобов’язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(481 461)	(1 120 771)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	**3195**	-140 729	78 713
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих: відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	17 100	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(86 443)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	**3295**	-69 343	-
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	38
Отримання позик	3305	306 560	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	(153 620)	(-)
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	**3395**	152 940	38
Чистий рух грошових коштів за звітний період	**3400**	-57 132	78 751
Залишок коштів на початок року	3405	80 704	-
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(3 636)	1 953
Залишок коштів на кінець року	3415	19 936	80 704